

**T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ**

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TURİZM VE OTEL İŞLETMECİLİĞİ ANABİLİM DALI

**SAĞLIK TURİZMİ KAPSAMINDA TALASSOTERAPİNİN
AKÇAKOCA'DA UYGULANABİLİRLİĞİ ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA**

YÜKSEKLİSANS TEZİ

KEMAL AKYEL

DÜZCE

TEMMUZ, 2022

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TURİZM VE OTEL İŞLETMECİLİĞİ ANABİLİM DALI

SAĞLIK TURİZMİ KAPSAMINDA TALASSOTERAPİNİN
AKÇAKOCA'DA UYGULANABİLİRLİĞİ ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kemal AKYEL

Danışman: Prof. Dr. Muammer MESCİ

DÜZCE

TEMMUZ, 2022

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Bu çalışma jürimiz tarafından Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalında oy birliği / oy çokluğu ile YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Üye Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Üye Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../20...

(İmza Yeri)

Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde, değerli bilgilerini benimle paylaşıp, kendisine her ne zaman danışsam kıymetli vaktinden ayırıp, sabırla ve özenle bana faydalı olabilmek için elinden gelenin fazlasını sunan. Her sorun yaşadığımda çekinmeden yanına gidebildiğim, güler yüzünü ve samimi duygularını hiçbir zaman benden esirgemeyen ve gelecekteki mesleki hayatımda bana katmış olduğu bilgilerden faydalanacağımı düşündüğüm kıymetli idolüm, danışman hocam sayın Prof. Dr. Muammer Mesci'ye teşekkürü bir borç biliyor ve sonsuz şükranlarımı sunuyorum.

Eğitim öğretim hayatım boyunca hep yanımda olan maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman benden esirgemeyen, zor zamanlarımda, yapamayacağımı düşündüğüm anlarda her zaman bana inanan kıymetli ailem biricik annem Ayşe AKYEL'e ve babam Ayhan AKYEL'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Kardeş sahibi olmanın ne denli güzel bir his olduğunu her daim bana hissettiren, varlıklarıyla güç bulduğum ablam Esra AKYEL TURHAN ve abim Mustafa AKYEL'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca bu çalışmayı hazırlamamda çok yardımcı olan, tıbbi terminoloji hakkında bilgilerini sabırla benimle paylaşan eniştem sayın Dr. Murat TURHAN'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Ülkemiz turizminin gelişmesi adına bu yolda benim yanımda olan bana inanan ve inanmanın başarmanın yarısı olduğunu kanıtlayan, üzerimde emeği bulunan herkese sonsuz teşekkür ve şükranlarımla.

Sevgi ve saygılarımla...

Kemal AKYEL

31/03/2022

ÖZET

SAĞLIK TURİZMİ KAPSAMINDA TALASOTERAPİNİN AKÇAKOCA'DA UYGULANABİLİRLİĞİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

AKYEL, Kemal

Yüksek Lisans, Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Muammer MESCİ

ŞUBAT 2021, 14

Bu çalışmada amaç, sağlık turizmi kapsamında yer alan, termal turizm uygulamalarından biri olarak talassoterapi tedavi yöntemleri ve talassoterapi merkezleri hakkında literatüre katkı sağlamaktır. Bu bağlamda Düzce ilinin Akçakoca ilçesinde bir talassoterapi merkezi kurulmasına yönelik olarak, bölgenin sahip olduğu potansiyelin belirlenmesine yönelik araştırmaya katılan katılımcıların görüşlerini değerlendirmektir. Bu kapsamda çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup veriler yapılandırılmış görüşme tekniği ile elde edilmiştir. Nitel araştırma kapsamında düzenlenen görüşme formu 10 adet mülakat sorusu ile oluşturulmuştur. Araştırmanın örneklemini oluşturan 5 yerel yönetim birimi, 11 yerel halk ve 5 akademisyen olmak üzere toplamda 21 katılımcı ile görüşme tekniği ile düzenlenen görüşmelerde 10 adet mülakat sorusu yöneltilmiştir. Görüşme sonucunda katılımcılardan elde edilen nitel veriler betimsel analize tabi tutulmuş olup, yazıya dökülen katılımcı görüşlerinin analizleri gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırma neticesinde elde edilen verilerden çıkan sonuca göre, genel olarak "Sağlık Turizmi Kapsamında Talassoterapinin Akçakoca'da Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma" başlığına çerçevesinde katılımcıların görüşleri bir talassoterapi merkezinin kurulması yönünde olmuştur. Akçakoca'nın sahip olduğu stratejik konumu, denize olan kıyı şeridinin uygunluğu, eşsiz güzellikte ve zenginlikte olan doğal güzellikleri gibi nedenlerden böyle bir merkezin kurulması için yeterli bir potansiyel taşıdığı ancak sürdürülebilirlik anlamında gerekli bilgi birikiminin ve yapılabirlik anlamında gerekli fizibilite çalışmalarının yapılması gerektiği katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Belirli özelliklerinden dolayı uygun potansiyeli taşımadığını düşünen bir grup katılımcı ise

talassoterapi merkezinin kurulamamış olması için fikirlerini sunmuştur. Bu fikirler çerçevesinde sağlık turizmi kapsamında talassoterapi uygulamalarının ve yöntemlerinin neler olduğu hakkında toplumun bilinçlendirilmesi ve farkındalığın oluşturulması için bu araştırmanın nicel araştırma yöntemi kullanılarak da incelenebilmesi ve sonrasında bu iki araştırma arasında karşılaştırma yapılarak yeni araştırma konularının çıkarılabilmesi gibi çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Turizmi, Termal Turizm, Talassoterapi, Akçakoca.

ABSTRACT

The aim of this study is to contribute to the literature about thalassotherapy treatment methods and thalassotherapy centers as one of the thermal tourism applications within the scope of health tourism. In this context, the aim of the study is to evaluate the opinions of the participants in the research to determine the potential of the region for the establishment of a thalassotherapy center in Akçakoca district of Düzce province. In this context, qualitative research method was used in the study and the data were obtained by semi-structured interview technique. The interview form, which was prepared within the scope of qualitative research, was created with 10 interview questions. 10 interview questions were asked in the interviews held with the interview technique with a total of 21 participants, including 5 local government units, 11 local people and 5 academicians, which constitute the sample of the research. As a result of the interview, the qualitative data obtained from the participants were subjected to descriptive analysis, and the analyzes of the written participant opinions were carried out.

According to the result obtained from the data obtained as a result of this research, the opinions of the participants were generally in the direction of establishing a thalassotherapy center within the framework of the title of "A Study on the Applicability of Thalassotherapy within the scope of Health Tourism in Akçakoca". It was stated by the participants that Akçakoca has sufficient potential for the establishment of such a center due to its strategic location, the suitability of the coastline to the sea, and its unique beauty and richness, but the necessary knowledge in terms of sustainability and the necessary feasibility studies in terms of feasibility should be done. A group of participants, who thought that it

did not have the appropriate potential due to certain features, presented their ideas for the fact that the thalassotherapy center could not be established. Within the framework of these ideas, various suggestions were made, such as examining this research using the quantitative research method in order to raise awareness and raising awareness of the thalassotherapy practices and methods within the scope of health tourism, and then to make a comparison between these two studies and to reveal new research topics.

Keywords: Health Tourism, Thermal Tourism, Thalassotherapy, Akçakoca.

***BANA İNANAN VE BAŞARIYA ULAŞMAMDA EMEĞİ GEÇEN
ANNEME...***

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLOLAR LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
GRAFİKLER LİSTESİ	xii
HARİTALAR LİSTESİ.....	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ	xiv
EKLER LİSTESİ.....	xv
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
1.GİRİŞ.....	1
1.1.Araştırmanın Problemi.....	2
1.2.Araştırmanın Amacı ve Önemi	2
1.3.Araştırmanın Sayıtları	3
1.4.Araştırmanın Sınırlılıkları	3
1.5.Tanımlar	3
İKİNCİ BÖLÜM.....	5
2.SAĞLIK TURİZMİ VE TERMAL TURİZM.....	5
2.1.SAĞLIK TURİZMİ KAVRAMI.....	5
2.2.SAĞLIK TURİZMİ KISA TARİHSEL GELİŞİMİ.....	6
2.3.SAĞLIK TURİZMİ ÇEŞİTLERİ	9
2.3.1.İleri Yaş (GERİATRİ) Turizmi	12
2.3.2.Medikal Turizm	14
2.3.3.Termal Turizm.....	15
2.4.DÜNYA GENELİNDE SAĞLIK TURİZMİ	18
2.5.TÜRKİYE KAPSAMINDA SAĞLIK TURİZMİ.....	23
2.6.TERMAL TURİZM VE TÜRKİYE	28
2.7.TERMAL TURİZM VE TARİHSEL GELİŞİMİ	33
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	35
3. TERMAL TURİZMİ OLUŞTURAN UYGULAMALAR VE TÜRKİYE TURİZM STRATEJİSİ 2023 KAPSAMINDA TERMAL TURİZM.....	35

3.1. TERMAL TURİZMİ OLUŞTURAN ALT UYGULAMALAR	35
3.2.TALASSOTERAPİ.....	36
3.2.1. TALASSOTERAPİ BİLEŞENLERİ	40
3.2.1.1. Deniz Suyu	41
3.2.1.2. Deniz Tabanı (KUM, ÇAKIL VE TAŞLAR).....	43
3.2.1.3. Deniz Yosunu.....	44
3.2.1.4. Deniz İklimi (DENİZ HAVASI).....	45
3.2.2. TALASSOTERAPİ MERKEZLERİ.....	45
3.3. KLİMATERAPİ	48
3.4. BALNEOLOJİ Ve BALNEOTERAPİ.....	48
3.5. HİDROTERAPİ	49
3.6. KAPLICA TEDAVİLERİ	49
3.7. PELOİDOTERAPİ – PELOTERAPİ	51
3.8. İÇME KÜRLERİ.....	51
3.9. İNHALASYON	52
3.10. HELİOTERAPİ VE AROMATERAPİ.....	52
3.11.TÜRKİYE TURİZM STRATEJİSİ 2023 KAPSAMINDA TERMAL TURİZM	52
DÖRÜNCÜ BÖLÜM	54
4. YÖNTEM	54
4.1. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	54
4.1.1. Nitel Araştırma Yöntemi.....	54
4.1.2. Nitel Araştırmada Geçerlilik ve Güvenilirlik	55
4.2. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ	57
4.4. VERİLERİN TOPLANMASI	61
4.5. VERİLERİN ANALİZİ.....	64
BEŞİNCİ BÖLÜM	66
5. BULGULAR VE YORUMLAR.....	66
5.1. Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler	66
5.2. Düzce İli Akçakoca İlçesinin Bir Talassoterapi Merkezi Kurulması İçin Yeterli Potansiyeli Taşıyıp Taşımadığına İlişkin Bulgular.....	67
5.3. Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulup Kurulmayacağı Ve Kurulacak Olursa Nereye Kurulabileceğine İlişkin Bulgular	74
5.4. Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olsa Hangi Yaş Gruplarına Hitap Edebileceğine İlişkin Bulgular	79

5.5. Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olsa Bölgenin Turizmine Oluşturacağı Katkılarına İlişkin Bulgular	83
5.6. Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olsa Ziyaretçilere Sunulabilecek Turistik Ve Sağlık Kapsamında Ürün Ve Hizmetler Neler Olabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri	90
5.7. Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına Yönelik Olarak Ziyaretçiler İçin Reklam, Pazarlama Ve Bilgilendirme Faaliyetlerinin Neler Olabileceğine İlişkin Bulgular	98
5.8. Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına İlişkin Bu Merkezin Etrafına Kurulabilecek Olan Tesislere İlişkin Bulgular	105
5.9. Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulabilecek Olması Kapsamında Bölgenin Kalkınmasına Sağlayacağı Katkılarına İlişkin Bulgular	110
5.10. Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulabilecek Olması Kapsamında Avantajlarının Ve Dezavantajlarının Neler Olabileceğine İlişkin Bulgular	116
5.11. Konu Kapsamında Katılımcıların Fikir Ve Önerilerine İlişkin Katılımcı Görüşleri	125
ALTINCI BÖLÜM	134
7.SONUÇ VE ÖNERİLER.....	134
6.1. Sonuçlar	134
6.2. Öneriler	139
KAYNAKÇA	142
EKLER.....	Error! Bookmark not defined.

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Dünyada Termal Turizm Amaçlı Seyahat Edilen Ülkeler ve Kişi Sayıları.....	21
Tablo 2: Sağlık Turizminde Ülkelerin Tercih Edilme Nedenleri	22
Tablo 3: İşletme Belgeli Tesislerin Tür ve Sınıflarına Göre Yatak Sayıları	28
Tablo 4: Belediye Belgeli Tesisler	30
Tablo 5: Termal Su Kaynaklarının Bölgesel Dağılımı	31
Tablo 6: Deniz Suyu Kullanımı Kapsamında Sunulan Hizmetler	42
Tablo 7: Kaplıca Tedavisinde Kullanılan Yöntemler	50
Tablo 8: Kaplıca Tedavilerinde Etkili Olabilecek Unsurlar	51
Tablo 9: Yerel Yönetim Birimlerinin Bağlı Olduğu Kurumlara ve Görüşmelere Ait Bilgiler.....	61
Tablo 10: Akademisyenlerin Bağlı Oldukları Kurumlara ve Görüşmelere Ait Bilgiler;....	62
Tablo 11: Yerel Halka ve Görüşmelere Ait Bilgiler;.....	63
Tablo 12: Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler;	66
Tablo 13: Düzce İli Akçakoca İlçesinin Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına Yönelik Yeterli Potansiyeli Taşıyıp Taşımadığına Yönelik Görüşler;	68
Tablo 14: Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulup Kurulmayacağı Ve Kurulacak Olursa Nereye Kurulabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri;	74
Tablo 15: Akçakoca’da Kurulacak Olan Talassoterapi Merkezinin Hangi Yaş Gruplarına Hitap Edebileceğine İlişkin Katılımcı Görüşleri;	79
Tablo 16: Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olması Kapsamında Bölgenin Turizmine Oluşturacağı Katkılarına Yönelik Katılımcı Görüşleri;	83
Tablo 17: Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulmasına Bağlı Olarak Ziyaretçilere Sunulabilecek Turistik ve Sağlık Kapsamında Ürün ve Hizmetlere İlişkin Katılımcı Görüşleri;	90
Tablo 18: Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına Yönelik Ziyaretçiler İçin Reklam, Pazarlama ve Bilgilendirme Faaliyetlerinin Neler Olabileceğine İlişkin Katılımcı Görüşleri;	98
Tablo 19: Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına İlişkin Bu Merkezin Etrafına Kurulabilecek Olan Tesislere İlişkin Katılımcı Görüşleri;	106

Tablo 20: Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına Yönelik Olarak Bölgenin Kalkınmasına Sağlayacağı Katkılarına İlişkin Katılımcı Görüşleri;	110
Tablo 21: Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına İlişkin Avantajları ve Dezavantajlarının Neler Olabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri;	116
Tablo 22: Konu Kapsamında Katılımcıların Fikir ve Önerilerine Yönelik Katılımcı Görüşleri;	125

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Genel Sağlık Turizmi	10
Şekil 2: Sağlık Turizmi Çeşitleri Bölümlendirmesi	11
Şekil 3: Sağlık Turizmi Çeşitleri	11
Şekil 4: Termal Turizm Alt Uygulamaları.....	18
Şekil 5: Sağlık Turizmin’de Türkiye’nin Rekabetçilik Unsurları.....	24

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Yıllara Göre Tedavi Amacıyla Sınır Ötesi Seyahat Edenlerin Sayısı ve Öngörüsü	19
Grafik 2: Bölgelere Göre Dünya Medikal Turizmi Pazarı, Hasta Sayısı 2017	20
Grafik 3: Türkiye’de Sağlık Turizmi Yetki Belgesi Almaya Hak Kazanmış Kurumların Dağılımı.....	26
Grafik 4: Türkiye’yi Sağlık ve Tıbbi Nedenlerle Ziyaret Eden Turist Sayısı 2003-2020 ..	27
Grafik 5: Türkiye’de Yıllara Göre Sağlık Turizmi Geliri 2003-2020	27

HARİTALAR LİSTESİ

Harita 1: Dünya’da Sağlık Turizmi ile Öne Çıkan Ülkeler	9
Harita 2: Türkiye’de Bulunan Jeotermal Kaynaklar	25
Harita 3: Termal Turizm Kentleri Bölgeleri Haritası.....	31

KISALTMALAR LİSTESİ

- WHO:** Dünya Sağlık Örgütü,
AIEST: Uluslar Arası Turizm Uzmanları Birliği,
M. Ö: Milattan Önce,
ABD: Amerika Birleşik Devletleri,
ABMS: Amerikan Tıp Uzmanları Birliği,
UEMS: Avrupa Tıp Uzmanları Birliği,
AB: Avrupa Birliği,
JCI: Uluslararası Ortak Komisyon,
BM: Birleşmiş Milletler,
UNWTO: Dünya Turizm Örgütü,
GSMH: Gayrisafi Milli Hasıla,
KDV: Katma Değer Vergisi,
TİB: Turizm İşletme Belgesi,
TYB: Turizm Yatırım Belgesi,
SPA: Sudan Gelen Sağlık,
FTR: Fizik Tedavi Rehabilitasyon

EKLER LİSTESİ

EK 1. Görüşme Formu ve Soruları.....	Error! Bookmark not defined.
EK 2. Özgeçmiş.....	Error! Bookmark not defined.
EK 3. Deniz Suyunda Bulunan Elementler.....	Error! Bookmark not defined.

BİRİNCİ BÖLÜM

Tez çalışmamın birinci bölümü olan bu bölümde araştırmanın girişine, problemine, amacına, önemine, sayıltılarına, sınırlılıklarına ve tanımlara değinilmiştir.

1.GİRİŞ

Son yıllarda yaşanan teknolojik gelişmelere ve artan eğitim seviyesine bağlı olarak sağlıklı yaşamın önemi açısından daha çok farkındalık oluşmuştur. İnsanlar tedavi amaçlı seyahatlerin yanı sıra, bilinçli olarak hastalıkları önlemeye, iyi yaşama, bedensel ve ruhsal olarak iyileşme amaçlı seyahatlere yönelmektedirler. Küreselleşen dünyada bilgi, iletişim ve ulaşım teknolojilerinde yaşanan gelişmelere paralel olarak sağlık amaçlı seyahatler gelişmiş ve büyük bir sağlık turizmi pazarının oluşmasında etkili olmuştur (Sharma vb., 2015).

Sağlık turizmi, Dünya Turizm Örgütü tarafından wellness (sağlıklı yaşam) ve medikal turizm başlıklarını içine alan çatı bir kavram olarak ifade edilmektedir. Bu kapsamda sağlık turizmi, kişilerin fiziksel, zihinsel ve ruhsal açılardan kendi ihtiyaçlarını karşılayabilecek, çevrelerinde ve toplumlarında daha iyi olmalarını sağlayabilecek tıbbi ve sağlık kapsamlı her türlü faaliyetlere katılım amacı taşıyan turizm türü olarak belirtilmektedir (UNWTO, 2019). Bu ifade ile sağlık turizmini; sağlığı koruma, sürdürme, rahatlama ve iyi hali olumsuz etkileyen unsurların tedavi edilmesi ile ilgili tüm faaliyetleri kapsayan bir turizm türü olduğu anlaşılmaktadır (Yavuz, 2021, s. 19).

Turistler farklı ihtiyaçlarını gidermek ve tatmin olmak amacıyla sağlık turizmi, yayla turizmi, kış turizmi, av turizmi, kültür turizmi, vb. alternatif turizm faaliyetlerine yönelme eğilimindedirler. Sağlık turizmi ise son yıllarda en çok talep gören alternatif turizm türlerinden birisi olmuştur (Jyothis ve Janardhanan, 2009).

Gelişim potansiyeli taşıyan ülkeler, sağlık turizmi kapsamında sahip oldukları kaynakları ile geniş bir ürün ve hizmet yelpazesinde hizmetler sunmaya çalışmaktadırlar. Çünkü sağlık turizminin gelişmesi ve dünya genelinde pazar payının artırılması turizmin mevsimsellik özelliğinin azaltılması, sürdürülebilir bir turizmin gerçekleştirilmesi adına iş gücü kalitesinin artırılması ve sağlık maliyetlerinin düşürülmesi gibi bir çok konuda avantajlar sağlayabilmektedir (Mainil vd., 2017; Hall, 2012).

“Sağlık Turizmi Kapsamında Talassoterapinin Akçakoca’da Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma” başlığı kapsamında yapılan bu tez çalışmasının birinci bölümünde; araştırmanın girişine, problemine, amacına, önemine, sayıltılarına, sınırlılıklarına ve tanımlarına değinilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde; sağlık turizmi kavramına, sağlık turizminin tarihsel gelişimine, sağlık turizmi çeşitlerine, dünya genelinde sağlık turizmine, Türkiye kapsamında sağlık turizmine, termal turizm ve Türkiye özelliklerine ve termal turizmin tarihsel gelişimine değinilmiştir. Bir sonraki bölüm olan üçüncü bölümde; termal turizmi oluşturan uygulamalar ve Türkiye turizm stratejisi 2023 kapsamında termal turizm konularına değinilmiştir. Daha sonra çalışmanın dördüncü bölümünde; araştırmanın yöntemi, kapsamı, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi konularına değinilmiştir. Çalışmanın beşinci bölümünde ise söz konusu çalışmanın bulguları ve yorumlarına değinilmiştir. Çalışmanın son bölümü olan altıncı bölümde de; sonuç ve öneriler başlığı altında araştırmanın sonuçları ve önerileri değerlendirilmiştir.

1.1.Araştırmanın Problemi

Düzce Akçakoca ilçesine yönelik bir talassoterapi merkezi kurulması üzerine paydaş algılarını ve bölgedeki mevcut potansiyeli belirlemek için paydaşların, ilçenin bulunduğu konumda bir talassoterapi merkezinin kurulumunda yeterli imkân sağlayıp sağlamadığına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi araştırmanın problemini oluşturmaktadır. Ek olarak bu talassoterapi merkezinin sağlık turizmi kapsamında bölgede oluşturabileceği ekonomik, turistik, reklam ve tanıtım gibi faaliyetlere etkilerinin neler olabileceği de araştırmanın problemini oluşturan diğer nedenler olmaktadır.

1.2.Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, Akçakoca ilçesine sağlık turizmi kapsamında bir talassoterapi merkezi kurulmasına ilişkin paydaş algılarının ve bölgenin mevcut potansiyelinin katılımcıların görüşleri ile değerlendirmektir. İlaveten değerlendirme kapsamında konuya ilişkin öneriler oluşturmak veya konu hakkında araştırma yapmak isteyen araştırmacılara çeşitli öneriler sunmaktır. Araştırmamın bir diğer amacı ise sağlık turizmi ve termal turizm kapsamında birçok çalışma yapılmasına karşın talassoterapi

kapsamında yapılan çalışmaların sınırlı ve yeterli olmadığı anlaşılmış olup bu çalışmayı literatüre kazandırmaktır.

Araştırmanın önemi, ülkemizde turizm faaliyetlerinin tüm yıla yayılabilmesi için çeşitli araştırmalar ve alternatif turizm türleri geliştirilmektedir. Sağlık turizmi kapsamında termal turizm ve talassoterapi uygulamaları sayesinde turizm talebinin yılın bütün aylarına dağılacığı ön görülmektedir. Ülkemiz turizm faaliyetleri kapsamında doğal ve kültürel zenginlikler bakımından zengin olmakla birlikte dünya üstündeki coğrafi konumu ve üç tarafının denizlerle çevrili olması sayesinde talassoterapi merkezlerinin açılması ve dünya genelinde markalaşma avantajına sahip bulunmaktadır.

1.3.Araştırmanın Sayıtları

Araştırmaya katılan yerel yönetim birimleri, akademisyenler ve yerel halkın görüşme sorularını cevaplayabilecek yeterli bilgi ve tecrübeye sahip oldukları kabul edilmiştir. Seçilen örneklem evreni temsil etmede yeterli olduğu varsayılmıştır. Görüşmeye katılanların görüşme sorularını samimi ve dürüst bir şekilde cevapladıkları varsayılmıştır.

1.4.Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, Akçakoca ilçesinde bulunan yerel yönetim birimleri, akademisyenler ve yerel halktan katılımcılar ile sınırlıdır. Araştırma kapsamındaki veriler, görüşme esnasında verilen cevaplar ve literatür taraması ile elde edilen bilgilerle sınırlıdır.

1.5.Tanımlar

Sağlık Turizmi: Alternatif bir turizm faaliyeti olarak değerlendirilmekte ve kişilerin çeşitli ruh ve beden rahatsızlıklarını gidermek veya var olan sağlıklarını korumak amacı ile yapmış oldukları seyahatlerdir (Mesci ve İlhan, 2016: 583-597).

Termal Turizm: İçerisinde mineral kaynaklar ve madenler bulunduran sağlık açısından bilimsel olarak kanıtlanmış temiz su kaynaklarının, dinlenme, zindelik kazanma, tedavi ve çeşitli alternatif turizm türleri ile entegrasyonu sonucunda ortaya çıkan turizm türü olarak ifade edilmektedir (Kozak, vd., 2001: 64-77).

Talassoterapi: Talassoterapi, termomineral özelliklere sahip sularla yapılan yıkama, duş ve dökme gibi uygulamaların temel bir ifadesi olarak her bir kişi için özel olarak hazırlanmış kür ve tedavilerin havuz ortamında ve uzman doktor kontrolünde sinir, kas ve iskelet sistemlerinde tedavi amaçlı bir deniz suyu havuz programı olarak tanımlanmaktadır (Özsarı ve Karatana, 2013: 139).

İKİNCİ BÖLÜM

2.SAĞLIK TURİZMİ VE TERMAL TURİZM

Tez çalışmasının ikinci bölümünde; sağlık turizmi kavramının gelişimine, çeşitlerine, dünyada ve Türkiye'deki durumuna ilişkin termal turizm kavramının kavramsal çerçevesinde incelenmesi yapılmıştır.

2.1.SAĞLIK TURİZMİ KAVRAMI

Literatürde sağlık turizmi kavramına ilişkin çeşitli ifadelerle birçok tanımlama ve bölümlendirme mevcuttur. Genel kapsamda sağlık turizmi kavramı, insanların ruh ve beden sağlıklarını iyileştirmek, tedavi olmak ve şifa bulmak için yaptıkları seyahatlerin genel adıdır.

Türk Dil Kurumu sağlık kavramını, bireylerin fiziksel, sosyal ve ruhsal açılardan tam bir iyilik durumunda olması olarak ifade etmektedir (TDK, 2021). Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre sağlık kavramı, sadece hastalık ve sakatlık durumlarının olmaması olarak değil aynı zamanda kişilerin fiziksel, ruhsal ve sosyal açılardan bütünsel olarak iyilik hali taşıması olarak belirtilmektedir (Özağaç, 2013: 2-3). Kocabaş'a göre günümüzde sağlık kavramı, herhangi bir hastalığın olmaması durumu olarak değil aynı zamanda insanların beden ve ruhen bir bütün olarak iyilik halinde bulunması durumu olarak değerlendirilmektedir (Kocabaş, 2007: 37-51).

Turizm, insanların sürekli olarak ikamet ettikleri yerler dışına yaptıkları seyahatler ve gittikleri yerde gerçekleştirdikleri geçici konaklama süresi zarfı içinde buldukları faaliyetler bütünüdür (Olalı, 1986: 1). AİEST (Uluslararası Turizm Uzmanları Birliği) turizm kavramını, insanların devamlı olarak ikamette buldukları, çalıştıkları ve ihtiyaçlarını karşıladıkları yerler dışına yapmış oldukları seyahatler ve bu seyahatler sırasında turizm işletmelerinin üretmiş oldukları mal ve hizmetlerin talep edilmesi durumuna bağlı, geçici konaklamanın oluşturduğu olay ve ilişkisel faaliyetler bütünü olarak tanımlamaktadır (Kozak ve Bahçe, 2012).

Literatürde yapılan taramada sağlık turizmi kavramının, sağlık ve turizm kavramlarına ilişkin olarak turist sağlığı ve sağlık turizmi çatısı altında iki ana başlık olarak

değerlendirildiği görülmüştür. Turist sağlığı, turistik faaliyet süresinde turistlerin acil tedavi, yoğun bakım hizmetleri, ilk yardım hizmetleri ve seyahat sırasında oluşabilecek kaza, bulaşıcı hastalıklar gibi durumlara dair önlemler olarak tanımlanabilmektedir (Üzümcü ve Çimen, 2019: 97-116). Sağlık turizmi, alternatif bir turizm faaliyeti olarak değerlendirilmekte ve kişilerin çeşitli ruh ve beden rahatsızlıklarını gidermek veya var olan sağlıklarını korumak amacı ile yapmış oldukları seyahatleri içermektedir (Mesci ve İlhan, 2016: 583-597). Bu tanımlamaya ek olarak geleneksel sağlık hizmetleri dışında özel ilgi ve ihtiyaç durumlarına bağlı kozmetik, estetik operasyonlar ve tamamlayıcı alternatif şifa yöntemleri sağlık hizmetlerini kapsamaktadır. Sağlık turizmi, daha faydalı bir çevreye ulaşmak, alternatif sağlık hizmetlerinden faydalanmak veya iyileştirici su kaynaklarına ulaşmak için yapılan seyahatler olarak ifade edilmektedir (The Times of India, 2020). Bir başka tanımlamada sağlık turizmi, klimatizm ve termalizm açısından potansiyele sahip bölgelerin, turistik aktivite ve çekim merkezleri haline getirilmesi sonucu oluşan turizm hareketliği olarak ifade edilmektedir (Yazıcı, 1997: 19-31).

Literatürde yapılan tanımlamalar ve gruplandırmalardan anlaşıldığı üzere sağlık turizmi, insanların sağlıklarını korumak ve tedavi olmak amacı ile doğanın sunduğu şifa kaynaklarından faydalanmak için yapmış oldukları seyahatlerdir. Sağlık turizmi kavramına ilişkin olarak çeşitli bakış açılarına binaen yazarlar konuya farklı çerçevelerden bakmaktadır. Kimi yazarlar medikal turizm, kimi yazarlar ise hem tedavi hem de terapi faaliyetlerini içeren alternatif tedavi yöntemleri üzerinde yoğunlaşmaktadırlar (Bayın, 2015: 49-55). Küreselleşen dünyada olduğu kadar Türkiye’de de sağlık turizminin önemi büyük ölçüde artmaktadır. Türkiye sahip olduğu doğal ve kültürel zenginliklerin yanı sıra dünya üzerindeki jeopolitik konumunun sağladığı avantajlar kapsamında sağlık turizmi alanında pek çok potansiyel kaynağa sahiptir (Göktaş, 2018: 77-84).

2.2.SAĞLIK TURİZMİ KISA TARİHSEL GELİŞİMİ

Bilinen yazılı tarihi kaynaklara göre insanların ilk yerleşim bölgelerini su kaynaklarına yakın yerlerde kurdukları görülmektedir. Bu bağlamda dünyada ilk yerleşim yerlerinin Fırat, Dicle, Nil ve Ganj gibi nehirlerin bulunduğu bölgelerde olduğu tahmin edilmektedir. Medeniyetlerin doğduğu bölge olarak bilinen Mezopotamya ve Mısır bölgelerinde yapılan arkeolojik araştırmalarda sağlık turizmi kapsamında birçok buluntu ve kalıntılara rastlamak

mümkündür. Su, yaşamın temel yapı taşlarından biri olmasının yanı sıra tarih boyunca kaplıcaların tedavi edici etkisi nedeniyle kutsal kabul edilmiştir. Birçok medeniyet suyun tedavi edici özelliğinden faydalanarak su kaynaklarının yanına kaplıcalar ve tapınaklar inşa ederek, insanların sağlıklarını kazanmasına yönelik sağlık turizmi hareketliliklerine etki sağlamıştır (Gümüş M., 2014: 50). Sağlık amacıyla yapılan kaplıcalar ve tapınaklar Rönesans dönemi boyunca Avrupa’da büyük önem kazanmış ve sağlık turizmi kavramının gelişmesinde etkili olmuştur. Rönesans öncesinde yine Avrupa’da Roma imparatorluğunun etkisi ve sonrasında Fransa başta olmak üzere İtalya ve diğer ülkelerin katkısı sonucunda sağlık turizmi ve termal turizm büyük ölçüde gelişmiştir (Kök, 2013: 8).

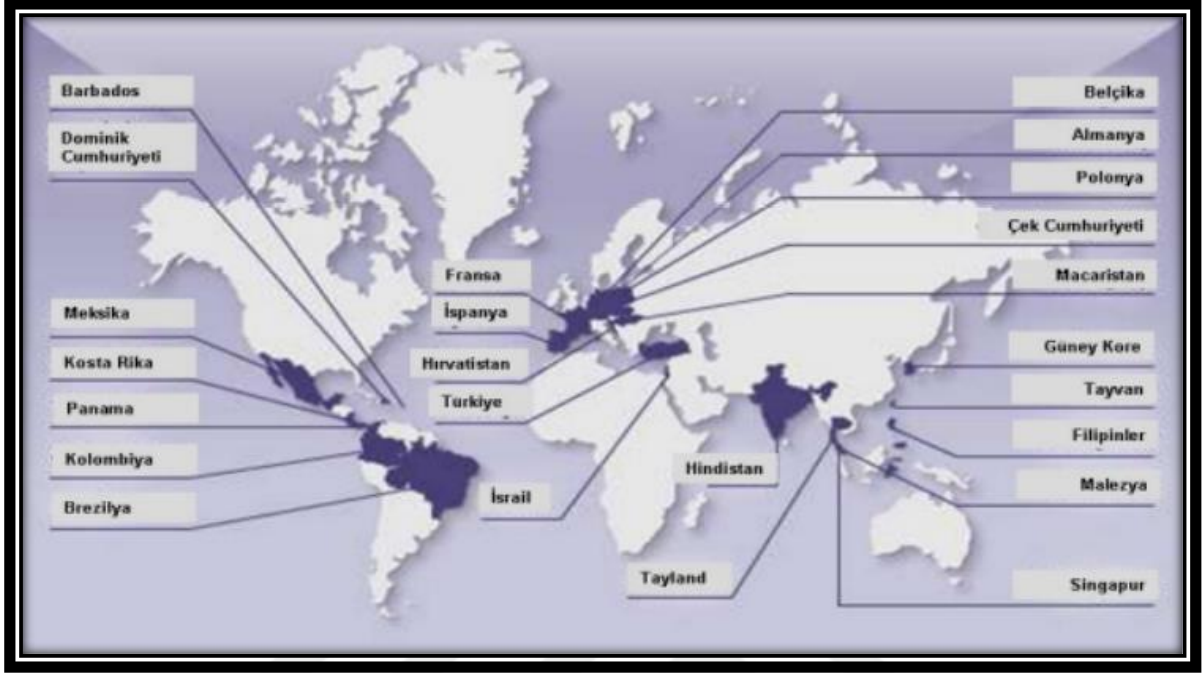
Dünya üzerinde, geçmiş zamanlardan günümüze kadar birçok medeniyetin suyun tedavi edici özelliğinden faydalandığı yaptıkları kaplıcalar ve tapınaklardan görülmektedir. Bu kaplıcalar ve tapınaklar sağlık turizmi kapsamında insanların seyahat etmelerinde etkili olmuşlardır. Sümerler (M.Ö. 4000) sıcak su kaynaklarının yakınlarına bilinen en eski sağlık tesisini kurmuşlardır. Yine tunç devrinde (M.Ö. 2000), İsviçre’de St. Moritz olarak bilinen yerdeki kabileler demir bakımından güçlü mineral su kaynaklarında banyo yapmanın ve bu suyu içmenin sağlığa olan etkisinden dolayı banyo ve kür merkezleri kurmuşlardır (Eriş ve Barut, 2020, s. 48 - 50). Eski Yunanlar sahip oldukları topraklar üzerinde kurdukları tapınaklar ve kaplıcalarla beraber sağlık turizmi ağının alt yapısının oluşmasında etkili olmuşlardır. Tıp tanrısı olarak adlandırılan Asklepios adına inşa ettikleri tapınaklar sağlık turizmi merkezi haline dönüşmüş ve dünyanın her yerinden insanlar sağlıklarına çare bulmak için bu tapınakları ziyaret etmişlerdir (Metin, 2010, s. 12 - 13). Romalıların hastalıkları şifalı sularla tedavi ettikleri ve gittikleri her yerde şifalı sular üstünde tesisler kurdukları bilinmektedir. Romalılar şifalı suların savaşlarda yorgun düşen askerler üstünde fiziksel ve ruhsal olarak etkili olduğuna inanarak çeşitli hamamlar, banyolar ve şifalı yüzme havuzları kurdukları bilinmektedir (Taşlıgil, 1995: 300).

Orta çağda Avrupa’da Hristiyanlığın yayılması ve sosyopolitik durumun skolastik düşünceye bağlı olarak gelişmesi gibi nedenlerle kaplıcalar ve tapınaklar putperestlik ve paganizm örnekleri olarak görülmüş ve tahrip edilmişlerdir. 18. ve 19. Yüzyıllarda sıcak su kaynakları belirli standartlar dâhilinde tıp akademilerine verilmişlerdir (Özer, 1991: 37). Rönesans Avrupa’sında ise bilim ve sanata verilen önemle birlikte sağlık alanında da

gelişmeler yaşanmış balneoloji ve balneoterapi bilimleri ortaya çıkmıştır. Almanya'daki Baden, Wiesbaden ve Karlsbaden ile Fransa'da AixLesBaines kaplıcaları sağlık turizmi merkezi haline gelmiştir (Doğanay, 2001: 262 - 263). Türkiye'de cumhuriyet öncesi dönemlere bakıldığında Anadolu coğrafyasında birçok devlet ve imparatorluklar kurulmuş ve her biri kendine has yöntemlerle sağlık turizmine katkı sağlamışlardır. Anadolu'da bulunan kervansaraylar, hamamlar, ticaret yolları üzerinde bulunan hanlar ve kaplıcalar bunlara örnek teşkil etmektedirler (Gündüz, 2015: 5). Cumhuriyet dönemi ile beraber Türkiye'de sağlık turizmi kapsamında sağlık bakanlığı ve turizm bakanlığı aracılığı ile sağlık turizmi mevzuatları hazırlanmış, kaplıca ve termal tesislere yönelik olarak yönetmelikler belirlenmiştir (Doğaner, 2001: 75).

Yakın tarihe bakıldığında sağlık turizmi kapsamında dünyada sağlık bakım merkezleri oluşturulmuş ve dünya genelinde standartlar belirlenmeye çalışılmıştır. 1933 yılında Amerika Birleşik Devletlerinde (ABD), Amerikan Tıp Uzmanları Heyeti (ABMS) kurularak eğitimsel ve profesyonel politikalar belirlenmiştir. Geliştirilen bu politikalar dünya genelinde sağlık turizmi kavramında standartların oluşturulması sağlanmıştır. 1958 yılında Avrupa Tıp Uzmanları Birliği (UEMS), kurularak, Avrupa Birliği (AB), içinde bulunan farklı ülkelere gelen farklı tıbbi birliklerle standartlar üzerine çalışmalarda bulunmuşlardır. 1960'larda ABD'de yaşanan Yeni Çağ akımı ile beraber dünya genelinde Hindistan sağlık turizmi kapsamında önemli bir yer haline gelmiştir. Yeni Çağ akımına paralel olarak ortaya çıkan Çiçek Çocuğu (flowerchild) hareketiyle beraber yoga ve alternatif tedavi yöntemleri gelişerek sağlık turizmi bir endüstriye dönüşmüştür. 1980 ve 1990 yılları arasında yaşanan ekonomik krizlere bağlı olarak dünya genelinde sağlık hizmetlerinin masraflarının artması sonucunda, gelişmiş ülkelere gelişmekte olan ülkelere doğru bir sağlık turizmi hareketliliği başladığı görülmektedir. 1994 yılında ABD'de uluslararası alanda (JCI) akreditasyon kuruluşu kurularak dünya genelinde artan sağlık hizmetleri kuruluşlarını denetlemek ve standartları belirlemek amacıyla JCI kurulmuştur (Metin, 2010: 15).

Harita 1: Dünya’da Sağlık Turizmi ile Öne Çıkan Ülkeler

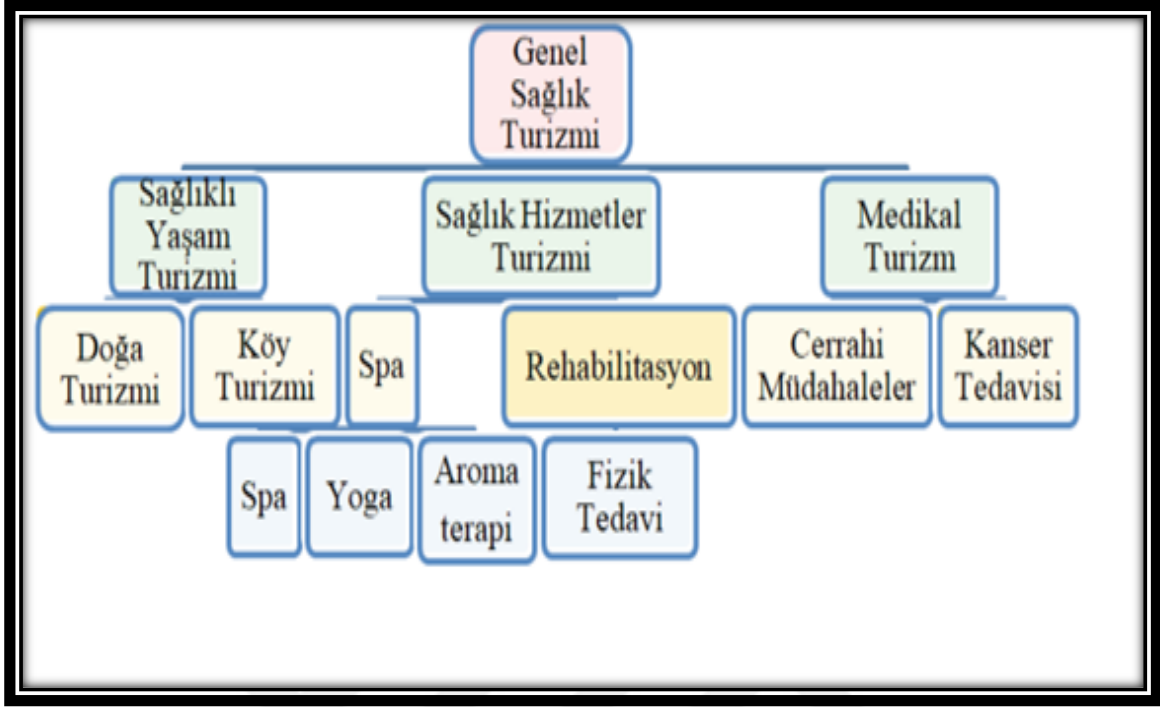

Kaynak: (Metin, 2010: 15-16).

2.3.SAĞLIK TURİZMİ ÇEŞİTLERİ

Sağlık Turizmi kavramı literatürde çeşitli yazarlar tarafından farklı değerlendirilmiş ve ele alınmıştır. Bu durumun nedeni sağlık turizmi endüstrisinin büyük ve çok yönlü perspektifler barındırmasıdır. Sağlık turizmi endüstrisi hem turizm sektörünü hem de sağlık endüstrisini doğrudan etkilemektedir. Doğrudan ve dolaylı olarak içli, dışlı bu etkileşim literatürdeki sınıflandırmaların farklılaşmasına ve zenginleşmesine neden olmuştur. Genel kapsamda sağlık turizmi kavramı üç ana başlık altında toplanmaktadır (Edinsel ve Adıgüzel, 2014, s. 167-190);

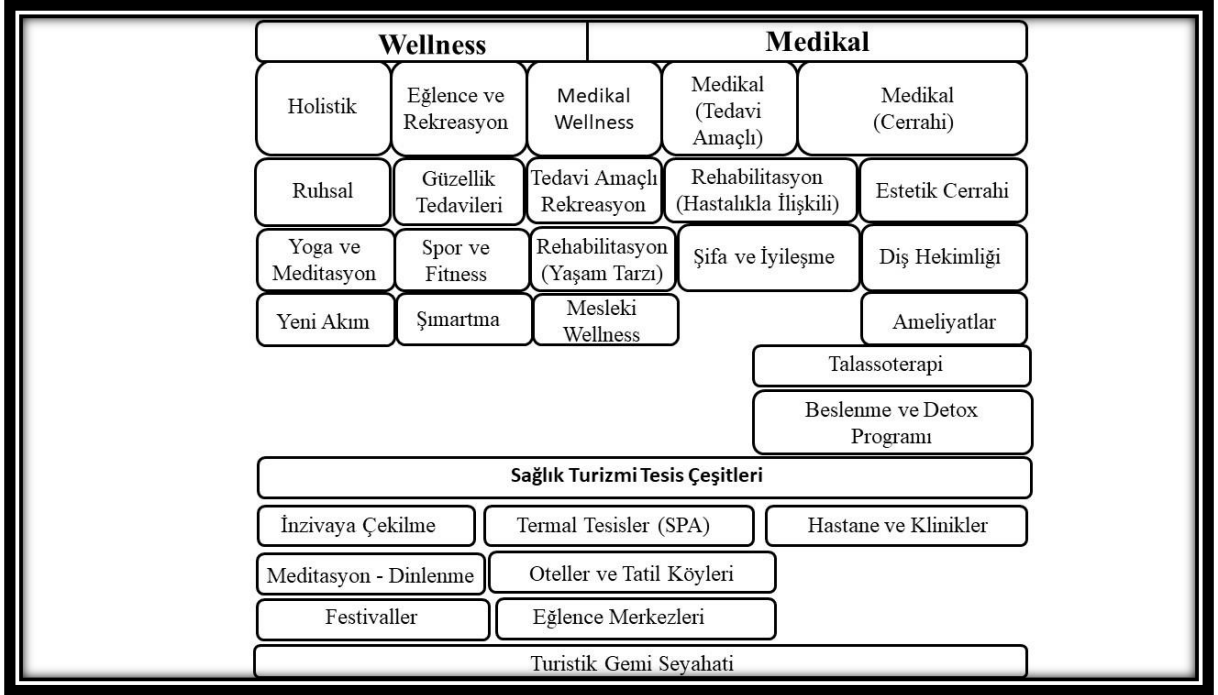
- Sağlıklı Yaşam Turizmi,
- Sağlık Hizmetleri Turizmi ve
- Medikal Turizm

Şekil 1: Genel Sağlık Turizmi (Iordache, Ciochina ve Popa, 2013: 31-42).

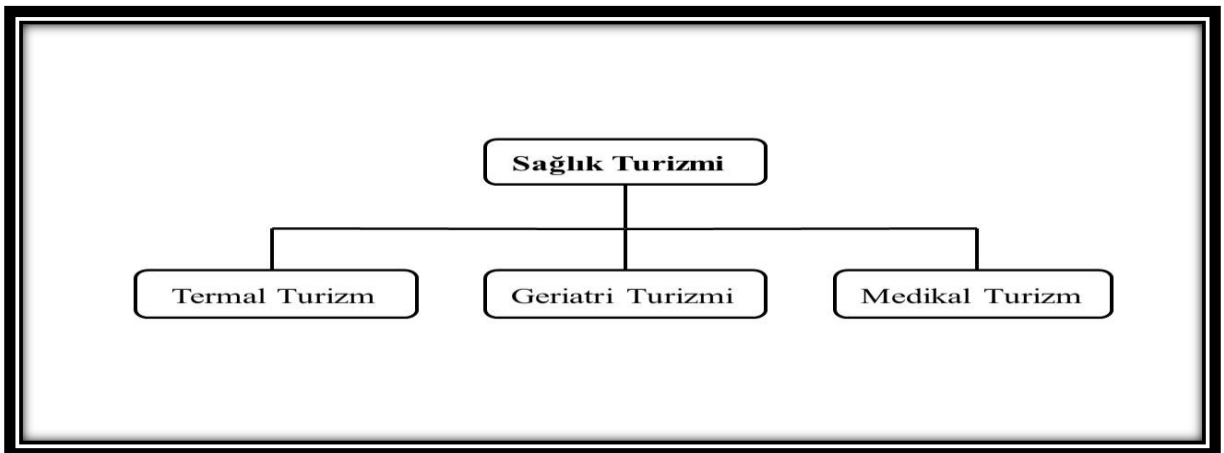
Literatürde sağlık turizmi kapsamında yapılan taramada birçok farklı sınıflandırmalar görülmüştür. Jabbari (2009) sağlık turizmi kavramını; wellness, şifa ve medikal turizm olarak ele almıştır. Caballero – Danell ve Mogomba (2007) ise wellness ve medikal turizm olarak ayırmışlardır. Ghazali (2002)'ye göre ise sağlık turizmi çeşitleri, wellness pazar, medikal pazar ve fitness pazar olarak ekonomik pazar boyutlarına göre sınıflandırılmıştır. Gonzales ve Brenzel (2001) konuya hizmetler çerçevesinden bakarak; sağlık geliştirmeye dayalı hizmetler (kaplıcalar, bitkisel tedaviler, masaj, alternatif yöntemler vb.), tedavi kapsamında sunulan hizmetler (zorunlu ve keyfi ameliyatlar vb.) ve rehabilitasyon hizmetleri (bağımlılık tedavisi, sosyal psikolojik tedaviler vb.) olarak gruplama yapmışlardır (Gonzales, Brenzel ve Sancho, 2001). Smith ve Kelly (2006) turistlerin motivasyonlarını dikkate alarak sağlık turizmi çeşitlerini değerlendirmişlerdir; cerrahi tedavi, beden ve ruh sağlığı, gerçeklerden uzaklaşma, zevk alma, psikolojik rahatlama, ruhani iç huzuru sağlama ve kamu yararına işler yapmak olarak ifade etmişlerdir. Smith ve Puczko (2009) sağlık turizmine katılanların katılma talep ve nedenlerine dayanarak, sağlık turizmi eğilimlerini de dikkate alarak wellness ve medikal olarak iki başlık halinde değerlendirmişlerdir (Şekil 2). Ziegler (2011) ise sağlık turizmini katılımcılar açısından değerlendirerek hasta bireyler ve sağlıklı bireyler olarak ifade etmiştir. Olalı (1986) ise sağlık turizmini, tıbbi turizmle eş

anlamli olarak değerlendirmiş ve sağlık turizmi çeşitlerini; Termalizm ve Klimatizim (İklim Tedavisi) olarak nitelendirmiştir (Yirik, Ekinci ve Baltacı, 2015; Olalı, 1986; Üzümcü ve Çimen, 2019).

Şekil 2: Sağlık Turizmi Çeşitleri Bölümlendirmesi (Smith ve Puczko, 2013).

Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlı'na göre sağlık turizmi; Termal turizm (kaplıca, talassoterapi ve SPA – Wellness), medikal turizm (tıp turizmi) ve Geriatri turizmi olmak üzere üç ana başlık halinde belirtilmiştir (Aydın ve Şeker, 2011: 6).

Şekil 3: Sağlık Turizmi Çeşitleri (Eraslan, Kasımoğlu ve Kılınç, 2010).

2.3.1.İleri Yaş (GERİATRİ) Turizmi

Literatür kapsamında ileri yaş turizmi farklı ifadelerle yer bulmaktadır. Bunlar (Baynazoğlu, 2021, s. 103 - 120);

- 3.Yaş turizmi,
- Geriatri turizmi,
- Yaşlı bakım turizmi,
- 3.Yaş baharı turizmi ve
- Yaşlı turizmi

Olarak ifade edilmektedirler. İngilizce literatürde ise bu kavram daha geniş bir yelpazede nitelendirilmektedir. İngilizce literatür kapsamında ileri yaş turizmi şu başlıklar halinde toplanmaktadır (Horneman, Carter, Wei ve Hein, 2002);

- Third age tourism,
- Mature tourism,
- Silver tourism,
- Age friendly tourism,
- Active aging tourism,
- Elderly tourism,
- Grey tourism ve
- Senior tourism

İleri yaş turizminin literatürde bu derecede kapsamlı ve zengin olmasının nedeni nitelendirmelerin ve sınıflandırmaların aynı paydada toplanmasına karşılık pay kısımlarının ve tanımlamalarının bir birlerine göre farklılıklar göstermesinden kaynaklanmaktadır (Aydemir ve Kılıç, 2017). Yıldırım'a göre üçüncü yaş turizmi, 50 yaş ve üzeri bireylerin, devamlı olarak ikamet ettikleri ve çalıştıkları yerler dışına gerçekleştirdikleri seyahatler ve bu seyahatler kapsamında turizm işletmelerinin sunduğu olanakları talep etmeleri ile gerçekleşen ilişkiler bütünü olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım, 1997: 77-81). Yıldırım 50 yaş ve üzeri olarak yaş sınırı belirtmesine karşı olarak dünya genelinde yaşanan teknolojik gelişmeler ve sağlık hizmetlerinde gerçekleşen gelişmelere bağlı olarak insan ömrü

uzamaktadır. Bu duruma bağılı olarak bu yaş sınırının artması muhtemeldir. İleri yaş turizmi, geriatri turizmi bağlamında ele alındığında, 65 yaş ve üzeri bireylerin tedavi ve bakımlarını kapsayan bir sağlık turizmi olarak ifade edilmektedir. Geriatri kavramı üçüncü yaş turizmi ile aynı paydada olmasına karşılık, sağlık ve sağlığın korunmasına odaklanarak üçüncü yaş turizminden nicelik olarak ayrılmaktadır (Mesci ve İlhan, 2016: 583-597). Geriatri turizmi, yaşlıların sağlıklarının korunması, gelişebilecek olan kronik rahatsızlıkların önceden önlenmesi, tanı ve tedavilerine yönelik olarak yapılan seyahatler olarak ifade edilmektedir (Eraslan ve Bulu, 2007: 172-180). Ülkelerdeki emeklilik yaşlarının farklı olması sonucu yaşlı ve yaşlılık kavramları literatürde farklılık göstermektedir. Birleşmiş Milletler (BM), 60 yaş ve üstü kişileri “yaşlı” olarak kabul etmektedir. Fakat bir çok gelişmiş ülkede bu sınır 65 yaş ve üzeri olarak kabul edilmektedir. 1900’lü yıllarda insan ömrü 45-50 yaş aralarında iken günümüzde yaşanan teknolojik gelişmeler ve sağlık alanında yapılan yeniliklere bağılı olarak bu sınır 80’e ulaşmıştır. Bu durum dünya nüfusunun yaşlanmasına neden olarak turizm endüstrisinde üçüncü yaş turizm pazarının oluşmasına neden olmuştur (T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2014: 2-8). Literatürde herhangi bir yaş sınırlamasına bağılı olmayarak yapılan sınıflandırmalarda mevcuttur. Bu sınıflandırmalar (Young, Frick ve Phelan, 2009);

- Birinci yaş dönemi (eğitim, bilinçlenme ve hayata hazırlık),
- İkinci yaş dönemi (çalışma hayatı),
- Üçüncü yaş dönemi (yaşlanmanın etkilerinin görüldüğü ve aktif olarak çalışma hayatının sonlandığı dönem).

Aktif çalışma hayatının sona ermesi ve yaşlılık belirtilerinin gözlemlendiği üçüncü yaş döneminde çalışma hayatının sonlanması ve artan boş zamanın değerlendirilmesine yönelik olarak yapılan seyahatler üçüncü yaş turizmi olarak ifade edilebilmektedir (Hacıoğlu ve Avcıkurt, 2011: 17-39). Günümüzde dünya nüfusunun yaşlanmasına bağılı olarak dünyada yaşanan demografik değişimden turizm sektöründe etkilenmiştir (Nikitina ve Vorontsova, 2015: 845-851). Bu duruma bağılı olarak yaşlı turistlere yönelik tesislerin ve seyahat planlarının artması sonucunda, üçüncü yaş turizmi, turizm sektöründe kendi pazarını ve yerini oluşturmuştur (Özcan ve Aydın, 2015).

2.3.2. Medikal Turizm

Medikal Turizm, sağlık turistinin ruhen ve bedenen ihtiyaç duyduğu genel cerrahi ve özel uzmanlık gerektiren tıbbi müdahalelerin uygulanmasına yönelik talep gösteren sağlık turistlerinin, iyilik (sıhhat) hallerinin geliştirilmesi için yapılan tıbbi işlemlerdir (Aydın vd, 2012: 13-15). Literatürde medikal turizm ve sağlık turizmi kimi yerlerde eş anlamlı olarak ifade edilmesine yönelik olarak medikal turizmi, sağlık turizmi kavramından ayıran ana unsur, medikal turizmin temelinde sağlık durumunun geliştirilmesine yönelik olarak eylem ve işlemler yatmasıdır. Bir başka ifade ile belirtmek gerekirse medikal turizm, insanların tedavi ve cerrahi amaçlarla gerçekleştirmiş olduğu seyahatlerdir. Bu seyahatler sonucu medikal turizm kavramı bir niş pazar olarak oluşmuştur (Connell, 2006: 1093-1100). Medikal turizm’de farklı yerler görmek, gezmek, dinlenmek, spor yapmak vb. diğer ihtiyaçların yanısıra ana amaç tedavi olmak ve tedavi sonrası boş vakitlerde bu aktiviteleri gerçekleştirmektir. Diğer bir ifade ile ana amaı tedavi olan ve başka ülkelere yapılan seyahatlerdir (Edinsel ve Adıgüzel, 2014: 167-190). Sağlık turistlerinin, medikal turizm kapsamında talep gösterdikleri çeşitli uygulamalardan bazıları şunlardır (Woodman, 2020: 29);

- Diş tedavileri (protez, implant vb.),
- İleri tedaviler (radyoterapi, kardiyovasküler cerrahi vb.),
- Transplantasyon (kalp, böbrek, karaciğer nakilleri vb.),
- İnfertilite (tüp bebek uygulamaları vb.),
- Obezite cerrahisi,
- Plastik cerrahi (estetik vb.),
- Gz, diyaliz vb. tedaviler.

Dünya genelinde medikal turizm kapsamında yapılan işlemler bağlamında bazı ülkeler nde gelmektedirler. Kalp ve ortopedi cerrahisinde Hindistan, Singapur ve Tayland gibi Asya lkelerinin diğer ülkelere kıyasla sağlamış oldukları medikal teknoloji ve hizmetlerin rakiplerine oranla daha kaliteli ve ucuz olması bu ülkeleri daha cazip hale getirmektedir (Bulut ve şengül, 2019: 45-62).

Sağlık Turizmi, kavramı kavramsal olarak genel bir bütünlük taşıyarak sağlıklı ve zinde kalmayı ifade ederken, medikal turizm kavramı ise bir alt başlık olarak tıbbi müdahaleler ve tedavi maksatlı yapılan seyahatleri belirtmektedir (Kiremir, 2008: 5-16). Tıp ve turizm sektörlerinin birleşerek mal ve hizmet üretmeleri sonucunda medikal turizm oluşmuştur (Gümüş ve Büyük, 2008: 433-442). Medikal turizm dünya genelinde önemli bir ekonomik pazar oluşturmaktadır. Gelişmekte olan ülkeler bu pazardan pay alabilmek için kaynaklarını ve kapasitelerini bu alan doğrultusunda yönlendirmektedir. Gelişmiş ülkelerde sağlık hizmetlerinin özel sektörlere devredilmesi sonucu artan maliyetler, nüfus yoğunluklarına bağlı ve prosedürlerde yaşanan aksaklıklar sonucunda ortaya çıkan uzun bekleme süreleri gibi olumsuzluklar. Gelişmiş ülkelerdeki sağlık turistlerini geliştirmekte olan bu ülkelere doğru yönelmektedir. Böylelikle medikal turizm önemli bir gelir potansiyeli oluşturmaktadır (Öztürk ve Bayat, 2011: 135-156).

Yapılan araştırmalara göre dünya genelinde medikal turizm pazarından en çok faydalanan ülkeler Asya ülkeleri olarak belirlenmiştir. Medikal turizmin dünya üzerinde oluşturduğu talep ve arz yönlerine bakıldığında, Kuzey Amerika, Batı Avrupa ve Ortadoğu olarak üç ana gruba ayrılan talep destinasyonları ortaya çıkmaktadır. Bu talep destinasyonlarının dağılımı göz önüne alındığında, Batı Avrupa'lı sağlık turistlerinin Hindistan başta olmak üzere Malezya ve Tayland'ı seçtikleri görülmektedir. Malezya İslami referansı sebebi ile Ortadoğu pazarına hakimdir. Singapur, Japon pazarını elinde tutmaktadır. Küba ise Orta Amerika pazarlarına hitap etmektedir (Türkiye Sağlık Vakfı, 2010: 21-24). Türkiye'de son yıllarda sağlık turizmi ve medikal turizm pazarlarında yapmış olduğu önemli yatırımlarla beraber dünya genelinde önemli bir medikal turizm destinasyonu haline gelmektedir. Medikal turizm kapsamında Türkiye'ye en çok İngiltere, Hollanda, Belçika, Bulgaristan, Romanya, Kosova, Azarbaycan, Rusya ve Suriye'den sağlık turistleri gelmektedir (Öztürk ve Bayat, 2011: 135-156).

2.3.3. Termal Turizm

Termal turizm, literatüre bakıldığında pek çok tanımlamaya sahip bir kavram olarak nitelendirilmektedir. Ancak bu nitelendirmeler ve tanımlamalar bağlam anlamında birbirlerinden farklı olsalarda temelde aynı zemin üstünde ifade edilmektedirler. Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığına göre termal turizm, "Termomineral su banyosu,

içme inhalasyonu, çamur banyosu gibi çeşitli türdeki yöntemlerin yanında iklim kürü, fizik tedavi, rehabilitasyon, egzersiz, psikoterapi, diyet gibi destek tedavilerinin birleştirilmesi ile yapılan kür (tedavi) uygulamaları yanı sıra termal suların eğlence ve rekreasyon amaçlı kullanımı ile meydana gelen turizm türüdür.” olarak ifade edilmektedir (T.C.Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021). Kültür ve Turizm Bakanlığının yapmış olduğu bu tanımlardan yola çıkarak termal turizm, içerisinde mineral kaynaklar ve madenler bulunduran sağlık açısından bilimsel olarak kanıtlanmış temiz su kaynaklarının, dinlenme, zidelik kazanma, tedavi ve çeşitli alternatif turizm türleri ile entegrasyonu sonucunda ortaya çıkan turizm türü olarak ifade edilebilir (Kozak, vd, 2001: 64-77). Günümüzde yaşanan hızlı sanayileşme ve kentleşme durumuna bağlı olarak gelişen stresli şehir hayatı yaşamından uzaklaşmak isteyen insanlar doğaya yönelmekte ve doğanın bizlere sunduğu çeşitli mineraller bakımından zengin olan kaynak sularına yönelik olarak seyahatler düzenlemekte ve gecici bir süre konaklamalar gerçekleştirmektedirler (Özbek, 1991: 15-29). Sanayileşmenin çok yoğun olduğu ülkelerde insanlar bedensel ve ruhsal sağlıklarını korumak, geliştirmek ve tazelemek için termal turizm aktivitelerine katılmada büyük ilgi göstermektedirler (Tunçsiper ve Kaşlı, 2008: 120-135).

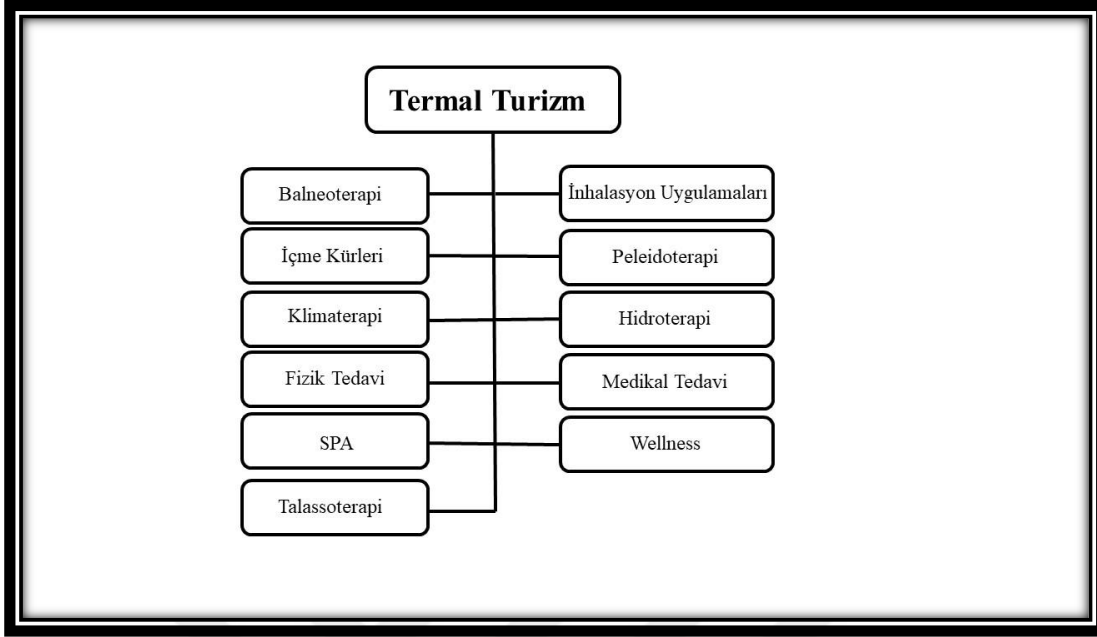
Sağlıklı yaşam ve insan sağlığına önem veren gelişmiş dünya ülkeleri, mineraller bakımından zengin olan bu doğal kaynak sularının farkına vararak yapmış oldukları yatırımlar sayesinde hem turizm hemde sağlık alanında önemli kazanımlar elde etmişlerdir. Termal turizm, ülkeler açısından büyük önem teşkil etmektedir. Bunun nedeni hem turizm hemde sağlık sektörlerinin birbirlerine entegrasi ile oluşan termal turizm faaliyetinin, ödemeler dengesine döviz sağlaması yönünden ülkelerin iç ekonomilerine ve insan sağlığına olan faydaları neticesinde de toplum sağlığına yönelik olarak büyük fayda ve kazançlar sağlaması olarak ifade edilebilmektedir (Öztürk ve Bayat, 2011: 135-156). Termal turizmin ülkelere sağladığı avantajlardan bazıları şunlardır (Ülker, 1988: 103);

- Turizmi mevsimsellik özelliğinden kurtararak tüm bir yıla yayılmasını sağlayarak, 12 ay turizm yapma imkanı,
- Tesislerde sağlanan yüksek doluluk oranına bağlı olarak turizmden elde edilen gelirin yükselmesinin sağlanması,
- Oluşturulan tesisler sayesinde yüksek istihdamın elde edilmesi,

- Termal turizmin alternatif turizm türleri ile kolay entegre edilebilmesi sonucunda bölgesel dengeli turizmin gelişmesinde katkı sağlaması,
- Termal turizm tesislerinin insan sağlığına olumlu etkiler sağlamasının yanında rekreasyon faaliyetleri açısından da olanaklar sunması neticesinde hem sağlık hemde turizmin gelişmesine olumlu çift yönlü etkisi ve
- Kür merkezleri (tedavi) entegrasyonuna sahip tesislerin maliyetini çabuk geri ödeyen karlı ve rekabet gücüne sahip yatırımlar olmasıdır.

Kültür ve Turizm Bakanlığına göre Türkiye jeotermal kaynaklar açısından oldukça zengin bir ülke olarak ifade edilmektedir. Dünyada ilk yedi ülke arasında, Avrupa’da ise birinci sırada yer almaktadır. Literatür kapsamında yapılan araştırmalara dayanarak ülkemizdeki termal su kaynaklarının hem debi ve sıcaklıkları bakımından hemde fiziksel ve kimyasal özellikler yönünden Avrupa’daki termal su kaynaklarından üstün özelliklere sahip olduğu ifade edilmektedir. Termal sularımız doğal çıkışlı olmasının yanı sıra, eriyik zengin madenler açısından kükürt, tuz, radon bakımından da zengin özelliklere sahiptir. Ülkemizde sıcaklıkları 20 ° C’nin üstünde, debileri ise 2 ile 1500 lt/sn arasında değişebilen 1500’den fazla kaynak olduğu tahmin edilmektedir (T.C.Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021).

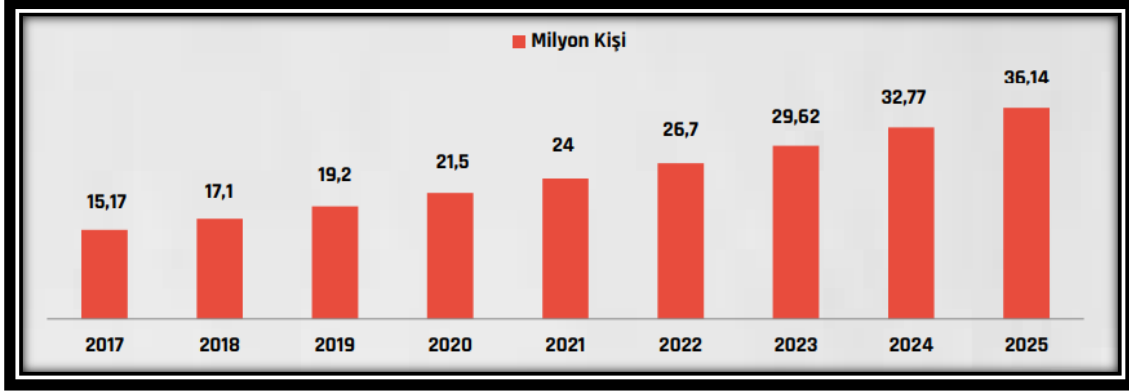
Termal turizmin; deniz, av, dağ, kış, sağlık vb. bir çok alternatif turizm türü ile kolay entegre edilmesi mümkündür. Ayrıca bir çok Avrupa ülkelerinde tahmini kür süreleri 120 gün olmasına karşılık Türkiye’de bu süre 300 günü bulabilmektedir. Kür sürelerinin Avrupa’daki rakip ülkelere oranla daha uzun olması Türkiye açısından önemli bir avantaj sağlamaktadır (Türkiye Sağlık Vakfı, 2010: 29). Tüm bunların yanında termal turizm kapsamında, balneoterapi, inhalasyon uygulamaları, içme kürleri, peloidoterapi, klimaterapi, hidroterapi, talassoterapi, wellnes, spa vb. birçok tedavi amaçlı yöntemler uygulanmaktadır (Gençay, 2007: 172-180).

Şekil 4: Termal Turizm Alt Uygulamaları (Eraslan, Kasımoğlu ve Kılınç, 2010: 56-60).

2.4.DÜNYA GENELİNDE SAğLIK TURİZMİ

Dünya genelinde son on yılda sağlık turizmi literatürüne bakıldığında, sağlık turizmi pazarının 2010 yılı itibari ile yaklaşık 60 milyar dolar büyüklüğünde olduğu tahmin edilmektedir. Ekonomik anlamda bu denli büyük bir pazar oluşturan sağlık turizmi faaliyeti, ülkeleri cezbetmekte ve bu pazardan daha fazla pay elde etme yönünde etkilemektedir. Dünya Turizm Örgütü (UNWTO), yapmış olduğu istatistiksel ön görümlere göre Covid-19 pandemisi yaşanmasaydı 2020 yılında 1 milyar 600 milyon kişinin seyahat edeceklerini ve yaklaşık olarak 2 trilyon dolar harcama yapacaklarını öngörmekteydiler. Yine UNWTO'nun istatistiksel çalışmalarına göre kaliteli sağlık hizmetinden uygun fiyatlarda ve kısa bekleme sürelerinden dolayı 30 milyar insanın sağlık turizmine hareketine katılması beklenmektedir. Bu kapsamda dünya genelinde sağlık turizmi harcamaları yaklaşık olarak 500 milyar dolar ile ifade edilmektedir. Ülkeler kapsamında konu ele alındığında ise ülkelerin gelişmişlik düzeylerine göre GSMH'lerinin % 2-16 aralığında paylarını sağlık harcamaları için ayırdıkları görülmektedir. Meblaların büyüklüğü göz önüne alındığında sağlık turizminin dünya genelinde ne denli önemli olduğu anlaşılmaktadır (Bayram ve Akkùlah, 2020: 3-5).

Grafik 1: Yıllara Göre Tedavi Amacıyla Sınır Ötesi Seyahat Edenlerin Sayısı ve Öngörüsü

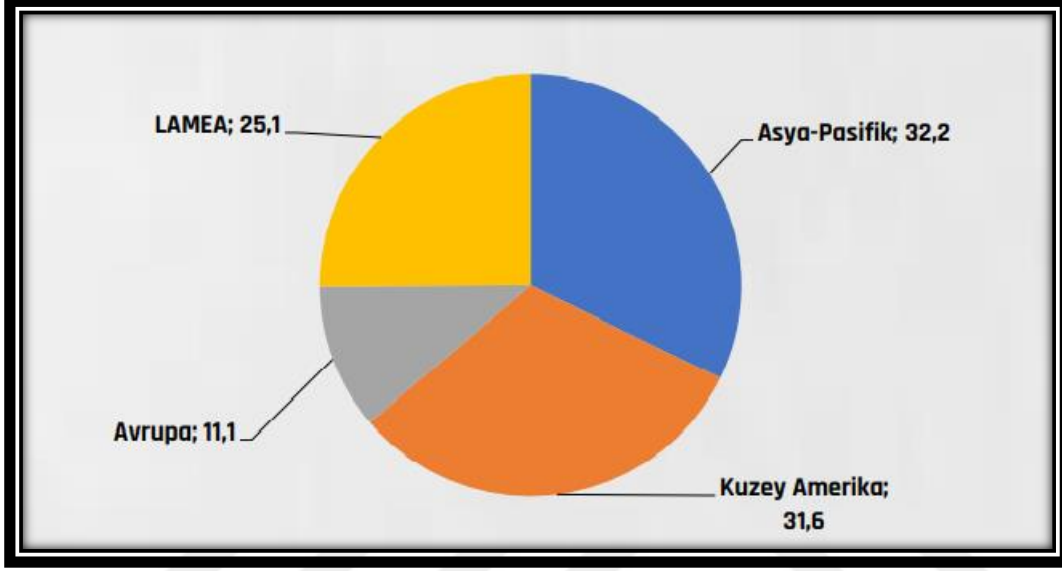
Kaynak: (Güler ve Akbal, 2020).

Dünya genelinde sağlık turizmi ile ilgilenen devletlere bakılacak olursa, Hindistan, Kosta Rika, Macaristan, Türkiye, Litvanya, İsrail, Ürdün, Tayland, Malezya, Güney Afrika ve Küba gibi devletler başta gelmektedir. Sağlık turizminin yapısal özelliğinden dolayı sağlık turizmi pazarı bir çok alt segmentten oluşmaktadır. Bu durum pazar bölümlendirmesi ve seçilmesinde büyük önem taşımaktadır. Çünkü ABD, Avrupa, Ortadoğu ve Asya pazarlarının müşteri beklentileri birbirlerinden farklı özelliklerde olmaktadır. Bu duruma bağlı olarak küresel sağlık turizmi ülke grupları ve beklentilerine göre değişkenlik gösterebilmektedir (BAKA, 2011: 11-15).

Dünya genelinde sağlık turizmini wellness hizmetleri, medikal turizm ve termal turizm başlıkları altında ele aldığımızda;

- 2000’li yıllarda nüfusunun %17 si 65 yaş olan Avrupa’da bu oranın 2025 yılında %20’lere çıkacağı tahmin edilmektedir. Wellness hizmetlerinin kaliteli ve yüksek maliyetli hizmetler olmaları nedeni ile Avrupa’da 50 yaş üstü alım gücü yüksek kişilerin, wellness hizmetlerini talep edecekleri tahmin edilmektedir (T.C.Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021),
- Medikal turizm kapsamında sağlık turizmi incelendiğinde, Asya kıtası dünyada en önemli bölge olarak kabul edilmektedir. Bu durumun nedeni bölgenin yılda 1,3 milyona yakın medikal turisti çekmekle birlikte Avrupalı medikal turizmi ziyaretçilerinin favori ülkelerinin bu bölgede olmasıdır. Hindistan, Malezya ve Tayland gibi ülkeler Avrupalı medikal turizmi

ziyaretçileri tarafından tercih edilmektedirler. Aynı zamanda Malezya islami referansı sebebi ile Ortadoğu pazarında hakim bir ülkedir. Yine Asya bölgesinde bulunan Singapur ise Japon pazarının temel sağlık turizmi destinasyonunu oluşturmaktadır (T.C.Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021),

Grafik 2: Bölgelere Göre Dünya Medikal Turizmi Pazarı, Hasta Sayısı 2017

Kaynak: (Güler ve Akbal, 2020).

- Termal turizm kapsamında sağlık turizmi değerlendirildiğinde ise dünya genelinde Güney, Orta ve Doğu Avrupa, Asya (Ortadoğu, Japonya, Çin, Türki Cumhuriyetler), Güney Amerika (Meksika, Kolombiya, Arjantin) ve Kuzey Afrika (Tunus, Fas) gibi destinasyonların önde geldiği görülmektedir. Termal turizm sağlık turizmi kapsamında oldukça geniş bir pazar dilimine sahip olup dünya genelinde sadece Avrupa ve ABD’de yaklaşık 25-30 milyon dolarlık bir gelir sağlamaktadır. Termal turizm pazarının büyüklüğü tüm dünyada 100 milyar dolara yakın olduğu tahmin edilmektedir (Aksu ve Aktuğ, 2011: 7-8).

Tablo 1: Dünyada Termal Turizm Amaçlı Seyahat Edilen Ülkeler ve Kişi Sayıları

Ülke Adı	Kişi Sayısı
Almanya	10,000,000
Macaristan	10,000,000
Rusya	8,000,000
Fransa	700,000
İsviçre	800,000
İspanya	400,000
Japonya	12,000,000

Kaynak: (Gündüz, 2015: 11).

Sağlık turizmi literatürü kapsamında dünyada en çok tercih edilen ülkelere bakıldığında ortaya çıkan sonuçlar şunlardır (Bayram ve Akkühah, 2020: 4-5);

- Almanya, ABD, Avrupa ve Kanadalı yüksek gelire sahip sağlık turistlerinin tercih ettiği bir ülke konumundadır. Maliyetler ucuz olmamasına karşın sunduğu kaliteli hizmet ve medikal turizm alanında kanser tedavileri, termal turizm alanında ise dünyada önde gelen tesisleri sayesinde sağlık turistleri tarafından tercih edilmektedir,
- Tayland, dünya genelinde yaklaşık 20 yıldır özellikle cinsiyet değiştirme operasyonları nedeni ile sağlık turistlerinin ilgisini çekmektedir,
- Malezya, sağlık turizminde yapmış olduğu büyük yatırımlar sayesinde dünya genelinde ön plana çıkan bir ülke konumundadır. Bunun nedeni ise Malezya'nın iletişim diline (İngilizce) büyük önem vermesi ve ülkeye gelen sağlık turistlerinin dil bariyerine takılmadan kendilerini rahatlıkla ifade edebilmelerine olanak sağlamasıdır. Aynı zamanda Malezya'nın islami referansı sayesinde Ortadoğu pazarına hakim olması ve Malezya'nın kültürel uyum faktörünün çok güçlü olduğu farklı ülkelere gelen sağlık turistlerinin yabancılaşma çekmedikleri yapılan araştırmalarda belirtilmiştir,
- Polonya ve Macaristan, medikal turizm kapsamında Avrupa'lı turistler tarafından ağız ve diş tedavisi ile estetik operasyonlar yönünden tercih edilen ülkelerdir,
- Vietnam, İsrail ve Türkiye gibi ülkelere yapmış oldukları yatırımlar sayesinde ilerleyen zamanlarda sağlık turizminde ön plana çıkabilecek yapıda destinasyonlardır,
- Son olarak Hindistan, dünya genelinde küresel çapta sağlık turizminden en fazla pay alan ülkedir. Hindistanın sağlık turizmi kapsamında yapmış olduğu büyük yatırımlar,

yetiştirmiş olduğu nitelikli personeller (Hindistan dışında eğitim almış doktorlar), sunmuş oldukları kaliteli ve ucuz hizmetler gibi özellikleri sayesinde dünyada en çok tercih edilen sağlık turizmi destinasyonu haline gelmiştir.

Dünya Sağlık Organizasyonu yapmış olduğu çalışmalarda, sağlık turizminin seyahat ve iş sebebi ile oluşan turizm hareketliliklerinden çok daha hızlı büyümekte olduğunu belirtmektedir (WHO, 2020).

Tablo 2: Sağlık Turizminde Ülkelerin Tercih Edilme Nedenleri

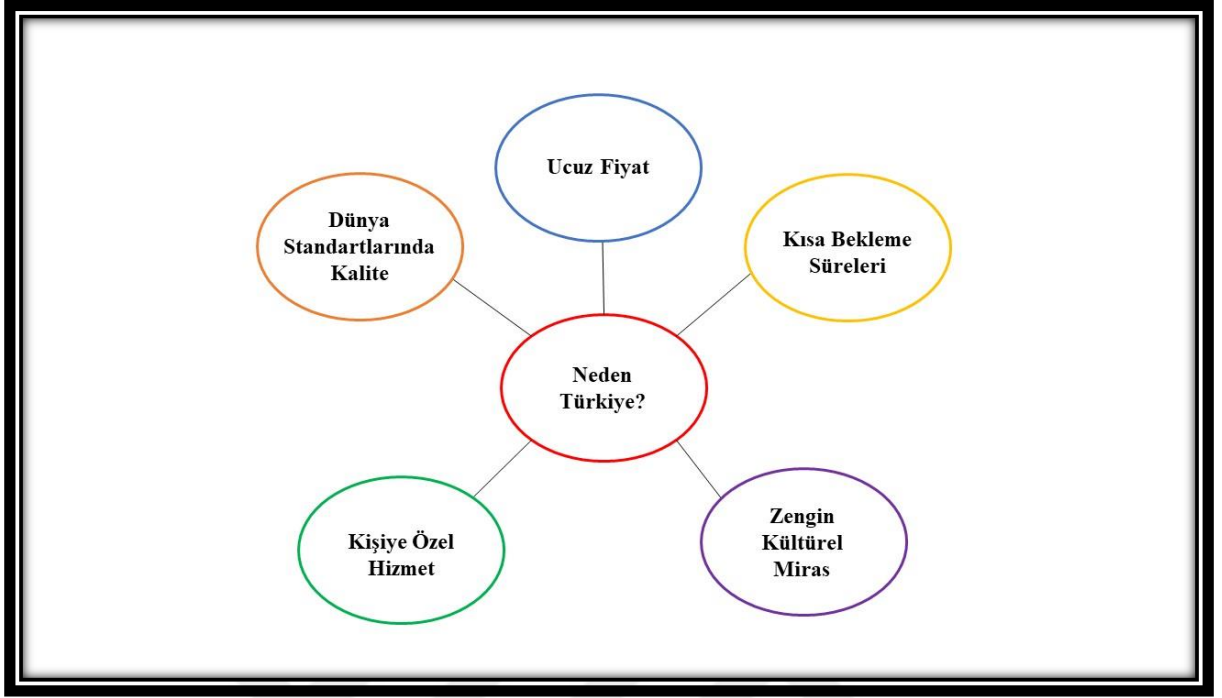
Ülkelerin ana gelir kaynaklarının en önemlisi ve büyük bir bölümünü turizm faaliyetleri oluşturduğu için	Singapur, Tayland, Kıbrıs Rum Kesimi, Kosta Rika gibi
Ülkelerin sahip oldukları coğrafi ve politik konum avantajlarından ötürü tercih edilmeleri	Ürdün, İnan, Malezya, Brezilya gibi
Ülkelerin sahip oldukları sağlık hizmetlerinin kalitesi ve teknolojik donanımlarının diğer ülkelere oranla daha kaliteli olmasından dolayı	Almanya, ABD, Güney Kore gibi
Ülkelerin sahip oldukları politikalar sebebiyle yabancı sermaye yatırımları açısından cazip olmaları ve yurt dışında eğitim görmüş kalifiye insan gücü avantajlarını kullanmalarından dolayı	Ürdün, Hindistan, Malezya, Brezilya, Malta gibi
Ülkelerin sahip oldukları siyasi politikaların sağlık turizmi faaliyetlerine önem vermesinden kaynaklı	Macaristan (Termal Turizm), İspanya (Yaşlı Turizm), Hindistan (Tıp Turizmi) gibi
Birçok açıdan avantaja sahip ülkeler: coğrafi konum, turizm ülkesi olması, sağlıkta ileri teknoloji, kaliteli sağlık hizmeti sunumu, ekonomik fiyatlar vb.	Türkiye, Malezya ve İsrail gibi

Genel bağlamda dünya sağlık turizmi sektörü, sadece medikal – tıbbi turizmden oluşmayıp bünyesinde wellness hizmetleri, spa, termal, ileri yaş (Geriatrı), vb bir çok alt başlıkla birlikte büyük bir hacme sahiptir.

2.5. TÜRKİYE KAPSAMINDA SAĞLIK TURİZMİ

Türkiye son on yılda sağlık turizmi alanında büyük atılımlar gerçekleştirmiştir. Sağlık sisteminde yapılan yenilikler doğrultusunda sistemin verimliliği ve kalitesi arttırılmıştır. Kamu ve özel sektörlerin sağlık alanında yapmış oldukları önemli yatırımlar (akreditasyon alan özel kuruluşlar ve gelişmiş şehir hastaneleri) neticesinde Türkiye hem sağlık hemde sağlık turizmi alanında önemli bir yol kat etmiştir. Türkiye modern hastaneleri, kalifiye insan gücü, uzman doktorları, alt yapı ve üst yapıların gelişmesi gibi nedenlerle dünya standartlarında hizmet vermeye başlamıştır. Dünya genelinde Türkiye perspektifinden sağlık turizmi ele alındığında standartların yüksek olduğunu çok sayıda akredite edilmiş (JCI, belgeli) kurumların varlığını görebilmekteyiz (Barca, Akdeve ve Balay, 2013: 71).

Dünya genelinde rekabetin çok yoğun olduğu sağlık turizmi alanında Türkiye neden tercih edilmelidir?, sorusunun cevabı Türkiye'nin sağlık turizmi alanında dünyadaki konumunu görebilmesi açısından önem teşkil etmektedir. Türkiye 2002' yılından itibaren her alanda olduğu gibi sağlık alanında da önemli gelişmeler yaşanmıştır. Özel sektörün sağlık alanında yapmış olduğu yatırımlar ön plana çıkmış, özellikle medikal turizm kapsamında bir çok özel hastane kurulmuştur (Tökü, 2017: 21-30). Türkiye SPA- wellness turizmi, medikal turizm, kaplıca turizmi, ileri yaş turizmi, spor turizmi vb. bir çok turizm faaliyetini karşılayabilecek konumdadır. Türkiyenin dünya üzerindeki coğrafi konumu, dünya genelinde tanınmış kalifiye uzman doktorları ve nitelikli personelleri, uygun fiyat avantajları sunması, çok sayıda akrediteye sahip kuruluşlara sahip olması, kaplıcaları bakımından zengin bir jeotermal kaynak zenginliğinin olması, doğal ve tarihi güzelliklere ev sahipliği yapması gibi nedenlerle dünya genelinde sağlık turizmi açısından çekici bir destinasyon haline gelmesine neden olmuştur (Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, 2021).

Şekil 5: Sağlık Turizmin’de Türkiye’nin Rekabetçilik Unsurları (Barca, vd, 2013: 71).

Yukarıda Şekil 5’de belirtildiği üzere Türkiye’nin rekabetçi unsurlara sahip olması Dünya’da sağlık turizmi açısından tercih edilen ilk 10 ülke içinde bulunması avantajını sağlamaktadır (Dalen ve Alpert, 2019: 9-10). Dünya genelindeki rakiplere oranla ucuz ve kaliteli sağlık hizmetleri sunabilen Türkiye medikal turizm alanında çeşitli tıbbi operasyonları başarı ile gerçekleştirdiği için bir çok ülke vatandaşı tarafından tercih edilmektedir. Bu operasyonlardan bazıları şunlardır (BAKA, 2011);

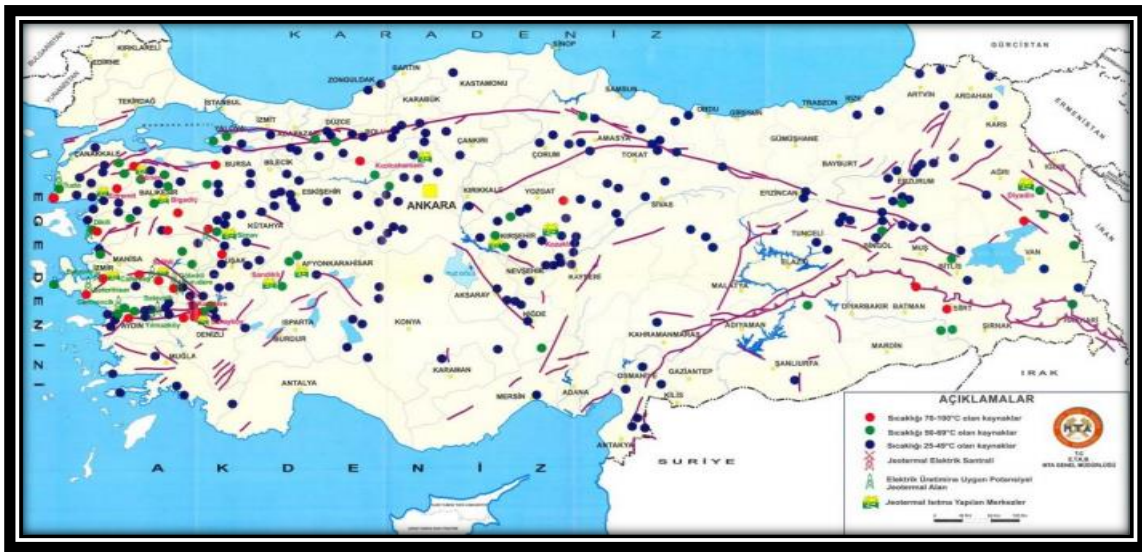
- Plastik ve estetik cerrahi,
- Tüp bebek,
- Göz ameliyatları,
- Saç Ektirme,
- Açık kalp ameliyatları,
- Jinokoloji,
- Diyaliz ve kalp-damar cerrahisi,
- Kulak burun boğaz,
- Kanser tedavileri,
- Diş ve implat tedavileri,

- Beyin cerrahisi,
- Ortopedi,
- Spa wellness hizmetleri ve
- Fizik tedavi rehabilitasyonları

Türkiye özellikle medikal turizm alanında dünyadaki rakiplerine oranla rekabetçi fiyat üstünlüğüne sahip bir ülkedir. Örneğin; dünya ülkeleri kapsamında Amerika, Türkiye, Hindistan, Singapur, İrlanda, Tayland, İsrail ve İsviçre ülkeleri arasında yapılan bir fiyat karşılaştırmasında, operasyon türlerine bağlı olarak bir ayırım yapıldığında bypass ameliyatı 11.375 – 15.000 dolar aralığında Türkiye’de yapılmaktadır. Omurga füzyonu operasyonu kapsamında 7125 dolar ile Türkiye Tayland’dan sonra gelen ikinci ülke konumundadır. Kemik iliği transplantasyonunda 40.000 – 70.000 dolar aralığında olan fiyat skalasında Hindistan ile ilk sırada yer almaktadır (Özer ve Songur, 2013: 69-81).

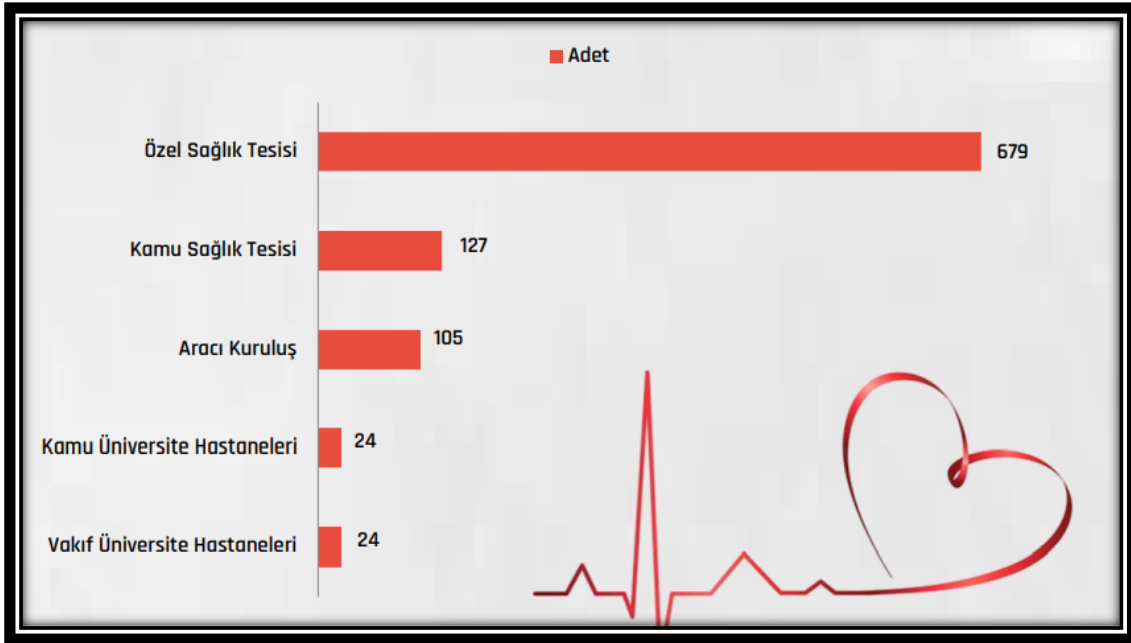
Türkiye sağlık turizmi çeşitlerinden termal turizm açısından değerlendirildiğimizde, jeotermal kaynak zenginliği açısından Avrupa’da birinci, kaplıca hizmetleri ve uygulamalarında ise üçüncü sırada yer almaktadır. Harita 2’de belirtildiği gibi Türkiye’de 190’a yakın jeotermal kaynak bulunmaktadır (Gündüz, 2015: 15-16).

Harita 2: Türkiye’de Bulunan Jeotermal Kaynaklar

Kaynak: (MTA, 2021).

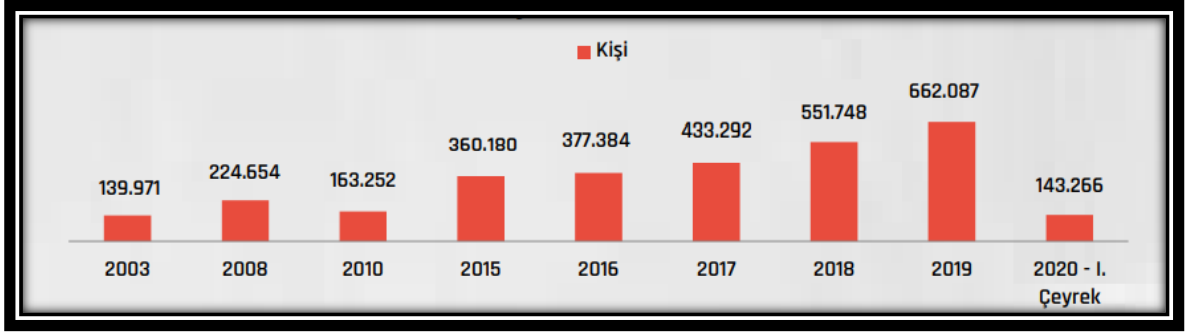
Son yıllarda sağlık alanında büyük yatırımlar gerçekleştiren Türkiye’de sağlık turizmi açısından 2023 hedefi olarak 2 milyon hasta ve 20 milyar dolar gelir elde edilmesi öngörülmektedir. Sadece tatil amacıyla Türkiye gelen turistlerin yaklaşık olarak 700 dolar harcama yaptıkları tahmin edilirken sağlık turizmi kapsamında gelen turistlerin ortalama 6-8 bin dolar harcama yaptıkları bilinmektedir. Literatür kapsamında elde edilen istatistiksel verilere göre 2020’nin ilk çeyreğinde sağlık turizmi yetki belgesi almaya hak kazanmış sağlık tesisleri ve aracı kuruluşların sayısı 959 olarak belirlenmiştir (Güler ve Akbal, 2020).

Grafik 3: Türkiye’de Sağlık Turizmi Yetki Belgesi Almaya Hak Kazanmış Kurumların Dağılımı

Kaynak: (Güler ve Akbal, 2020).

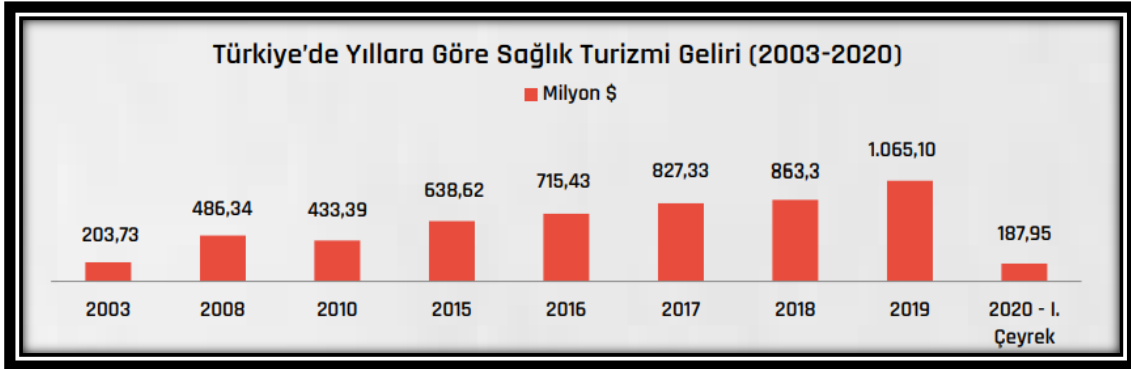
Türkiye’nin sağlık turizmi alanında 2003’den 2019’a kadar kat ettiği mesafe **Grafik 4** ve **Grafik 5**’de görülmektedir;

Grafik 4: Türkiye’yi Sağlık ve Tıbbi Nedenlerle Ziyaret Eden Turist Sayısı 2003-2020

Kaynak: (Güler ve Akbal, 2020).

2003 yılından 2019’un sonuna kadar sağlık turizmi kapsamında Türkiye’ye gelen sağlık turisti sayısı 2003’de 139,971 kişi iken 2019’un sonunda %300 artarak 662.087 kişiye ulaşmıştır. Grafikte 2020 yılının ilk çeyreğinde tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de Covid-19 nedeniyle %16’lık bir daralma görülmektedir. Covid-19 pandemisinin tüm dünya üzerinde olumsuz etkileri olmasına karşın, pandemi sonrası dönemde talebin tekrar yükseleceği tahmin edilmektedir.

Grafik 5: Türkiye’de Yıllara Göre Sağlık Turizmi Geliri 2003-2020

Kaynak: (Güler ve Akbal, 2020).

2003’ yılından 2019 yılına kadar anlamlı bir şekilde büyüme gösteren sağlık turizmi sektörü içinde bulunduğumuz Covid-19 pandemisi sebebi ile 2020’nin ilk çeyreğinde bir önceki yıla oranla %17,5 bir gelir kaybına uğramıştır. 2019 yılında Türkiye sağlık turizmi talebinin %84,6 yabancı turistlerden, %15,4’ ise yurt dışında yaşayan gurbetçi vatandaşlarımızdan oluşmaktadır. Termal turizm kapsamında veriler değerlendirildiğinde

ise 2019 yılında termal otellere 702 bin 348 yabancı turist giriş yapmıştır. Bunların %97'si dört ve beş yıldızlı termal otelleri tercih etmişlerdir.

2.6. TERMAL TURİZM VE TÜRKİYE

Termal turizm kapsamında, Türkiye'nin dünya'daki rakiplerine oranla gelen turist ve gelirler bağlamında taşıdığı potansiyelin altında kaldığı görülmektedir. Türkiye jeotermal kaynak açısından zengin bir dünya ülkesi olmasına karşın, bu kaynakların potansiyellerinin yeterli miktarda değerlendirilemediği bilinmektedir. Dünya'daki termal turizm pazarından aldığımız payı büyütmek için termal turizmin kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığı çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalar 2007 yılında hazırlanan Türkiye Turizm Stratejisi ve Termal Turizm Master Planı dahilinde yürütülmektedir (Sav, 2016: 78-100).

Termal turizm alanında sahip olduğumuz kaynaklar potansiyelleri dahilinde değerlendirilmemesine karşın, her geçen gün termal turizm tesislerinin sayısı artmaktadır. Bu durum uygulanan olumlu teşvik politikalarının bir sonucudur. Teşvikler dahilinde finans kredileri, ithalat ve ihracat kolaylığı sağlanması, KDV iadeleri gibi özel sektörü teşvik edici kararlar alınması termal turizmin öncelikli teşvikler içerisinde değerlendirilmesi, Türkiye termal turizmi açısından pozitif bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. İç ve dış termal turistlerin talepleri karşılaştırıldığında, termal turizme yönelik iç talebin yüksek, dış talebin ise yabancı turistler dahilinde beklenenin altında kaldığı görülmektedir (Hemidov, 2012: 116).

Tablo 3: İşletme Belgeli Tesislerin Tür ve Sınıflarına Göre Yatak Sayıları

KONAKLAMA TÜRLERİ	TİB TESİS	TİB YATAK	TYB TESİS	TYB YATAK
5*	640	438.116	135	79.577
4*	812	233.301	223	50.472
3*	1065	120.810	286	293
2*	396	27.049	28	1511
1*	51	2769	46	1659
Motel	6	467	1	118
TK1	65	54.951	14	7441

Tablo 3. (Devam): İşletme Belgeli Tesislerin Tür ve Sınıflarına Göre Yatak Sayıları

KONAKLAMA TÜRLERİ	TİB TESİS	TİB YATAK	TYB TESİS	TYB YATAK
TK2	10	3282	15	10.130
Termal 5*	40	21.027	11	11.719
Termal 4*	29	6848	5	1984
Termal 3*	18	2265	5	1077
Termal TK	*	*	1	310
Termal.Müst.Apart	2	171	*	*
Butik Termal	1	58	*	*
Pansiyon	117	2904	1	100
Kamping	7	2425	7	2144
Oberj	3	890	*	*
Özel Tesis	378	23.793	30	1371
Müst.Apart	197	17.635	1	256
Golf Tesisi	3	1348	1	228
T.Kompleksi	4	6668	1	912
Butik Otel	94	7253	80	5605
B Tipi TS	3	984	1	1526
Butik T.V.	1	140	*	*
Dağ Evi	3	341	5	350
Çiftlik / Köy Evi	10	142	7	246
Yayla Evi	2	90	2	104
Hostel	1	166	*	*
Toplam	3958	975.893	906	208.167

Kaynak: (Turizm Data Bank, 2019).

Tablo 4: Belediye Belgeli Tesisler

KONAKLAMA TÜRÜ	TESİS	YATAK
Otel	4515	357.656
Pansiyon	2224	76.317
Kamu Misafirhanesi	705	39.358
Motel	191	8379
Kamping	57	5119
Kaplıca	84	16.230
Tatil Köyü	42	16.016
Toplam	7818	519.075

Kaynak: (Turizm Data Bank, 2019).

Kültür ve Turizm Bakanlığı termal turizmi kendi içinde sağlık turizmi, güzellik, zindelik turizmi ve termal turizm olmak üzere üç ana başlık altında değerlendirmektedir. Tablo 3 ve tablo 4 de işletme ve belediye belgeli tesislerin tür ve yatak kapasiteleri belirtilmektedir. Oluşturulan bu arz kapsamında sağlık turizmi çatısı altında termal turizm diğer tedaviler ve alternatif turizm türleri ile entegre edildiği takdirde beklenen potansiyel hedeflere ulaşılacağı tahmin edilmektedir. Ayrıca Türkiye’deki termal turizm işletmelerinde SPA hizmetleri sunulmaktadır (Edinsel ve Adıgüzel, 2014: 174).

Dünya’da ve ülkemizde şehir hayatının sunmuş olduğu sorunlardan ve streslerden uzaklaşmak adına, tedavi amaçlı, bedenen ve ruhen sağlıklarını korumak ve geliştirmek isteyen, vb. nedenlerle seyahat eden sağlık turistleri, termal kullanımlarını arttırmaktadır. Ülkemizin Batı kısmında yoğunlaşan termal merkezleri yerli ve yabancı turistler için önemli birer termal turizm destinasyonunun oluşmasında etkili olmaktadır. Türkiye’nin sahip olduğu termal su kaynakları Avrupa’daki termal su kaynaklarına göre fiziksel ve kimyasal özellikleri bakımından üstün özellikler taşımaktadır. Bu durumun yanı sıra ülkemizde bulunan termal turizm merkezlerinde Türk hamamı, çamur banyosu, bitki banyosu, cilt bakımı, SPA – wellness hizmetleri, vb. hizmetlerin sunulması önemli bir çekicilik unsuru oluşturmaktadır. Ancak Türkiye’nin termal turizm gelirinini çoğunluğu yerli turistlerden

oluşmaktadır. Bu duruma bağlı olarak yabancı turistlere yönelik yatırımlara ve pazarlama faaliyetlerine ihtiyaç duyulmaktadır (Çontu, 2006: 36).

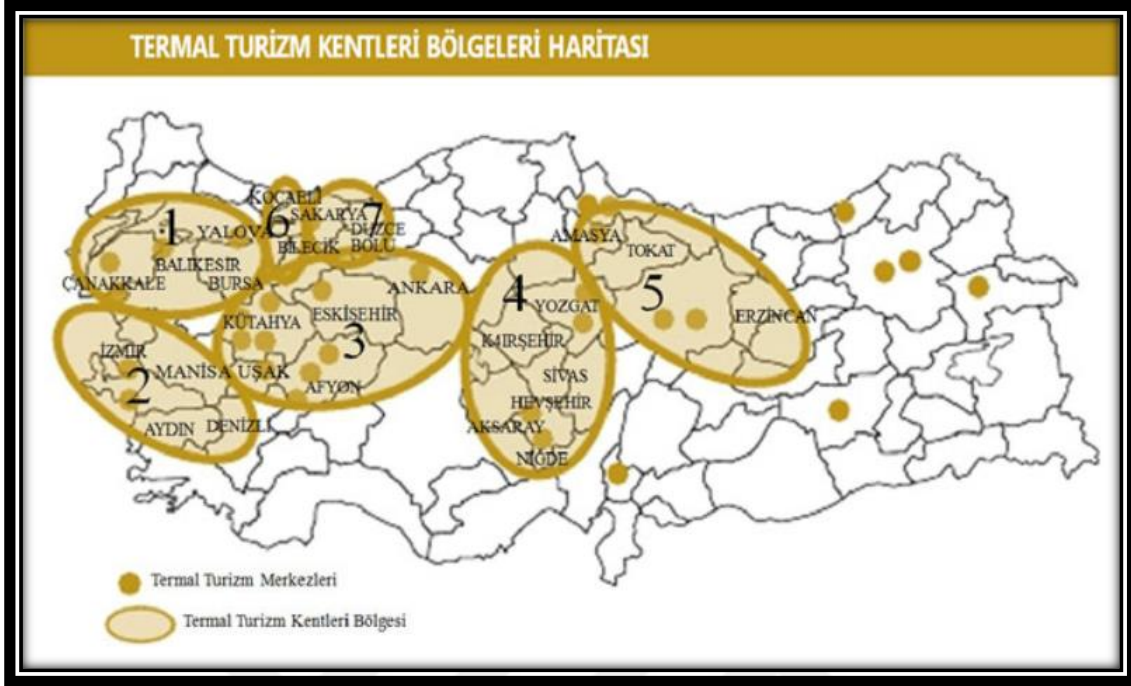
Tablo 5: Termal Su Kaynaklarının Bölgesel Dağılımı

Bölge Adı	Soğuk Sular (0-19 ⁰ C)	Ilık Sular (20-25 ⁰ C)	Sıcak Sular (36-40 ⁰ C)	Çok Sıcak Sular (46-99 ⁰ C)	Toplam
Marmara	7	8	8	30	53
Ege	5	17	28	31	81
İç Anadolu	10	10	14	17	51
Karadeniz	4	4	3	3	14
Akdeniz	1	3	2	-	6
Doğu ve G. Doğu Anadolu	4	7	8	5	24
TOPLAM	31	49	63	86	229

Kaynak: (Akar, 2014: 13-19).

Türkiye’de Marmara ve Ege Bölgelerinde yoğunlaşan termal turizm merkezleri, İstanbul, İzmir, Marmaris ve Fethiye gibi şehirlerden kolaylıkla ulaşım imkanına sahip bulunmaktadır. Ülkemizin önemli termal merkezlerinden bazıları; Pamukkale, İzmir – Balçova termal kaynakları, Bursa, Çeşme, Yalova, Kütahya –Yoncalı ve Sivas – Kangal’da yer almaktadır. Bu merkezlere ek olarak, Gönen – Balıkesir, Sandıklı – Afyon, Kestabol – Çanakkale, Kızılcahamam – Ankara, Ilgın –Konya, Haruniye –Adana, Ayder – Rize, Lâdik – Samsun, Mudurnu –Bolu, Hasanapdal – Van ve Billoris – Siirt gibi merkezlerde termal turizm açısından tavsiye edilmektedir (Aksu ve Aktuğ, 2011: 9).

Harita 3: Termal Turizm Kentleri Bölgeleri Haritası

Kaynak: (Visit Turkey for Health Care, 2021).

Harita 3’de belirtildiği üzere termal turizm ve sağlık turizmini geliştirmek amacıyla bakanlıkça başlatılan “Termal Turizm Kentleri Projesi” ile yeni termal kaynaklar keşfetmek ve bilinen kaynakları geliştirmeye yönelik çalışmalar düzenlenmektedir. Bu bağlamda öncelikli olarak geliştirilecek bölgeler şunlardır;

- Güney Marmara Bölgesi kapsamında: Çanakkale, Balıkesir ve Yalova illeri,
- Frigya Termal Bölgesi (İç Anadolu Bölgesi) kapsamında: Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak, Eskişehir ve Ankara illeri,
- Güney Ege Termal Bölgesi sınırları dahilinde: İzmir, Manisa, Aydın ve Denizli illeri,
- Orta Anadolu Bölgesi içerisinde: Niğde, Nevşehir, Yozgat ve Kırşehir illeri,
- Kuzey Anadolu Bölgesi sınırlarında: Amasya, Sivas, Tokat ve Erzincan illeri,
- Doğu Marmara Bölgesinde: Bilecik ve Kocaeli illeri,
- Batı Karadeniz Bölgesinde ise: Bolu, Düzce, Sakarya illeri yer almaktadır.

Bu gibi çalışmalar ülkemizde termal turizmin gelişmesi adına önem teşkil etmektedirler. Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın desteği ile son yıllarda ülkemizde termal

turizm alanında gelişmeler sağlanmıştır. Böylelikle termal turizm yatırımları hızlanmış olup bir çok termal otel ülkemizde hizmet vermektedir (Kozak, 2012: 124).

2.7.TERMAL TURİZM VE TARİHSEL GELİŞİMİ

Termal turizm kapsamında, sağlık ve şifa bulmanın tarihine bakıldığında çok eski zamanlara gidildiği görülmektedir (Sandıkçı ve Özgen, 2013: 53). Tarihteki eski kaynaklara bakıldığında M.Ö: 3000 – 4000 yıllarında Mısırlılar ve sonra Yunanlılar ve Romalıların termal su kaynaklarını tedavi amaçlı kullandıkları bilinmektedir. Bununla beraber kaplıcaların ilk çağlarda paganizmin etkisi ile tapınak olarak kullanıldıkları ifade edilmektedir (Hemidov, 2012: 25). Dünya genelinde termal turizm, SPA olarak adlandırılan turizm türünün içinde değerlendirilmektedir. SPA, Latince “Sales Per Aquam”, sudan gelen sağlık anlamını taşımaktadır (Özbek ve Özbek, 2011: 32). Termal turizm, alternatif turizm türlerinden biri olup dünya kapsamında gelişimini ise sağlık turizmi içerisinde göstermektedir. Termal turizm, sağlık turizminin bir alt basamağı olarak değerlendirilmektedir (Sav, 2016: 81).

Termal ve mineralli suların kullanımı, insanlık tarihi kadar eskidir, yapılan arkeolojik çalışmalarda Mısırlılar, Romalılar, Makedonlar, Persler, Türkler ve Vikinglerin termal ve mineralli suları, temizlenme, tedavi, zindeleşme ve dinlenme amaçlı olarak kullandıkları bilinmektedir. Anadolu açısından termal ve mineralli suların kullanımına baktığımızda, Hititler döneminden başlayan bir kültürel ve tarihi zenginlik olarak kaplıcaların kullanıldığı görülmektedir. Türklerin Anadolu’ya yerleşmeye başlamaları ile Hititler, Romalılar vd. uygarlıklardan kalan harap ve yıkılmış, termal ve kaplıcaları onararak bir takım yeni değişiklikler gerçekleştirerek tekrar kullanıma açmışlardır (Önge, 1998: 403). Yerleşime açılan bu alanlar hamam (Kızılcahamam), çermik (Balıklı Çermik) ve Ilıca (Erzurum – Ilıca) gibi kendilerine has isimler verilmiştir (Balcıoğulları, 2014: 291). Türkçe’de sıcak suların çıktığı yerlere lokal su ve iklim sıcaklığına gönderme yaparak ılıca denilmektedir (TDK, 2021). Doğal su ve kaynakların buldukları yerlere tesisler yapılması ve üstünün kapatılması ile ılıcalar, kapalı ılıca şeklinde ifade edilmektedir. Daha sonraları bu iki kelimenin birleşmesi ile kaplıca kavramı ortaya çıkmıştır (Kapalı ılıca = Kaplıca). Ayrıca Türkler Anadolu’ya getirdikleri Cerge (buhar banyosu) geleneğini karşılaştıkları Roma banyosu ile birleştirerek Türk Hamamı kullanımını geliştirmişlerdir (Sav, 2016: 82-87).

Cumhuriyet döneminde kaplıcaların geliştirilmesine yönelik olarak çeşitli çalışmalar ve analizler yapılmıştır. Bu çalışmalarda Atatürk'ün büyük rolü olmuştur. Atatürk'ün isteği üzerine 1936 yılında Yalova Termal Oteli'nin temelleri atılmıştır (Doğaner, 2001: 75). Türkiye, termal su kaynakları açısından zengin bir ülke olup ayrıca termal suların fiziksel ve kimyasal özellikleri açısından da Avrupa'dan üstün özellikler barındırmaktadır. Bu nedenle dünyada ilk on ülke içerisinde yer almaktadır (Özgen, 2010: 1402). Ancak ülkemizde bir çok analizi yapılmamış termal su kaynağı bulunmaktadır. Atatürk, bu kaynakların analizinin yapılması ve halkı bilinçlendirmek adına İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Bünyesinde Balneoloji kürsüsünün kurulması emrini vermiştir. Böylelikle şifalı suların büyük bir bölümünün analizleri yapılarak, halka tanıtılmıştır. Yalova kaplıcaları örnek birer Balneoterpi (Kaplıca Tedavi Merkezi) niteliğini kazanmıştır (Şimşek, 2003: 23).

Türkiye ve Türkler termal su kaynakları açısından zengin bir kültüre sahip olmanın yanı sıra dünya genelinde termal su kaynağı açısından da zengin birer konuma sahip olmalarına rağmen, maalesef ülke genelinde bu kaynaklar yeterince kullanılamamakta ve istenilen noktaya taşınmamıştır (Çontu, 2006: 30).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. TERMAL TURİZMİ OLUŞTURAN UYGULAMALAR VE TÜRKİYE TURİZM STRATEJİSİ 2023 KAPSAMINDA TERMAL TURİZM

Tez çalışmasının üçüncü bölümü olan bu bölümde termal turizmi oluşturan alt uygulamalara ve çeşitlerine ilaveten 2023 Türkiye turizm stratejisi dahilinde termal turizme değinilmiştir.

3.1. TERMAL TURİZMİ OLUŞTURAN ALT UYGULAMALAR

Termal turizm ve uygulamaları, sağlık turizmi kapsamında önemli bir yer teşkil etmektedir. Bu bağlamda dünya genelinde termal kaynakların kullanılması ve geliştirilmesi sağlık turizmi açısından büyük önem arz etmektedir. Dünya kapsamında yaşanan teknolojik ve bilimsel gelişmelere bağlı olarak sağlık turizmi ve dolayısı ile termal turizm de günden güne gelişmekte ve yeni nitelikte özellikler edinmektedir.

Termal turizme ilişkin literatür dahilinde bazı kavram ve yaklaşımların bilinmesi önemlidir;

Termal Su: Uluslararası kaplıcalar birliğinin yapmış olduğu tanımlamada; 20°C üzerinde sıcaklığa sahip olan madeni sular “*Termal su*” olarak kabul edilmektedir. Bazı ülkeler ise bu sıcaklık değerini 30°C olarak kabul görmektedirler.

Termal Merkezler: Hastalıkların tedavisine yönelik olarak kullanılan, resmi izin ve gerekliliklerini yerine getirmiş, bir veya birden çok madeni su kaynaklarının beraberinde çamur ve gaz gibi türevsel niteliklerinde kullanıldığı işletmelerin buldukları yer olarak ifade edilmektedir.

Termalizm: Termal su kaynaklarının sağlık ve tedavi amacına yönelik olarak kullanılmasıdır.

Termal Turizm: Mineralize termal su kaynaklarının ve çamurların, kaynağın bulunduğu yöreye bağlı olarak çevre ve iklim faktörleri bileşimleri dâhilinde, insan sağlığına katkı sağlamak amacı ile uzman doktor kontrolleri altında; fizik tedavi, rehabilitasyon, egzersiz,

psikoterapi, diyet vb. destek tedavilerinin kür uygulamaları kapsamında kullanıldığı turizm hareketliliklerine “*Termal Turizm*” olarak ifade edilmektedir.

Termal Kür Merkezleri: Termal turizm işletmelerinde teşhis ve tedavi hizmet birimlerinin oluşturduğu, kür uygulamalarının uygulandığı bölüm olarak adlandırılmaktadır.

Kür: Belirli bazı hastalıklar için özel olarak hazırlanmış, spesifik bir alanda, belirli süreler dahilinde doktorlar tarafından hazırlanmış ve bir program dahilinde yapılan tedaviler ve yöntemlerin tümü olarak ifade edilmektedir. Termal turizm araştırması bağlamında ise termal kür, tedavi amacına yönelik olarak kaplıca, iklim vb. tedavi edici ortam ve doğal kaynakların kullanılmasına yönelik, dinlenme ve eğlenme eylemlerini içinde bulunduran bir terim olarak kullanılmaktadır (Emekli, 2005,: 47-156 ; Ülker, 1988: 43-51).

Küreselleşen dünyada yaşanan teknolojik ve bilimsel gelişmelere bağlı olarak yaşlı nüfusunun artması ve yaşam süresinin uzaması sonucunda ruhsal ve bedensel açıdan bir çok hastalık meydana gelebilmektedir. Bu duruma paralel olarak insanlar doğal yöntemlerle tedavi olabilmek ve dinlenmek için alternatif turizm türlerinden olan termal turizme ilgi göstermektedirler. Termal turizm bünyesinde bu duruma bağlı olarak kişilerin hastalıklarına yönelik bir çok tedavi ve uygulama bulundurmaktadır. Bu tedavi yöntemleri ve uygulamalarından bazıları aşağıdakiler gibidir.

3.2.TALASSOTERAPİ

Talassoterapi ifadesi; yazılı tarihte tanımı felsefeci yazar Cicero'nun Mısır'da yakalandığı amansız hastalığın, Mısırlı rahiplerce deniz suyu ve ikliminden yararlanılarak tedavi edildiği eski yazılı metinlerde yer almaktadır (Uğurlu, Kutluk ve Kayıkçı, 2016: 172-189). İlk deniz hastanesi 1791'de Dr. John Laffan öncülüğünde Margate'de açılmıştır. Lakin 1822'de Fransa'da ilk deniz terapi merkezi açıldığında talassoterapi kavramı kullanılmıyordu (Mernagh-Ward, Cartwright, 2004: 167). 1865 yılında Fransız Jacques de la Bonnardiere tarafından oluşturulan talassoterapi kavramı literatürdeki yerini 30 yıl sonra kendisi gibi bir doktor olan Prof. Verneuil'in ilk Uluslararası Deniz Banyosu ve Hidroloji Kongresinde, yapmış olduğu açılış konuşmasında literatürde resmîyet kazanmıştır (Treguer, 2003: 23-24). Dr. Louis Bagot Roscoff, 1899 yılında ilk talassoterapi merkezini kurmuştur (Mernagh-Ward, Cartwright, 2004: 167).

Talassoterapi kavramı günümüz literatüründe deniz kıyısında uygulanan özel bir klimaterapi (iklim tedavisi) yöntemi olarak ifade edilmektedir (Karagülle, 2008: 224). Talassoterapi, termomineral özelliklere sahip sularla yapılan yıkama, duş ve dökme gibi uygulamaların temel bir ifadesi olarak her bir kişi için özel olarak hazırlanmış kür ve tedavilerin havuz ortamında ve uzman doktor kontrolünde sinir, kas ve iskelet sistemlerinde tedavi ve iyileştirme amaçlı bir deniz suyu havuz programı olarak tanımlanmaktadır (Özsarı, Karatana, 2013: 139). Kültür ve Turizm Bakanlığı, talassoterapi kavramını, tıbbi bir gözetim altında sağlığı koruyucu ve tedavi etmeye yönelik olarak veya kür amacı ile yapılan deniz suyunun ve iklim bileşenlerinin kür tarzında uygulandığı bir tedavi sistemi olarak ifade etmektedir (T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021). Cirik'e göre talassoterapi, deniz suyu ve deniz iklimi ile yapılan tedavi yöntemleri ve bu kapsamda deniz kenarında belirli bir süre kalmaya bağlı olarak bu süre zarfında bölgenin iklimsel özelliklerinden faydalanmak koşulu ile deniz, kum ve güneş banyosundan yararlanmaktır (Cirik, 2005: 48). Talassoterapinin, genellikle su terapisi, fizyoterapi veya SPA terapileri ile aynı olduğu düşünülmektedir. Fakat termal su merkezlerinde hastalıkların tedavisine yönelik olarak sadece kaynak sular kullanılmaktadır. Talassoterapi tedavi yönteminde ise banyo, duş, çamur ve deniz yosunu gibi uygulamalar esnasında sadece özellikli deniz suyu kullanılmaktadır (Tütüncü, Ergüven, 2014: 104).

Etimolojik olarak talassoterapi kavramına baktığımızda Yunanca thalasso (deniz) ve therapy (bakım) kelimelerinin birleşiminden oluştuğu görülmektedir. Bu kapsamda talassoterapi, bir deniz kıyısı şeridi boyunca, tıbbi gözetim altında prevensiyon veya tedavi amacına yönelik olarak uygulanan özel nitelikte bir klimaterapi yöntemidir; yani deniz ortamının, deniz ikliminin, güneş, deniz çamuru, deniz yosunu, deniz suyu, deniz kumu vb. diğer deniz ve deniz ortamına bağlı özellikteki maddelerin değişik yöntemlerle birleştirilmesi sayesinde uygulanan bir tedavi yöntemi olarak ifade edilmektedir (Karagülle, 2002: 211). Talassoterapi uygulamalarında üç önemli faktör bulunmaktadır bunlar;

- Denizin belirli bir derinliğinden alınan ve insan vücut sıcaklığına kadar ısıtılan tuzlu ve mineral açıdan zengin deniz suyu,
- Yosun, çamur, deniz kumu ve termal plaktonlar açısından zengin deniz kaynaklarının kullanılması,

- Deniz iklimi ve bölgenin kendine has deniz havasının kullanılması.

Talassoterapi merkezlerinin deniz kıyılarına kurulmasının önemi deniz suyunun ve deniz ortamının terapötik (tedavi edici) amaçlı kullanımını sağlamaktır. Bununla birlikte deniz suyu ısıtılarak balneolojik yöntemlerle kullanımına bağlı olarak “deniz kaplıcası” uygulaması oluşmaktadır (Altındış, 2015: 57-78). Talassoterapi sistem hastalıklarında, özellikle de kronikleşmiş seyirde olan konvansiyonel tedavi yöntemlerine tamamlayıcı ve destekleyici anlamda alternatif çözümler sunabilmektedir. Talassoterapi uygulamaları solunum ve deri hastalıkları gibi bir çok kronik hastalığın tedavisinden veya sağlıklı bireylerin bu hastalıklara karşı önceden önlem almalarına değin yararlı zengin bir tamamlayıcı tedavi ve önleyici içeriğine sahiptir (Harms ve Stick, 2002). Talassoterapi uygulamalarının olumlu etki yaptığı bazı hastalıklar şunlardır (Spa Termal Oteller Wordpress, 2010);

- Romatizmal hastalıklar,
- Deri hastalıkları,
- Kan dolaşımı ve kalp hastalıkları,
- Sinir ve bünye yorgunluğu,
- Mide ve bağırsak hastalıkları,
- Karaciğer ve safra kesesi hastalıkları,
- Kan zayıflığı hastalıkları,
- Beslenme bozuklukları hastalıkları,
- Astım,
- Bronşit vb. diğer hastalıklar.

Tüm bunlara ek olarak deniz suyunun içinde bulundurduğu yararlı minerallere bağlı deniz banyosu ve içme kürleri sonucunda, fosfor elementi, düşünme yeteneği ve hücre çoğalması, Kalsiyum-Flor diş ve ağız sağlığına, Demir-Kobalt kan dolaşımına ve İyot ise gut rahatsızlıkları üzerine olumlu etkiler yapmaktadır (Talassoterapi, 2021). Talassoterapi uygulamalarının hastaların üzerinde bu denli etkili olmasının nedeni, deniz suyu ile yapılan talassoterapi uygulamalarının hastaların metabolizmalarını hızlandırması ve uygun miktarlarda mineral alınımını sağlamasındandır. Böylelikle hastalar zararlı toksinleri

vücutlarından atarlar. Zararlı toksinlerin vucuttan atılmasına bağlı olarak vücut metabolizmasını yenileyerek endorfin (mutluluk) hormonu salgılayarak yağ yakımını kolaylaştırır, kan dolaşımını hızlandırır, hastaların kendilerini ruhsal ve bedensel olarak iyi hissetmelerine olanak sağlar (Güven ve Ceylan, 2015: 10).

Talassoterapi uygulamalarında tedavi edici ve iyileştirici ana unsurlar deniz suyu ve deniz bileşenlerinin kullanılması olsada bunlarla sınırlı kalmamaktadır. Tedavinin diğer olumlu etkileride bireylerin yaşam tarzı ve kalitesine olumlu etkiler sağlaması, çevre değişiminin yarattığı pozitif yönlü etkiye bağlı olarak bireylerin modern yaşamdaki stress ve sıkıntılarından kurtarmasına ek olarak aerosol ve helioterapi kavramlarını somutlaştırmasıdır. Deniz havasında bulunan küçük tuz parçacıkları (aerosoller), pulmoner alveollerin (mikrolit hava keseleri), derinliklerine doğru nüfus ederek insan vücudunda fizyolojik bir etki yaratmaktadır (Blanchard ve Woodcock, 1957: 154). Talassoterapi tedavilerinin deniz kıyı şeridinde yapılmasının bir diğer nedenide deniz kenarında ultraviyole (morötesi) güneş ışınlarının oranının yüksek olmasıdır. Bu güneş ışınları insan vücudunun kalsiyum açısından beslenmesinde olumlu yönde etki etmektedir. Organizmanın doğal bağışıklık sistemini güçlendiren bu doğal oligo elementler (demir, çinko, bakır, magnezyum vd.) ısıtılmış deniz suyu kullanılarak, ılık deniz su banyoları sayesinde vucutta emilmesi sağlanır. Tüm bu biokimyasal özellikler talassoterapi tedavilerini, rahatlatıcı ilaçlara karşı yan etkisiz bir ikame yapmaktadır (Charlier ve Chaineux, 2000: 155).

Isıtılmış deniz suyu, kutanöz (iltihaplı) damarların genişlemesine neden olmaktadır. Talassoterapi kapsamında uygulanan su altı jet akımları, dalgaların vucuda çarpması ve deniz köpüğü olarak püskürtülmesi ile aynı faydalı etkileri taşımaktadır. Isıtılmış deniz suyu banyosundan önce ve sonra duşlar kişilere özel olarak uygulanan tedavi ve terapi yöntemlerine bağlı değişkenlik göstererek genel veya lokalize damarlar üzerinde ikili bir termal ve mekanik etki uygulamaktadır. Yine ısıtılmış deniz suyunun mukoza dokular üzerinde hipertonic bir etkisi bulunmaktadır. Isıtılmış deniz suyunun tüm bu olumlu etkilerine ek olarak yapılan araştırmalarca desteklenen ısıtılmış deniz suyunun kullanımının, burun yıkamaları, aerosoller ve gargaralar gibi uygulamalarla sinüs problemlerine, kulak, burun ve boğaz rahatsızlıklarına iyi geldiği bilinmektedir (Charlier ve Chaineux, 2000: 154).

Sonuç olarak talassoterapi, çeşitli hastalıkları ve rahatsızlıkları gidermek veya önlemeye yönelik olarak deniz suyu, deniz kumu, çamur, alg, hava ve güneşin çeşitli kombinasyonlar dahilinde kullanılması ve uygulanmasına bağlı bir tedavi sistemi olarak tanımlanabilir. Talassoterapinin bir diğer özelliğide terapiye ihtiyaç duyan kişiler için rahatlatıcı ve eğlenceli bir rekreasyon faaliyeti olarak değerlendirilebilmesidir. Böylelikle talassoterapi uygulamalarının kişiler üzerinde yalnızca fizyolojik olarak değil ruhsal olarak da ruh sağlığı üzerinde olumlu etkileri olduğu görülmektedir. Bireylerin zihinsel iyilik hallerini arttırmak, fizyolojik olarak iyileşme süreçlerine de yardımcı olabilmektedir.

Talassoterapi merkezleri hem turizm hem de sağlık sektörlerini birbirine bağlayan ve ekonomik açıdan yüksek potansiyel barındıran tedavi merkezleridir. Tedavi sırasında kullanılan yöntemler ve uygulama türleri sağlıklı bireylerde veya salıksız bireylere uygun ve tercih edilebilir özellikler taşımaktadır (Yuncu, Yurcu ve Akinci, 2020: 60). Talassoterapi merkezlerinin genişletilmiş ürün ve hizmet yelpazesine bakıldığında dünya genelinde Fransız ve Alman ilaç firmalarının bu merkezlerin üretmiş olduğu denizin 50 km açığından ve 20 metre derinliğinden elde edilen akıtılmış deniz suyunu şişeleyerek pazarladıkları görülmektedir. Bu tür suların çeşitli mide rahatsızlıklarına iyi geldiği düşünülmektedir. Azaltılmış tuzluluk oranına bağlı olarak deniz suyu yapısal itibari ile magnezyum ve diğer oligo elementler açısından zengindir. Klorür içermemesi ve biokimyasal yapısının insanın kan plazmasına büyük oranda benzerlik göstermeside olumlu nitelikleridir. Deniz suyu kullanılarak yapılan ekmek, kraker, makarna ve diğer gıdalar Fransa, Almanya, Hollanda gibi ülkelerde pazarlanmaktadır (Charlier ve Chameux, 2000: 155).

3.2.1. TALASSOTERAPİ BİLEŞENLERİ

Talassoterapi uygulamalarının yapılabilmesi için deniz suyu, deniz iklimi, deniz kumu, deniz yosunu gibi bileşenler bir araya getirilmeli ve kombine bir şekilde kullanılmalıdır. Denizin derin ve temiz bir yerinden alınan deniz suyu ısıtılarak, alg, çamur, termal planktonlar ve deniz iklimi gibi diğer bileşenler uygun dozajlarda ve belirlenen tedavi süresince kullanılmalıdır.

3.2.1.1. Deniz Suyu

Deniz suyu, içeriğinde organik ve inorganik elementler barındıran zengin bir çözelti halindedir. Bu çözeltinin bileşenlerinde bir çok katı madde ve gazın oluşturduğu çözeltiler mevcuttur. Literatürde yapılan araştırmalarca deniz suyunda yapılan analizler sonucunda 80'den fazla çözünmüş elementin mevcut olduğu bilinmektedir. Ek. 3'de bu elementlerin yapısı ve miktarı belirtilmektedir (Geldiay ve Kocataş, 2014: 46-47). Genel olarak deniz suyu analizlerine bakıldığında deniz suyunun yapısında sodyum klorür, kalsiyum ve magnezyum sülfat bileşenleri saptanmaktadır. Deniz suyunda bu elementlerin dışında potasyum, hidrokarbonat, florür, iyot fosfor, demir, silikon, rubidyum, lityum ve arsenik gibi elementlerde görülmektedir. Tüm bu elementler ve denizde bulunan canlı yapılarının çeşitliliği antibiyotik hormonsal ve bakterio-statik maddeler biokatalizör etkisiyle birlikte deniz suyuna tedavi edici özellikler kazandırmaktadır (T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021). Bu bakımdan deniz yapısı itibari ile sadece mineraller içeren bir sıvı değildir. Bitkisel ve hayvansal plankton (tek hücreli canlılar) larla beraber, zararsız bakterilerde barındıran biyolojik açıdan zengin ve karmaşık canlı bir sıvıdır (Uğurlu, Kutluk ve Kayıkçı, 2016: 172-189).

Deniz suyu ve insan plazması mineral içerikleri kapsamında birbirlerine benzer özellikler taşımaktadır. Bu benzerliği ele alan Fransız biyolog ve fizyolog Rene Quinton, 1894' de deniz suyunun yaşayan ilk hücrelerin görüldüğü ortam olmasının yanı sıra insan plazmasına benzer özelliklerinden de yola çıkarak yapmış olduğu çalışması *The Revue de Biologie*'de yayınlanmıştır. Quinton yapmış olduğu çalışmada bir köpeğin kalbini durdurarak kanını çekmiş ve eşit miktarlarda deniz suyu enjekte etmiştir, bu işlem sonucunda köpek hayatta kalmış ve kanı normal bileşenlerini tekrar kazanmıştır (Charlier ve Chaineux, 2009: 840).

Yapılan araştırmalarda deniz suyunun bağışıklık sistemini güçlendirmesi, kan dolaşımı sistemi üzerinde olumlu etkileri ve cilde iyi gelmesinin yanı sıra; vücutta bulunan iltihapları ve toksinleri azaltıp, çeşitli cilt hastalıklarının tedavisinde olumlu etkileri olduğu bilinmektedir. Deniz suyunun çeşitli yara bölgelerini temizleyici ve tedavi edici etkisi sayesinde, vücutta oluşmuş küçük kesikleri, yaraları ve tahriş olmuş bölgelerin iyileşmesinde olumlu yönde katkısı bulunmaktadır. Soğuk algınlığı, gribal enfeksiyon,

bronşit, snüzit gibi üst solunum rahatsızlıklarının tedavisinde yararlıdır. İlâveten deniz suyunun uykusuzluğa iyi geldiği bilinmektedir (Sunal, 2016). Deniz suyu banyoları metabolizmayı güçlendirmekte, sinir sistemi ve guatr bezi gibi hormonal sistemlerin işleyişinde etkin fonksiyonlar göstermektedir. Ek olarak deniz suyunun deri solunumunu hızlandırdığı ve kan alyuvarlarının demirini artırdığı ve vücuttaki ürik asidi düşürdüğü bilinmektedir (Uğurlu, Kutluk ve Kayıkçı, 2016: 172-189).

Turistik ürün ve hizmetler bağlamında talassoterapi merkezlerinde deniz suyu kullanımı dahilinde sunulabilecek bazı hizmetler şunlardır;

Tablo 6: Deniz Suyu Kullanımı Kapsamında Sunulan Hizmetler

<i>Hidromasaj</i>	<i>Sıcak deniz suyu küvet uygulaması</i>
<i>Balneoterapi</i>	<i>Küvetlerde deniz suyu beraberinde masaj uygulaması</i>
<i>Pressoterapi</i>	<i>Vücuda giydirilen özel bir giysi yardımıyla basınç uygulaması</i>
<i>Algoterapi</i>	<i>Yosunların vücuda sarılarak uygulanması</i>
<i>Vibrosauna</i>	<i>Vücuda titreşim uygulanarak yapılan terapi</i>
<i>İskoç Duşu</i>	<i>Deniz suyunun yüksek basınçla vücuda uygulanması</i>
<i>Basınçlı Duş</i>	<i>Deniz suyunun belirli bölgelere uygulanması</i>
<i>Afüzyon Duşu</i>	<i>Deniz suyu ile yapılan bir tür masaj uygulaması</i>
<i>Vichy Duşu</i>	<i>Yağmur yağıyor hissi veren duş uygulaması</i>
<i>Analitik Havuz</i>	<i>Fizyoterapist uzmanı gözetiminde yapılan egzersiz</i>
<i>Aqua Gym</i>	<i>Suda yapılan kültür fizik uygulamaları</i>

Kaynak: (Yalçın, 2018).

3.2.1.2. Deniz Tabanı (KUM, ÇAKIL VE TAŞLAR)

Deniz tabanı, denizin derinliğine ve suyun yapısına bağlı olarak çeşitli malzemelerden oluşmaktadır. Genel kapsamda deniz tabanında bulunan malzemeler şunlardır (Yüksel, 2005: 10);

- Silt,
- Kil,
- Kum,
- İnce çakıl,
- Kaba çakıl,
- Taş ve
- Kayalardır.

Deniz tabanında bulunan silt, kum, kil gibi malzemelerin suyla birleşimi çamuru oluşturmaktadır. Çamur, karışan maddelerin özelliklerine göre farklı renk ve özelliklere sahip bir maddedir. Doğal yollarla oluştuğu gibi yapay yollarla çeşitli amaçlarda kullanılmak içinde çeşitli çamur türleri mevcuttur (Su ve Çevre Teknolojileri, 2016). Deniz tabanında bulunan çeşitli çamur türleri talassotrapı kapsamında çamur banyosu olarak kullanılmaktadır. Çamur banyosu, içerik bakımından zengin elementlere sahip olan çamurların vucuda sürülmesi ve belirli bir süre beklenmesi ile uygulanmaktadır. Çamurun yapısında bulunan radyoaktif elementler ve kükürt gibi maddelerin romatizmaya, çeşitli cilt hastalıklarına, dalak ve ciğer rahatsızlıklarına, sinir ve sindirim sistemlerine iyi geldiği bilinmektedir (Medikal Bilgi Platformu, 2015). Deniz kumunun kullanılması ile yapılan kum banyosu ise kasları gevşetmekte ve bağışıklık sisteminin güçlenmesinde olumlu yönde etkilere sahiptir. Bunun yanı sıra ıslak deniz kumunda yapılan yürüyüşlerin, kan damarlarını genişlettiği ve kan akışını hızlandırdığı bilinmektedir. Deniz kumu romatizmal hastalıklara, vucutta oluşan kireçlenmelere ve bazı cilt hastalıklarının tedavisinde etki göstermektedir. Doğal bir peeling (cilt yenileme) etkisi mevcuttur (Uğurlu, Kutluk ve Kayıkçı, 2016: 172-189).

3.2.1.3. Deniz Yosunu

Talassoterapi merkezlerindeki deniz suyunun kalitesi bünyesinde bulundurduğu algelere ve çeşitliliğine bağlıdır. Yosunlar içerik bakımından zengin mineraller ve iz elementler barındıran özel organizmalardır (Turan, 2007: 13). 25,000 farklı türe sahip olan yosunlar bünyelerinde 32 ile 60 çeşit mineral ve element içermektedir. İnsanın kan plazmasına en yakın özelliği gösteren yosunlar talassoterapi uygulamalarının önemli bir bileşenidir. Talasoterapi merkezlerinde uygulanan yosun terapisi sayesinde, stress ve selülit giderici, zayıflatıcı, sindirim ve dolaşım sistemini düzenleyici, toksin atıcı ve cildi güzelleştirici etkileri mevcuttur (Megep, 2012: 43-44).

Deniz yosunları dünyada bir çok ülkede hem gıda endüstrisinde hemde çeşitli sanayi ve sağlık endüstrilerinde kullanılmaktadır. Bu durum deniz yosunlarının önemli bir ekonomik değer taşımaya yol açmaktadır (Alpbaz, 2009). Deniz yosunları türlerine göre çeşitlilik göstermekte olup bazıları bünyesinde 100,000 kat fazla deniz elementi ve iz elementler barındırmaktadır (Turan, 2007: 21).

Deniz yosunları diğer bir ifadeyle mosslar, deniz diplerinde ve deniz yüzeyinde görülmekle beraber, nemli ağaçların gövde kısımlarında ve kayalıklar arasında da görülmektedir. Yosunlar çiçekleri olmayan klorofil içeren sporlu bitkilerdir. Tıp, eczacılık ve sanayi gibi bir çok alanda kullanılan yosunlar ayrıca bazı ülkelerde yiyecek olarak da tüketilmektedir. Karada ve suda yaşayabilen yosunlar basit yapıları ilkel canlılardır. Bununla birlikte suda yaşayan yosunlara alg, karada yaşayan yosunlara ise kara yosunu denilmektedir. Yosunların genel bağlamda faydaları şunlardır (Küçükkavradım, 2021);

- Yüzdeki kırışıklıkları giderici iyi bir cilt maskesi olması,
- Saçları güçlendirici etkisi,
- Selülitleri giderici etkisi ve
- Bölgesel zayıflatma özelliği bulunmaktadır.

Tüm bunlarla birlikte içeriğinde yosun bulunan yosun yağı, yosun sabunu, yosun çayı vb. bir çok ticari ürünün dünya genelinde kullanımı her geçen gün artmaktadır.

3.2.1.4. Deniz İklimi (DENİZ HAVASI)

Deniz iklimi, günlük ve yıllık olarak sıcak farklılıklarının az olduğu, nispi oranda nem miktarı özelliği bulunan, karasal iklimin aksi özellikler gösteren, adalar ve anakaraların deniz veya okyanus rüzgarlarına açık olan kısımlarında gözlemnebiilen iklim tipi olarak ifade edilmektedir (T. C. Tarım ve Orman Bakanlığı, 2021).

Deniz havasının içeriğinde bulunun yüklü temiz hava, burun tıkanıklarını açmakta ve nefes yollarını temizleme özelliğine sahiptir. Deniz havası ve iklimi üzerine yapılan araştırmalarda deniz havasının zihinsel ve bedensel olarak gençleşmeye olumlu etki sağladığı bilinmektedir. Bu duruma örnek olarak deniz dalgalarının oluşturduğu titreşimsel deniz sesinin beyin tarafından algılandığında kalp ritmini düzenlediği ve sakinleştirici bir etki sağladığı tespit edilmiştir. Bir başka örnek durumda, negatif iyonlarla yüklü olan deniz havası vücudun serotonin hormonu salgılamasına neden olmasındır. Serotonin hormonu, mutluluk hormonu olarak bilinmekte ve serotonin hormonunun fazlalığı insanların daha mutlu ve az strese kapılmalarına neden olmaktadır (Crebbin-Bailey, Harcup ve Harrington, 2005: 49).

Talassoterapi uygulamalarında kullanılan deniz suyu ve deniz havası kürlerinin, sağlık açısından olumlu etkilere sahip olduğu, sinir yoğunlukları üzerinde önemli ölçüde etki sağladığı, kalp, akciğer, deri ve solunum yolları içinde faydalı olduğu bilinmektedir. Lâkin tüm bu olumlu etkilerin sağlanabilmesi için kullanılan deniz suyunun ve havasının temiz ve uygun sıcaklıklarda olması gerekmektedir (Özgürel ve Koçman, 1989: 89).

3.2.2. TALASSOTERAPİ MERKEZLERİ

Talassoterapi merkezlerinde talassoterapi teriminin kullanılabilmesi için bir takım kriterlere ve koşullara uyulması gerekmektedir. Bu kriterler ve koşullar 2002 yılında Kiel’de yapılan 1. Avrupa Talassoterapi Konferansı sonucunda belirlenmiştir. Konferans sonucunda belirlenen kriterler ve koşullar dünya genelinde kabul edilmiş olup, şunlardan oluşmaktadır (Harms ve Stick, 2002);

- Talassoterapi, hastalıkları tedavi edici veya önlemeye yönelik ve sağlığı koruyucu ve destekleyici bütünleşik yapıda bir plandır. Bu uygulama belirlenen plan dahilinde

nitelikli personellerin katılımı ve tıbbi bakımın gerektirdiği koşullar dahilinde uygulanacaktır.

- Talassoterapi deniz kenarlarının yanındaki tedavi edici konumlara sahip yerlerde yapılacaktır.
- Deniz suyu doğal su banyoları için kullanılacak olup, denizin temiz ve uygun yerinden çekilecek olan deniz suyu soluma ve banyo amaçlı kullanılacaktır.
- Farklı destekleyici uygulamalar kapsamında denizden elde edilen yosun, çamur, kum ve çakıl taşları kullanılabilir.
- Hava kalitesi, açık havalarda uzun süreler kalındığında rahatlatma özelliğine sahip olmalıdır.
- Doğal güneş ışınları helioterapi kapsamında kullanılmalıdır. Kapalı havalarda yapay UV ışınları helioterapiyi desteklemek amacıyla kullanılabilir.
- İklim ve egzersiz tedavileri kıyı şeridinde yakın alanlarda yapılacaktır.
- Genel kapsamda fiziksel zindeliği geliştirmek ve korumak için rahatlama, beslenme değişimi ve fiziksel egzersizlere yönelik uygulamalar yapılacaktır.

Talassoterapi merkezlerinin kurulabilmesi için önceden fizibilite ve tıbbi ekolojik ön çalışmalar yapılmalıdır. Örnek olarak bir talassoterapi merkezinde farklı amaçlar kapsamında kullanılmak için çeşitli büyüklüklerde ve derinlikler dahilinde havuzlar bulunmalıdır. Ve bu havuzlarda kullanılan suyun deniz suyu olup, farklı sıcaklıklarda, temiz su olması gerekmektedir. Deniz suyunun kirli olmaması ve kalitesinin iyi olması için denizin en az 40 feet derinliğinden ve kıyı kesiminden biraz açık bir bölgeden alınması gerekmektedir (Doğan, 2021). Diğer kriterler ise şunlardır (Karagülle, 2002: 211-213);

- **Deniz suyu kalitesi ölçümü:** Deniz suyunun fiziko – kimyasal ve bakteriyolojik incelemeleri bir yıl boyunca, tüm mevsimler kapsamında, değişik zamanlarda ve farklı örneklem alınan yerlerde yapılmalıdır.
- **İklim etüdü:** Tüm yıl boyunca sıcaklık değişimleri, atmosferik basınç hakim olan rüzgarlı alanların belirlenmesi ve toplam güneş ışığı miktarının ölçülmesi gibi iklimsel değişkenler belirlenmelidir.

- **Çevresel inceleme:** Çevreyi kirletici etkilere yönelik olarak incelemeler yapılmalıdır, bu incelemeler kirlilik yaratabilecek etkenlere karşı önceden önlemler alınmasını sağlayacaktır.

Talassoterapi merkezleri kurulurken uyulması gereken kurallar ise şunlardır (Karagülle, 2002: 211-213);

- Kurulacak olan talassoterapi merkezi mutlaka deniz kenarında ve deniz kıyısından en fazla 1000m uzaklıkta olmalıdır.
- Deniz suyu, denizin uygun bir kısmından, uygun borular kullanılarak getirilmelidir. Başka bir yöntemle taşıma ve depolama yapılmamalıdır.
- Deniz suyu kullanımından önce 48 saatten fazla bekletilmemelidir. Ayrıca 50 derecenin üzerinde ısıtılmamalıdır.
- Tedavi kapsamında kullanılacak deniz suyuna herhangi bir yabancı madde eklenmemelidir.
- Deniz suyu tek seferlik kullanılmalıdır. Kullanılan deniz suyu tekrar kullanılmamalıdır.
- Ayda en az bir kez, denizin farklı noktalarından alınan numunelerle bakteriyolojik analizler yapılarak kullanılan deniz suyunun temizliği ve kalitesi kontrol edilmelidir.
- Kurulacak olan merkezde sürekli bir tıbbi denetim için en az bir doktor haftanın altı günü tam gün bulunmalıdır.
- Talassoterapi tedavisi kişilere özgün olarak belirlendiği için bu konuda uzman bir doktor tarafından özel olarak planlanmalı ve belirlenmelidir.
- Gruplar halinde uygulanan su içi seans uygulamalarında en fazla 20 kişi olmalıdır. Seanslar eğitimli fizyoterapistler tarafından verilmeli, spor öğretmenleri, yüzme öğretmenleri yahut can kurtaran destekleri sağlanmalıdır.
- Merkezlerde en az 8 temel talassoterapi tedavisi verebilecek ekipman bulunmalıdır. Bu ekipmanlar; hidromasaj küveti, jakuzili küvet, su altı duşları, jet duşlar, havuzlar, yosun uygulama küveti, sıcak ve soğuk olmak üzere el ve ayak banyoları ve inhalatörlerdir.

Thallasoterapi merkezlerinin özelliklerine bağlı olarak, thalassoterapi uygulamalarında yunuslar kullanılabilir (Charlier ve Chaineux, 2009: 852). Talassoterapi, üçüncü yaş turizmi kapsamında önemli bir yere sahiptir. Bunun nedeni talassoterapinin antiaging (yaşlanma karşıtı), özelliğinin bulunması ve yaşlılıkta karşılaşılabilecek hastalıkların tedavisinde veya önceden önlenmesindeki iyileştirici etkileri gösterilmektedir (Karagülle, 2008: 224). Talassoterapi merkezlerinde Tıbbi Ekoloji ve Hidroklimatoloji uzmanları (kaplıca uzmanı hekim) istihdam edilmelidir (Buldukoğlu, 2014: 47).

3.3. KLİMATERAPİ

İklimsel özelliklerin belirlenen sistemler dahilinde ve belirli miktarlarda bir bütün olarak kullanıldığı yöntemlerdir (Yamanel, 2019: 3). Diğer bir ifade ile iklim koşullarının oluşturduğu biopozitif elementlerin hastalıkların tedavisinde ve önlenmesi amacı ile kullanımı olarak tanımlanmaktadır (Gündüz, 2015: 22).

Klimaterapi uygulamalarında seçilen kaplıcaların veya talassoterapi merkezlerinin lokal konumları ve bu konumdaki iklim özelliklerinin tedavi edici özellikleri değerlendirilmektedir. Tedavi sürecinde klimaterapi uygulamaları tekrarlanan belirli süreler içerisinde uygulanır. Doğal olan iklimik faktörler kaplıca ve talassoterapi merkezlerinin buldukları bölgede, kompleks bir bütünlük içinde etkili olurlar. Deniz iklimi, orta dağ orman iklimi ve yüksek dağ iklimi gibi farklı iklim tanımlamaları ve uygulamaları mevcuttur. Klimaterapi yöntemleri, açık hava kürleri, helioterapi – talassoterapi, hava banyosu ve iklimik arazi banyosu gibi yöntemlerle uygulanmaktadır (Özbek ve Özbek, 2011: 107-108).

3.4. BALNEOLOJİ Ve BALNEOTERAPİ

Balneolojinin sözlük anlamı “*banyo bilimi*” olarak ifade edilmektedir. Bilimsel bir disiplin olarak balneoloji, yer altı, toprak, su ve iklim kaynaklı doğal iyileştirici ve tedavi edici etmenlerin bilimi olarak tanımlanmaktadır (Özbek ve Özbek, 2011: 105-106). Balneoloji bünyesinde fizik, kimya, biyoloji, hidroloji, jeoloji, klimatoloji ve tıp gibi bir çok bilim dalı yer almaktadır. Bu durum balneolojinin multidisipliner bir alan olmasına neden

olmaktadır (Gündüz, 2015: 20). Balneoloji kavramı, tüm bu bilim dallarının ortak bir noktası olarak 20. yüzyıl'ın ikinci yarısında geliştirilmiştir (Hizmetli, 2009: 101).

Balneoterapi ise balneoloji kapsamında incelenen doğal kaynakların bir arada düzenli ve sistematik olarak kullanılması ile yapılan tedavi yöntemidir. Balneoterapi yöntemleri, kaplıca sularının banyo, içme ve inhalasyon (soluma) yolları ile doktor kontrolünde uygulanmasıdır (Özbek ve Özbek, 2011: 106). Diğer bir ifade ile balneoterapi, termalizm ve klimatizm kavramlarını bir araya getiren, uygulandığı lokasyonun doğal kaynak suları ve iklimsel özelliklerinin buldukları çevrenin biyolojik etkisini de kapsayarak uygulanan bir terapi yöntemidir (Arasıl, 1991: 45-54).

3.5. HİDROTERAPİ

Suyun iyileştirici etkisinin farklı şekillerde kullanılması hidroterapi kavramı ile ifade edilmektedir. Hidroterapi, suyun üç farklı halinin (buz, sıvı ve buhar) sıcak veya soğuk, sağlığı tedavi ve iyileştirici amacı ile kullanımını olarak tanımlanmaktadır. Hidroterapi yöntemleri, tüm vucutta yahut lokal alanlara yönelik olarak oturma banyoları, buhar banyoları, kolon yıkamaları ve sıcak yada soğuk olarak yapılan buz uygulamalarıdır (Karagülle, 2008: 224).

3.6. KAPLICA TEDAVİLERİ

Kaplıca tedavisi, genel bağlamda doğal kaynaklardan elde edilen mineralli suların bölgedeki coğrafi ve iklimsel faktörlere paralel olarak eş zamanlı kullanıldığı tedavi türüdür (Yamanel, 2019: 2).

“*Kaplıca*” ifadesi ‘*kapalı ılıca*’ teriminden türemiştir ve üzerinde yapı bulunan ılıca demektir. “*ılıca*” ifadesi ise tedaviye yarayan merkez anlamını taşımaktadır (Dirisu, 1952: 5).

Literatür kapsamında kaplıca tedavisinin bilimsel olarak tanımı, sıcak maden suyu kaynaklarının buldukları bölgenin kendine has iklimsel özellikleri ve biyolojik ortamının çeşitli kürler kapsamında uygulandığı tedavi sistemi olarak tanımlanmaktadır. Kaplıca kürleri ve tedavileri belirli hastalıkların tedavisi ve iyileştirmesine yönelik olarak

kullanılmakta ve vücudu dinlendirmek, vücut direncini artırmak amacıyla rekreasyon ve rehabilitasyon amacıyla da değerlendirilmektedir (Özer, 1991: 35).

Tablo 7: Kaplıca Tedavisinde Kullanılan Yöntemler

1. Balneoterapi
 - a. Banyo kürleri
 - b. İçme kürleri
 - c. İhlasyon kürleri
 - d. Peloidoterapi
2. Klimaterapi
 - a. Açık hava banyosu
 - b. Arazi kürleri
 - c. Helioterapi
3. Balneoklimaterapi
 - a. Talassoterapi
4. Fiziksel tıp ve rehabilitasyon yöntemleri
 - a. Elektroterapi
 - b. Egzersiz tedavisi
 - c. Ergoterapi
 - d. Diğer
5. Medikal tedavi
6. Psikoterapi
7. Destek yöntemler
 - a. Sağlık eğitimi
 - b. Psikolojik destek
 - c. Diyet
 - d. Günlük yaşantının düzenlenmesi

Kaynak: (Karagülle ve Karagülle, 2000: 120).

Tablo 8: Kaplıca Tedavilerinde Etkili Olabilecek Unsurlar

1. Ortam değişimi
 2. İklımsel etkenler
 3. Plasebo etkisi
 4. Psikolojik etkenler
 5. Günlük yaşantının düzenli olması
 6. Olumsuz evresel etkilerin bulunmaması
 7. Destek yöntemler
 - a. Sağlık eğitimi
 - b. Gevşeme teknikleri
 8. Uygulanan tedavi yöntemleri
 - a. Balneoterapi
 - b. Fizik tedavi
 - c. Psikoterapi
 - d. Fitoterapi
 - e. Hidroterapi
 - f. Egzersizler
-

Kaynak: (Karagülle ve Karagülle, 2000: 120).

3.7. PELOİDOTERAPİ – PELOTERAPİ

Peloidoterapi yada diğer bir ifade ile peloterapi halk arasında çamur banyosu olarak bilinmektedir (T.C.Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021). Jeolojik ve biolojik olaylar neticesinde oluşan organik veya inorganik maddelerin oluşturduğu çamurların banyo, paket veya tampon Őekillerinde uygulamalarıyla yapılan bir tedavi yöntemidir (Gündüz, 2015: 22).

3.8. İÇME KÜRLERİ

İçme kürleri, doğal mineralli suların gün içerisinde belirlenen miktarlarda ve srelerde içilmesi ile yapılan kr programlarıdır. Geleneksel içme kürleri kaplıca veya ılıcaların kaynağından içilmesi ile uygulanırken günümüzde Őiřelenen mineralli suların tüketime sunulması sonucu kaplıca ve ılıcalar dışında da uygulanmasına olanak sağlamıştır. İçme kürleri vücudun gereksinim duyduğu mineralleri almasında yardımcı olmakla beraber,

metabolizmanın desteklenmesinde, böbrek ve sindirim sistemi fonksiyonlarının fizyolojik ve terapötik yönden olumlu etkiler sağlamasında etkilidir (Gündüz, 2015: 22).

3.9. İNHALASYON

İnhalasyon, bünyesinde mineralli su parçacıkları bulunduran aerollerin doktor kontrollüyle beraber uygun sistemler kapsamında solunması yoluyla yapılan tedavidir. Aerosoller çapları 0.001- 100 ında olan içeriğinde katı veya sıvı maddeler bulunduran mikro gaz parçacıklarıdır. İnhalasyon tedavisindeki amaç gaz halinde uygulanan minerallerin istenilen bölgeye daha rahat ve kolaylıkla ulaşması sonucunda etkili bir tedavi ortaya koymaktır. İnhalasyon tedavisi için inhalatör adındaki aletler kullanılır. Günümüzde bazı kaplıca ve talassoterapi merkezlerinde grup inhalasyon tedavileri için inhalatoryum adı verilen özel salonlar bulunmaktadır. Bu salonlarda çeşitli mineraller inhalasyon (soluma) yoluyla uygulanmaktadır. Radon mineralinin inhale edildiği odalara ise ematoryum adı verilmektedir. Diğer inhalasyon uygulamaları oral yollu solunum ile de yapılabilmektedir (Özbek ve Özbek, 2008: 107).

3.10. HELİOTERAPİ VE AROMATERAPİ

Güneş ışınlarının kullanılması ile yapılan tedavi ve kür çeşidine helioterapi adı verilmektedir (Ağaoğlu, Karagöz ve Zabun, 2019: 11).

Aromaterapi, tedavi amacı ile bitkilerden çeşitli yöntemlerle elde edilen yağların, esansların ve kokuların kullanılması yöntemidir. Bitkilerden elde edilen bu yağlar, esanslar ve kokular vücutta rahatlatıcı, yatıştırıcı ve uyarıcı hormonların salgılanmasında etki göstermektedir. Aromaterapi tedavisi kapsamında bitkilerden elde edilen yağlar masaj yöntemi ile deriye uygulanır, esanslar ve kokular ise inhalasyon yöntemiyle veya bu yağların yakılması sonucu ortaya çıkan kokuların koklanması şeklinde uygulanmaktadır (Yıllar Erkek ve Pasinlioğlu, 2016: 74).

3.11. TÜRKİYE TURİZM STRATEJİSİ 2023 KAPSAMINDA TERMAL TURİZM

Türkiye Turizm Stratejisi 2023, Türkiye kapsamında kamu ve özel yatırımcıların ortaklaşa belirledikleri stratejik plan ve planlamaların, hedeflerin, yönetim süreçlerinin belirlenmesine ilişkin hedef ve amaçların belirlendiği bir çalışmadır. Türkiye Turizm

Stratejisi 2023 Eylem Planı çerçevesinde Türkiye'nin alternatif turizm çeşitleri açısından zengin kaynaklara sahip olduğu vurgulanmaktadır. Lâkin bu kaynakların yeterince kullanılmadığı ifade edilmektedir. Bu çalışma kapsamında ülkemizin sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel kaynakların sürdürülebilir kullanımı, korunması ve alternatif turizm türlerinin belirlenerek geliştirilmesine yönelik olarak, ülkemizin turizmden elde ettiği gelirin artırılması hedeflenmektedir (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021).

Türkiye Turizm Stratejisi 2023 kapsamında termal turizme ilişkin hedefler şunlardır (T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007);

- Troya, Frigya ve Afrodısyia bölgelerinin termal ve kültür turizmi kapsamında birer varış noktası olarak belirlenmesi, belirlenen bu bölgelerde termal ve kültür turizminin gelişmesine yönelik olarak alternatif turizm türlerinin belirlenmesi ve entegrasyon çalışmalarının yapılması.
- Jeotermal kaynakların buldukları bölgeler belirlenerek bu bölgelerin gelişmesine yönelik çalışmaların belirlenmesi.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından bugüne kadar belirlenen termal turizm bölgelerine yönelik imar ve revizyon planlarının tamamlanması.
- Termal turizm kapsamında Avrupa'da Türkiye'nin birinci varış noktası olmasına yönelik çalışmaların yapılması.
- Jeotermal kaynakların dağıtımına ilişkin olarak pilot bölgelerde mahalli idare birliği ve dağıtım şirketlerinin kurulmasına yönelik olarak çalışmalar yapılacaktır.
- Jeotermal kaynak merkezli olarak 'turizm merkezi' veya 'kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi' gibi ifadelerle ilan edilecek bölgelerin belirlenmesi ve fiziki planlamalarının yapıp turizm yatırımcılarına tahsisi gerçekleştirilecektir.

DÖRÜNCÜ BÖLÜM

4. YÖNTEM

Tez çalışmasının dördüncü bölümünde araştırmanın yöntemi, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizi konularına değinilmiştir.

4.1. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Düzce ili Akçakoca ilçesinde sağlık turizmi ve termal turizm konuları kapsamında bir talassoterapi merkezinin kurulması kapsamında paydaşların görüşleri ve mevcut potansiyelin belirlenmesine yönelik verilere ulaşabilmek amacıyla nitel araştırma yapılması uygun görülmüştür. Bu durumun temel nedeni nitel araştırma yöntemlerinin, nicel araştırmalara göre insanları, varlıkları ve olayları kendilerine has doğal ortamlarında ele alabilmesi daha doğal ve gerçekçi verilere ulaşılmasında nicel araştırmalara göre daha fazla imkan sağlamasıdır. Nitel araştırmalar bir mekan, yaşam alanı ve bu yaşam alanı içerisinde yaşayan insanların duygu, düşünce ve beklentilerine yönelik olarak araştırma sorusunun cevabını taşıyan verilere ulaşmayı kolaylaştırmaktadır (Punch, 2011, s. 140 - 145).

4.1.1. Nitel Araştırma Yöntemi

Nitel araştırma, bireylerin yaşam tarzlarını, davranışlarını, örgütsel yapılarını, öykülerini, toplumsal değişimleri, algıları ve olayları doğal ortamlarında gerçekçi ve bütüncül bir şekilde yorumlayıcı bir yaklaşımla inceleyen bir yöntem olarak ifade edilmektedir (Karagöz, 2019: 933). Janesick (2004), nitel araştırma yöntemlerini bir dans koreografisine benzetmekte ve araştırmacıları dansçılar araştırmayı ise dans olarak betimlemektedir. Bu betimlemenin nedeni araştırmacının, araştırma süreci kapsamında esnek olmasını ve sürekli kendisini geliştirerek araştırmanın verilerine daha kapsamlı bir şekilde ulaşmasına olanak sağlayan bir metafor ifade etmek istemesidir (Janesick, 2004, s. 23 - 25).

Sosyal ve sosyolojik alanlarla iç içe olan nitel araştırma yöntemleri, araştırmacıların toplumsal yaşamın tabii sürecinde oluşan olay ve olguları incelemelerine ve yürütmelerine imkan sağlamaktadır (Kinsiz, 2017: 245). Bu bağlamda araştırma verilerinin oluşumuna göre araştırma aşamalarının tekrardan şekillendirilmesine yönelik araştırmacının değişken

olmasını gerektirmektedir. Ek olarak nitel araştırmalar, istatistiksel süreç veya nicel araçlar kullanılmadan bulguların üretildiği araştırmalardır (Marshall ve Rossman, 2006, s. 50 - 55).

Araştırma kapsamında nitel araştırma yöntemi ve kuram oluşturma deseninin kullanılmasının nedenleri ise şu şekilde ifade edilebilir;

- Araştırma konusu ve kapsamı bakımından nitel araştırma yöntemlerine daha yatkın olduğu düşünülmüştür. Çevre yapısı ve araştırmaya katılan katılımcıların düşünce ve fikirleri kapsamında potansiyelin belirlenmesine yönelik olarak ulaşılmak istenen verilere ulaşabilmek adına nitel araştırma yapılmıştır.
- Akçakoca'da konu ile ilgili yeterli çalışmanın bulunmaması ve bunun yanı sıra nitel araştırma kapsamında yapılan görüşme tekniği ile nicel araştırmaya göre daha detaylı veriler elde edileceği düşünülmüştür.
- Araştırmanın konusu bakımından derinlemesine elde edilen görüşlerin sınırlamaya gidilmeden alınması ve araştırmanın konu olarak paydaşlara yönelik olması açasından nitel araştırma yöntemi ve kuram oluşturma deseni tercih edilmiştir.
- Akçakoca'nın sahip olduğu doğal kaynaklarının ve Akçakoca ilçesinde yaşayan insanların bir talassoterapi merkezi kurulumuna yönelik olarak düşünce ve görüşlerinin toplam gerçek potansiyelinin belirlenmesi amacı kapsamında nitel araştırma yapılmıştır.

4.1.2. Nitel Araştırmada Geçerlilik ve Güvenilirlik

Nitel araştırmalarda, nicel araştırmalara oranla yaygın kullanılan yöntemler olmasa da güvenilirlik ve geçerliğin belirlenebileceği yöntemler mevcuttur. Lakin nitel yöntemler nicel yöntemlerden oldukça farklılıklar göstermektedir. Bu durumun nedeni nitel araştırmaların, araştırılan olgu veya olayın niteliği ile ilgilenirken, nicel araştırmaların ise araştırılan olgu veya olayın sayısal yönden değerlendirmesidir. Sonuç olarak daha anlamlı bir ifade ile nitel araştırmalar bir "*olgunun varlığı ve anlamı*" ile ilgilenirken, nicel araştırmalar bir olgunun veya olayın "*ne derece var olduğu*" ile ilgilenmektedir (Karagöz, 2019: 973).

Nitel araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirlik araştırmacının elde ettiği verilerin veya bulguların gerçek hayattaki araştırma grubunun, kişilerin veya kurumların gerçeklikleri ile uyuşması oranına bağlıdır. Elde edilen veriler ve bulgular gerçeğine uygun lde geçerli sayılmakla birlikte sınanmaları dahilinde aynı çıktığı takdirde güvenilir olmaktadır. Araştırmacılar gözlemlerini ve elde ettikleri verileri, yorumları ile kendi istedikleri sonuç dahilinde arpıttıkları takdirde elde edilen veriler güvenilmez olarak değerlendirilir. Nitel araştırmalarda araştırmayı yapan kişi veya kişiler yanlı bir tutum içinde olmamalıdır. İncelenen olay veya olgular kendi gerçekliği ve bütünlüğü dahilinde değerlendirilmelidir. Bu bağlamda araştırmacı, dış gözlemcidir. Dış gözlemci olarak verileri toplamadaki başarı araştırmacının araştırılan konuya hakim olmasına, konuya dair terminolojiyi bilmesine, olaya ve insanlara doğru şekilde yaklaşmasına bağlıdır. Nitel araştırmalarda araştırmacının deneyimli olması doğru bilgilere ulaşmayı sağlamaktadır. Ayrıca daha sonraları yapılacak olan araştırmalarda benzer sonuçlara ulaşılmasında etkilidir. Güvenilirlik, aynı kişi ve grup kurum veya kurumlar üzerinde yapılan araştırmaların daha sonraki yapılacak olan araştırmalarda benzer olarak aynı sonuçların elde edilmesidir. Bu bağlamda araştırmacı araştırdığı olgu veya olayda yanlış anlamaları, yanlış değerlendirmeleri ve ölüm hatalarını mümkün olduğu düzeyde azaltmalıdır (şencan, 2005: 500-501).

Güvenilirliğin belirlenmesinde nitel ve nicel yöntemler farklılıklar göstermektedir. Güvenilirlik kavramı i ve dış güvenilirlik olarak değerlendirilmektedir. Dış güvenilirlik, araştırma sonuçlarının benzer ortamlarda aynı sonuçları vermesi demektir. İ güvenilirlik, başka araştırmacıların aynı verilere dayanarak yaptıkları araştırmalarda aynı sonuçlara tekrardan ulaşmasıdır. Bu kapsamda nitel araştırmanın temel özellikleri ile güvenilirlik kavramının bazı temel özellikleri birbirleri ile çelişki göstermektedir. Bu çelişkinin nedeni ise nitel araştırmalarda araştırmaya konu olan olay ve olguların değişiklikler göstermesidir. rnek olarak nitel araştırmalarda insanların davranışları ve tutumları, sürekli değişken ve karmaşık olduğundan kullanılan yöntem ne olursa olsun sosyal olaylara dair yapılan araştırmalarda elde edilen sonuçların aynı olması mümkün değildir. Bu durum nitel araştırmalarda *“her araştırmacı olayları farklı algılar ve yorumlar”* kuralının olmasındandır. Bu nedenle nitel araştırmalarda, araştırma sonuçlarının tekrar etmesi veya iki araştırmanın aynı sonuçları göstermesi ihtimali oldukça azdır (Karagöz, 2019: 974).

Geçerlilik araştırma sonuçlarının doğruluğu ile ilgili bir kavramdır. Nicel araştırmalarda geçerlilik kavramı, ölçme araçlarının ölçülen olay veya olguyu doğru ölçmesi olarak ifade edilmektedir. Nitel araştırmalarda ise araştırılan olay veya olguların olabildiğince yansız gözlemlenmesi ve elde edilen sonuçların ek yöntemlerle (çeşitleme, katılımcılar veya meslektaşlar vb.) teyit edilmesidir (Karagöz, 2019: 975).

Araştırma kapsamında mülakat sorularının, belirlenme süresince geçerlilik ve güvenilirliğinin sağlanmasına yönelik olarak sağlık turizmi ve termal turizm alanlarında literatür taraması yapılmıştır. Sorular bu literatür taramasından elde edilen bilgiler ışığı altında hazırlanmıştır. Daha sonra oluşturulan bu sorular tez danışmanlığı yapan, konusunda uzman bir akademisyen tarafından derlenerek son halini almıştır. Araştırmaya katılan katılımcılar ile farklı saat dilimlerinde ve farklı günlerde görüşmeler yapılmıştır. Mülakat kapsamında katılımcıların verdikleri cevapların tutarlılığını sağlamaya yönelik olarak benzer içerikteki sorular katılımcılara yöneltilmiştir. Böylelikle katılımcıların konuyu iyi anlayıp, tutarlı cevaplar verip vermedikleri kontrol edilmiştir. Ayrıca katılımcıların verdikleri cevapların kendileri tarafından onaylanması verilerin güvenilirliğini de sağlamıştır. Katılımcıların istek ve izinlerine göre görüşmeler sözlü ve yazılı dökümanlar halinde yapılmıştır. Katılımcıların izni dahilinde elde edilen sözlü dökümanlar ses kayıt cihazı ile elde edilerek daha sonradan araştırmacı tarafından herhangi bir ekleme veya çıkarma yapılmadan yazılı metin olarak çalışmaya eklenmiştir.

4.2. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Araştırma çerçevesinde araştırmanın evrenini ve örneklemini belirlemeye yönelik olarak Düzce ili Akçakoca ilçesinde konuya ilişkin bilgi sahibi olan katılımcılara ulaşabilmek için amaca yönelik örnekleme modeli kullanılmıştır. Belirli bir evrende örneklemin büyüklüğü toplam bilgiler göz önüne alınarak belirlenir. Lakin çalışmanın amacını ortaya koymak için olguların makul düzeyde ve olgulara ilişkin yeterli bilgi düzeyine sahip katılımcıların elde edilebilmesi açısından amaca yönelik örnekleme modeli tercih edilmiştir. Amaca yönelik örneklemede, araştırmacı için önemli olan, incelenecek konuya dair deneyimli ve bilgi sahibi olan kişilere ulaşmaktır. Bu amaç doğrultusunda araştırmacı konu kapsamında çeşitli kriterler belirleyebilir. Amaca yönelik örnekleminin bu

türü literatür kapsamında kriter örnekleme olarak ifade edilmektedir (Merriam, 2015, s. 77 - 80).

Tez çalışması kapsamında, Akçakoca'da bir talassoterapi merkezinin ve uygulamalarının yapılabilirliğinin potansiyelini ortaya koymak amacıyla amaca yönelik örnekleme ve kriter örnekleme yapılarak katılımcılar belirlenmiştir. Katılımcıların çeşitliliğinin sağlanabilmesi için maksimum çeşitlik örnekleme kullanılmıştır. Maksimum çeşitlilik örneklemede amaç, küçük bir örneklem grubu oluşturarak bu gruptaki katılımcıların çeşitliliğini maksimum seviyede yansıtmaktır (Patton, 1987). Bu duruma paralel olarak buradaki ana amaç çeşitliliği sağlamak değil aksine oluşturulan çeşitlilik sayesinde katılımcıların, olayların ve olguların durumları arasında ortak paydaların olup olmadığını tespit edilmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2005, s. 119 - 121). Bu kapsamda araştırmanın evreni Düzce ili Akçakoca ilçesi olarak belirlenmiştir. Çeşitliliği sağlamaya yönelik olarak Akçakoca ilçesinde 5 adet yerel yönetim birimi, 11 adet yerel halk ve Düzce Üniversitesi Akçakoca Yerleşkesine bağlı 5 adet akademisyen olmak üzere toplamda 21 katılımcı ile görüşme yapılmıştır. Katılımcıların sayıları belirlenirken cevapların tekrar etmesi göz önünde bulundurularak, cevapların tekrar ettiği düşünüldüğünde örneklem sayısı sınırlandırılmıştır.

4.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Bilimsel araştırmalarda konuya, amaca ve sınırlılıklara yönelik olarak birbirinden farklı nitelikler ve özelliklere sahip tekniklerin her biri kendilerine has kapsamlı bir içeriğe sahiptirler. Anket, görüşme, gözlem, kaynak taraması ve deney gibi yöntemler bilimsel araştırmalarda veri toplama teknikleri olarak ifade edilmektedir (Ural ve Kılıç, 2021, s. 55).

Mülakat veya görüşme, araştırmacının, denekle yüz yüze görüşmesi ve araştırılan konuya dair karşılıklı konuşmalar yaparak bilgi edinme süreci olarak ifade edilmektedir. Mülakat telefon gibi anında ses ve resim ileticileri ile de yapılabilmektedir. Ancak genel bağlamda yüz yüze yapılması en uygundur. Mülakat, mülakata katılan katılımcıların, belirlenen konu hakkındaki duygu ve düşüncelerinin açığa çıkarılması etkinliği olarak da tanımlanabilmektedir. Mülakatın amacı, mülakata katılan katılımcıların konuya ve olaya bakış açıları, zihinsel algılarının, tecrübelerinin, düşüncelerinin, yorumlarının ve tepkilerinin

ortaya çıkarılmasıdır. Mülakatın en önemli özelliklerinden biri de konuya dair hazırlanan soruların eksik veya yanlış olması halinde düzeltilebilmesi özelliğini taşımasıdır. Böylelikle yeni fikirlerin ortaya çıkabilmesinde etkili bir yöntemdir (Karagöz, 2019, s. 945).

Mülakat türleri, mülakatı yapan araştırmacının bilgisine, tecrübesine ve temas sağlayabilme yeteneğine göre üç farklı şekilde yapılabilmektedir. Mülakat türleri şunlardır (Çetin, Dinç ve Arslan, 2019);

- Biçimsel mülakat
- Yarı biçimsel mülakat
- Biçimsel olmayan mülakat

Biçimsel (yapılandırılmış) mülakatlar, özellikle tecrübesi olmayan araştırmacılar için uygun bir yöntemdir. Araştırmacı, önceden hazırlamış olduğu soru formundaki soruları katılımcılara yönelterek aldığı cevapları kaydeder. Biçimsel mülakat bir nevi anketin, araştırmacı tarafından doldurulan biçimi olarak ifade etmek mümkündür.

Yarı biçimsel mülakat, araştırmacının elinde konuya ve literatüre dair bilgiler mevcut olup mülakat bu bilgiler kapsamında yapılır. Mülakat sürecinde konuya dair yanlış görülen sorular çıkarılabilir veya akla gelen yeni sorular araştırma kapsamına dahil edilebilir.

Biçimsel olmayan (yapılandırılmamış) mülakatlarda konuya ilişkin düşüncelerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu görüşme türünde sadece araştırılacak konunun adı bilindiğinden ve mülakata katılan katılımcıların görüş ve fikirlerini açıklarken konu kapsamı dışına çıkabilmeleri muhtemel olduğundan, mülakatı yapan araştırmacının, tecrübeli, insanlarla iyi temas kurabilen, araştırılan konuya hakim ve iyi bilen bir kişi olması gerekmektedir. Sonuç olarak bu üç mülakat türünden en uygun olanı, yarı biçimsel mülakattır. Çünkü yarı biçimsel mülakat biçiminde, konunun genel hatları belli olduğu için mülakata katılan katılımcıların, görüşlerini ve fikirlerini açıklarken konu dışına çıkabilme durumları daha iyi bir şekilde kontrol edilerek önlenebilir (Karagöz, 2019, s. 946).

Bu araştırma kapsamında, katılımcıların araştırma konusuna ilişkin görüş ve fikirlerini almak için yarı biçimlendirilmiş mülakat tekniği kullanılmıştır. Görüşmeler seçilen katılımcılar ile yaklaşık 15-35 dakika arası bir zaman diliminde gerçekleşmiştir. Yarı

biçimlendirilmiş görüşme yönteminin seçilmesinde en büyük etken araştırmacılara esneklik sağlaması, veri toplama süresince daha fazla kontrole sahip olunması ve araştırılan konu hakkında detaylı bilgilere ulaşılmak istenmesidir (Fontana ve Frey, 1994, s. 362). Bununla birlikte görüşme ortamının sakinliği görüşmede hakimiyet sağlanarak ortam üzerinde kontrolün sağlanması amaçlanmıştır. Böylelikle konu dışına çıkılmadan araştırmacının belirlemiş olduğu sorular kapsamında ve katılımcıların görüş ve fikirleri alınmıştır.

Görüşme soruları, Akçakoca ilçesinde sağlık turizmi kapsamında talassoterapi merkezlerinin ve uygulamalarının Akçakoca’da uygulanabilirliği ve mevcut potansiyelin belirlenmesi amacıyla 10 adet açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Bu kapsamda katılımcılara aşağıdaki sorular yöneltilmiştir;

- Düzce ili Akçakoca ilçesi bir talassoterapi merkezi kurulması için yeterli potansiyel taşıyor mu?
- Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulabilir mi? Kurulacak olsa nereye kurulabilir?
- Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olsa, hangi yaş gruplarına hitap edebilir?
- Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olsa, bölgenin turizmine katkıları neler olabilir?
- Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olsa, ziyaretçilere sunulabilecek turistik ve sağlık kapsamında ürün ve hizmetler neler olabilir?
- Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olsa, ziyaretçiler için reklam, pazarlama ve bilgilendirme faaliyetleri neler olabilir?
- Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olsa, turizm bağlamında bu merkezin etrafına kurulabilecek olan tesisler neler olabilir?
- Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olsa, bölgenin kalkınmasına ne gibi bir katkı sağlayabilir?
- Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olsa, avantajları ve dezavantajları neler olabilir?
- Bu konuya eklemek istediğiniz, fikir ve önerileriniz nelerdir?

4.4. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmaya katılacak olan 5 yerel yönetim birimi, 11 yerel halk ve 5 akademisyen ile yapılacak olan görüşmelerin sağlanabilmesi için telefon aracılığı ile randevu saati ve yeri belirlenerek yüz yüze görüşme yapılmıştır. Toplam 21 katılımcı ile yapılan görüşmeler, katılımcıların uygun gördükleri yerlerde ve saatlerde 03.12.2021 – 10.01.2022 tarihleri arasında yapılmıştır.

Görüşmeler katılımcıların istedikleri saatlerde ve tarihlerde çalışmakta oldukları kurumlarda yapılmıştır. Böylelikle katılımcıların daha rahat ve etkin bir şekilde konuya ilişkin fikir ve görüşlerinin belirtmeleri sağlanmıştır. Yapılan görüşmeler sözlü doküman aracı olan ses kayıt cihazı ile katılımcıların onayları doğrultusunda kaydedilmiştir. Araştırma açısından önemli olan hususlar ise yazılı doküman olarak not alınmıştır. Sorulara dair açık ve anlaşılır cevaplar alınmadığı durumlarda sorular açıklanarak ve örneklendirilerek katılımcılara tekrar yöneltilmiştir. Görüşme sırasında aynı konu kapsamındaki soruların yerleri değiştirilerek ve görüşmenin akışına uygun bir şekilde düzenlenerek katılımcılara sorular yöneltilmiştir. Böylelikle katılımcılardan konuya dair geniş kapsamlı bilgilerin alınması sağlanmıştır.

Araştırma kapsamına dâhil edilen yerel yönetim birimlerinin bağlı olduğu kurumlara ve görüşmelere ait bilgiler tablo 9’da gösterilmektedir.

Tablo 9: Yerel Yönetim Birimlerinin Bağlı Olduğu Kurumlara ve Görüşmelere Ait Bilgiler

Yerel Yönetim Üyeleri	Bağlı Oldukları Birimler	Görüşme Tarihi	Görüşme Saati	Görüşme Yeri
A	Akçakoca Belediyesi	22.12.2021	10:30	Akçakoca/Düzce
B	Akçakoca Gençlik Hizmetleri Ve Spor İlçe Müdürlüğü	23.12.2021	13:45	Akçakoca/Düzce

C	Akçakoca İlçe Sağlık Müdürlüğü	10.01.2022	10:00	Akçakoca/Düzce
D	Akçakoca Orman İşletme Müdürlüğü	10.01.2022	11:00	Akçakoca/Düzce
E	T. C. Akçakoca Kaymakamlığı	10.01.2022	15:30	Akçakoca/Düzce

Araştırma kapsamına dâhil edilen akademisyenlerin bağlı oldukları kurumlara ve görüşmelere ait bilgiler tablo 10’da gösterilmektedir.

Tablo 10: Akademisyenlerin Bağlı Oldukları Kurumlara ve Görüşmelere Ait Bilgiler;

Akademisyenler	Bağlı Oldukları Birimler	Görüşme Tarihi	Görüşme Saati	Görüşme Yeri
F	Düzce Üniversitesi İşletme Fakültesi	08.12.2021	14:00	Düzce Üniversitesi/İşletme Fakültesi
G	Akçakoca Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü	27.12.2021	13:30	Akçakoca/Düzce
H	Akçakoca Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik Yüksek Okulu	06.01.2022	10:00	Akçakoca/Düzce

İ	Akçakoca Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik Yüksek Okulu	06.01.2022	11:00	Akçakoca/Düzce
I	Akçakoca Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik Yüksek Okulu Müdürlüğü	06.01.2022	14:00	Akçakoca/Düzce

Araştırma kapsamına dâhil edilen yerel halka ve görüşmeye ait bilgiler tablo 11’de gösterilmektedir.

Tablo 11: Yerel Halka ve Görüşmelere Ait Bilgiler;

Yerel Halk	Meslekleri	Görüşme Tarihi	Görüşme Saati	Görüşme Yeri
J	Doktor	03.12.2021	13:00	Akçakoca/Düzce
K	Uzman Tıbbi Tanıtım Sorumlusu	06.12.2021	11:00	Akçakoca/Düzce
L	Doktor	16.12.2021	10:30	Akçakoca/Düzce
M	Uzman Fizyoterapist	16.12.2021	12:30	Akçakoca/Düzce
N	Uzman Fizyoterapist	21.12.2021	13:00	Akçakoca/Düzce
O	Restoran Ve Otel İşletmecisi	22.12.2021	13:30	Akçakoca/Düzce
Ö	Öğretmen	24.12.2021	11:00	Akçakoca/Düzce
P	Öğretmen	24.12.2021	12:30	Akçakoca/Düzce

R	Öğretmen	27.12.2021	10:00	Akçakoca/Düzce
S	Muhtar	27.12.2021	12:00	Akçakoca/Düzce
T	Yüksek Lisans Öğrencisi	06.01.2022	13:00	Akçakoca/Düzce

4.5. VERİLERİN ANALİZİ

Betimsel analiz kapsamında, elde edilen veriler, daha önceden belirlenmiş olan temalara uygun olarak özetlenir, yorumlanır, aralarında neden – sonuç ilişkisi kurulur ve gerek duyulması halinde olgular ve kavramlar arasında karşılaştırmalar yapılır. Araştırmacı elde ettiği verilerden ve bilgilerden doğrudan alıntılara sık sık yer verebilir (Karagöz, 2019, s. 971-972).

Betimsel analizde ana amaç, elde edilen bulguları düzenleyerek ve tahlil ederek okuyuculara sunmaktır. Bu amaç doğrultusunda ulaşılan veriler öncelikle sistemli ve açık bir dille tasvir edilmektedir. Sonrasında tasvir edilen bu veriler açıklanarak, yorumlanarak, neden ve sonuç ilişkisi içinde değerlendirilerek gerek duyulması halinde karşılaştırmaların yapılmasıyla birlikte sonuca ulaşmak hedeflenmektedir. Araştırmacının yapacak olduğu değerlendirmenin kapsamı arasında, oluşan temaların ilişkilendirilmesi, anlamlandırılması ve geleceğe dönük tahminlerde bulunması yer almaktadır. Bu kapsamda betimsel analiz dört süreçten oluşmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005, s. 224-225);

- Verilerin analizi için çevre oluşturulması,
- Oluşturulan çevre içerisinde verilerin anlamlı ve düzenli bir şekilde bir araya getirilerek düzenlenmesi,
- Düzenlenen veriler kolay, anlaşılabilir bir dille tanımlanır ve gereksiz tekrarlardan kaçınılır,
- Son olarak tanımlanan bulgular açıklanır, ilişkilendirilir ve anlamlandırılır.

Bu tez çalışması kapsamında elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Çalışma kapsamında yerel yönetim birimleri, yerel halk ve akademisyenlerden elde edilen veriler ve bulgular, araştırma soruları göz önünde tutularak değerlendirilmiş ve aktarılmıştır. Betimsel analiz tekniğinin kullanılmasındaki gaye,

görüşmeler sonucunda elde edilen bilgilerin bir düzene konup, yorumlanarak izah etmeye çalışmaktır. Bu sebepten dolayı görüşmeler neticesinde elde edilen veriler, sistemli ve düzgün bir şekilde tasvir edilmiş olup daha sonrasında bu betimlemeler açıklanarak ve yorumlanarak sonuçlara ulaşılmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen bulgulara yer verilmiştir “Sağlık Turizmi Kapsamında Talassoterapinin Akçakoca’da Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma” adlı tez çalışmada yönelik elde edilen bulgular; yerel yönetim birimleri, yerel halk ve akademisyenlerden oluşan katılımcıların demografik bilgilerini ve araştırmaya ilişkin yöneltilen 10 soru ile ilgili düşünce ve değerlendirmelerini içermektedir. Araştırma kapsamında katılımcı görüşlerinin gizliliğini sağlamak için kodlama yöntemi yapılmıştır. Toplam 21 katılımcı ile görüşme sağlandığı için katılımcılar 1’den 21’e kadar “1.Katılımcı, 2.Katılımcı, 3.Katılımcı...” olarak numaralandırılıp sadece araştırmacının bileceği bir şekilde kodlama yapılmıştır.

5.1. Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

Bu başlık kapsamında yerel yönetim birimleri, yerel halk ve akademisyenlerden oluşan katılımcı gruplarına ait demografik özelliklere değinilmiştir. Demografik bilgiler, cinsiyet, yaş, medeni durum ve eğitim durumlarını kapsamaktadır. Bu bağlamda araştırmaya dâhil edilen 21 katılımcıya ait bilgiler tablo 12’de yer almaktadır.

Tablo 12: Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler;

Katılımcılar	Cinsiyet	Yaş	Medeni Durum	Eğitim Durumu
1.Katılımcı	Erkek	51	Evli	Yüksek Lisans
2.Katılımcı	Kadın	39	Evli	Lisans
3.Katılımcı	Erkek	40	Evli	Doktora
4.Katılımcı	Kadın	40	Bekâr	Yüksek Lisans
5.Katılımcı	Kadın	38	Evli	Yüksek Lisans
6.Katılımcı	Erkek	40	Evli	Yüksek Lisans
7.Katılımcı	Kadın	57	Bekâr	Lise
8.Katılımcı	Erkek	45	Evli	Lise
9.Katılımcı	Erkek	52	Evli	Lisans

Tablo 12. (Devam): Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler;

Katılımcılar	Cinsiyet	Yaş	Medeni Durum	Eğitim Durumu
10.Katılımcı	Erkek	43	Evli	Yüksek Lisans
11.Katılımcı	Erkek	53	Evli	Yüksek Lisans
12.Katılımcı	Erkek	47	Evli	Lisans
13.Katılımcı	Erkek	40	Evli	Lisans
14.Katılımcı	Kadın	40	Bekâr	Doktora
15.Katılımcı	Erkek	35	Bekâr	Doktora
16.Katılımcı	Kadın	35	Evli	Doktora
17.Katılımcı	Kadın	33	Evli	Yüksek Lisans
18.Katılımcı	Erkek	37	Evli	Doktora
19.Katılımcı	Kadın	26	Evli	Yüksek Lisans
20.Katılımcı	Erkek	43	Evli	Yüksek Lisans
21.Katılımcı	Erkek	43	Evli	Yüksek Lisans

Tablo 12 incelendiğinde araştırmaya katılan, katılımcıların 13’ünün erkek, 8’nin kadın olduğu ve yaşlarının 26 ile 57 yaş aralığında değişkenlik gösterdiği görülmektedir. Katılımcıların medeni durumlarına baktığımızda 17 katılımcının evli, 4 katılımcının da bekâr olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Eğitim durumlarında ise katılımcıların 2’sinin lise, 4’nün lisans, 10’nun yüksek lisans ve 5’inde doktora mezunu oldukları görülmektedir.

5.2. Düzce İli Akçakoca İlçesinin Bir Talassoterapi Merkezi Kurulması İçin Yeterli Potansiyeli Taşıyıp Taşımadığına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan katılımcılara, “*Düzce ili Akçakoca ilçesi bir talassoterapi merkezi kurulması için yeterli potansiyel taşıyor mu?*” şeklinde, araştırma sorusu sorularak düşünceleri ve fikirlerine ilişkin bulgular elde edilmiştir. Düzce ili Akçakoca ilçesinin bir talassoterapi merkezi kurulmasına yönelik yeterli potansiyele sahip olup olmadığına ilişkin katılımcı görüşleri Tablo 13’de gösterilmektedir.

Tablo 13: Düzce İli Akçakoca İlçesinin Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına Yönelik Yeterli Potansiyeli Taşıyıp Taşımadığına Yönelik Görüşler;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
1. Katılımcı	“Evet, bence taşıyor. Deniz kenarında olması ve Karadeniz’e sıfır bir noktada böyle bir merkezin kurulması her yönden avantajlı olur.”
2. Katılımcı	“İstanbul ve Ankara şehirlerinin orta noktasında bulunması sebebi ile talassoterapi açısından Akçakoca’nın ciddi bir potansiyele sahip olduğunu düşünüyorum.”
3. Katılımcı	“Öncelikle Düzce, Akçakoca merkezinde bulunan deniz suyu ve sahili için tedavi amaçlı talassoterapi merkezi kesinlikle kurulabilir. Ama bunun öncesinde talassoterapi tedavi yöntemi hakkında yerel halk ve paydaşlara bilgi verilmesi ve talassoterapi’nin ne olduğu, hangi tedavilerde etkili olduğu yerel halka, paydaşlara bilgi verilip ortak hareket edilmesi ve sahiplenilmesi açısından önem taşımaktadır. Bir diğeri talassoterapi tedavi yönteminin hangi hastalıklara iyi geldiğinin tespit edilmesi bunun Avrupa, Amerika ve orta Asya bölgeleri incelenerek ve örnek alınarak Türkiye’de bunun yapılabilirliği, bölgenin ve deniz suyunun potansiyeli, mineralizasyon özelliği ve bölgede hangi hastalıkların tezayüt ettiği bilgilerine sahip olunması gerekmektedir. Öncesinde bir pazar araştırması yapılması, hedef pazarın belirlenmesi, hedef pazara uygun pazarlama stratejisinin ön plana çıkarılması ve akabinde tedavi amaçlı bir talassoterapi merkezinin kurulması tavsiye olunur. Tabii ki üçüncü yaş sağlık turizminde talassoterapi tedavilerinin çok önemli bir yere sahip olduğunu biliyoruz. Bundan dolayı da üçüncü yaş grubunun potansiyelinin ve bölgede görülen hastalıkların ortaya çıkarılması, üçünü yaş grubunda en fazla görülen hastalıkların belirlenmesi ve hangi hastalıklarda hangi talassoterapi tedavi yöntemlerinin etkili olabileceği ayrıntılı bir şekilde dokümanite edilip, ardından bir talassoterapi merkezinin kurulması çok faydalı olacaktır.

Tablo 13. (Devam): Düzce İli Akçakoca İlçesinin Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına Yönelik Yeterli Potansiyeli Taşıyıp Taşımadığına Yönelik Görüşler;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
3. Katılımcı Devamı	<p>Öncesinde pazar analizinin ve hedef pazarın ve hasta potansiyellerinin ve hastalık türlerinin belirlenerek bunlara göre talassoterapi tedavilerinin yapılabilirliği ölçümlenmelidir. Son olarak belirtmiş olduğum tüm bu hususlara göre değerlendirmeler yapıldıktan sonra bir talassoterapi merkezinin kurulmasını tavsiye ederim. Tabi bunu yaparken Avrupa ve Amerika ve orta Asya bölgelerindeki talassoterapi merkezlerini de inceleyerek hem teknik hem de uygulamaya yönelik örneklerle bakılarak onlar referans alınarak rekabetçilik gücünün ön plana çıkarılmasıyla bir talassoterapi merkezinin kurulması tavsiye olunur.”</p>
4. Katılımcı	<p>“Öncelikle Akçakoca’nın denize yakın bir konumda olmasından dolayı böyle bir talassoterapi merkezi potansiyeli taşımakta olduğunu düşünmekteyim, yine Karadeniz’in tuz oranının düşük olmasından dolayı suyun yapısı ve özellikleri açısından taşımakta olduğunu da düşünmekteyim. İklim olarak bakıldığında da ılıman ve güzel bir iklim yapısına sahip olduğundan hem klimaterapi hem de talassoterapi potansiyeli açısından pozitif olduğunu düşünmekteyim. Lakin ekonomik açıdan sosyo-ekonomik düzeyi bakımından Akçakoca’nın böyle bir merkez için yeterli potansiyelinin olup olmadığı açısından kararsızım. Ayrıca alt yapı ve taşıma kapasitesinin de yeterli olup olmayacağı konusunda da kararsızım ancak bu etmenler için önceden kurulma aşamasında önlemlerin alınıp iyileştirilirse yapılabileceğini düşünmekteyim. Akçakoca çevre illerden çok turist çekiyor bunun yanı sıra plajlarımız çok güzel bu açıdan baktığımda da böyle bir merkezin ilgi göreceğini düşünmekteyim. Bunların dışında tek endişem Akçakoca’nın alt yapısı ve taşıma kapasitesi ile ilgili sorunlar, bunlar önceden halledilebilirse taşımakta olduğunu düşünüyorum.”</p>

Tablo 13. (Devam): Düzce İli Akçakoca İlçesinin Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına Yönelik Yeterli Potansiyeli Taşıyıp Taşımadığına Yönelik Görüşler;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
5. Katılımcı	“Doğasıyla, iklimiyle ve denize yakın olan konumuyla birlikte Akçakoca’nın böyle bir potansiyel taşıdığını düşünüyorum.”
6. Katılımcı	“Bence taşıyor, çünkü Akçakoca’nın alt yapı ve üst yapı sorunları böyle bir merkezin uzun vadede devamlılığını ve sürdürülebilirliğini taşıyabileceğine inanmıyorum. Ayrıca mevsimin Karadeniz iklimi olmasından dolayı, genellikle yağış ve çetin kış şartları gibi etmenlerinde göz önüne alındığında maliyetlerin çok yüksek olabileceğini ve kullanılan donanımın Karadeniz’in hırçın dalgalarına dayanabilmesi açısından yıpranması, eskimesi ve işlevsiz hale gelebilmesi gibi durumlarda olduğunu düşünmekteyim.”
7. Katılımcı	“Çok büyük bir ihtiyaç aslında, kurulabilir çok da güzel Akçakoca turizmine katkı sağlayabilir. Akçakoca’mızın konumu itibariyle ve böyle bir tesisin talep göreceğine inandığım için bence yeterli potansiyeli taşıdığına inanıyorum.”
8. Katılımcı	“Turizmi 12 aya yayabilme açısından ve Akçakoca’nın sahip olduğu doğal güzellikleri ve stratejik konumu itibari ile böyle bir potansiyel taşıdığını düşünmekteyim.”
9. Katılımcı	“Akçakoca’nın konumu itibari ile büyük şehirlere yakın olması, yine deniz kenarında olması ve Karadeniz bölgesinde böyle bir tesisin bulunmaması gibi etmenler göz önüne alındığında böyle bir potansiyeli taşıdığını söyleyebilirim.”
10. Katılımcı	“Ankara ve İstanbul gibi büyük illere yakın konumu sayesinde, denize yakın birçok bölge ve alana sahip olması itibari ile bence taşıyor.”
11. Katılımcı	“Talassoterapi de yosun, deniz suyu, deniz çamuru ve deniz havası gibi kaynaklar kullanıldığından ve Akçakoca’nın bu kaynaklar açısından zengin bir potansiyele sahip olmasından ötürü taşıdığına inanıyorum.”

Tablo 13. (Devam): Düzce İli Akçakoca İlçesinin Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına Yönelik Yeterli Potansiyeli Taşıyıp Taşımadığına Yönelik Görüşler;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
12. Katılımcı	“Maliyetini kurtarmayacağını ve sürdürülebilirliğinin sağlayamayacağını düşündüğüm için taşıyor.”
13. Katılımcı	“Stratejik konumu itibari ile Akçakoca’nın Ankara ve İstanbul gibi iki büyük ilimizin ortasında olmasından dolayı ve denize yakın bölgelerin birçok kesiminin atıl alanlardan oluşmasından sebeple taşıyor olduğunu düşünmekteyim.”
14. Katılımcı	“Kesinlikle taşıdığına inanıyorum, sebebi ise Karadeniz’in tuzluluk ve mineral oranlarının temel alınmasıyla bence insan vücudu için en ideal özellikleri taşıdığını düşünüyorum. Bu noktada sağlık turizmi kapsamında çok doğru değerlendirilebilir. Diğer taraftan Akçakoca açısından değerlendirdiğimde veya tüm Karadeniz bölgesi ele alındığında, bölgemizde sadece yaz turizminin yapıldığı bunun dışında herhangi alternatif bir turizm faaliyetinin gerçekleştirilmesinde olanakların kısıtlı olduğu görülmektedir. Ancak işin içerisine denizin olduğu ve nimetlerinden faydalana bileceğimiz bir alan koyabilirsek bence hem geleceğe yönelik bir yatırım olur. Akçakoca açısından hem de tüm Karadeniz bölgesinin turizme bakışını geliştirmiş oluruz diye düşünüyorum.”
15. Katılımcı	“Talassoterapi, sağlık turizmi kapsamında değerlendirilen bir tedavi yöntemi olmakta olup. Deniz suyunun kullanılması ile ilgilidir. Deniz potansiyeli olarak Akçakoca belirli bir konuma sahip ancak talassoterapi tedavi yöntemi için gerekli şartları taşıyor mu? , işte deniz suyu kalitesi veya işte bu deniz suyunun kalitesini destekleyecek tesis var mı? Alt yapısı noktasında taşıyıp taşımadığı bu noktalarda dikkate alınmalıdır. Biz genel bir paydaş olarak ya da genel bir izlenimci olarak evet Akçakoca’da mantıken bir talassoterapi merkezi kurulabilir.

Tablo 13. (Devam): Düzce İli Akçakoca İlçesinin Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına Yönelik Yeterli Potansiyeli Taşıyıp Taşımadığına Yönelik Görüşler;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
15. Katılımcı Devamı	Denize yakın bir konumda olduğu için ama dediğim gibi bu deniz suyunun özellikleri açısından mineral zenginliği açısından bunun araştırılması gerekiyor. Bunu da yatırımcı kişiler veya şirketler fizibilite çalışmalarında gerekli analizleri yaptıktan sonra bu tesisin oluşturulması gerekiyor diye düşünmekteyim.”
16. Katılımcı	“Bence Akçakoca böyle bir potansiyele sahip çünkü deniz kenarında ve denizimiz çoğunlukla dalgalı, denizin özelliklerinden ve faydalarından yararlanmak isteyen insanlarımız maalesef geçtiğimiz yaz denizden çok faydalanamadı. Hem hava koşulları çok yağmur yağması hem de denizin dalgalı olması bu durumun başlıca nedenleri olarak gösterilebilir. Böyle bir merkez kurulsa bu açıdan denizin kullanımına yönelik olarak diğer işletmelere oranla bir artı ön planda olacağına inanıyorum. Ayrıca kışın da denizden faydalanmak isteyen insanlar olabileceğinden dolayı bu açıdan da bir potansiyel taşıdığımı söyleyebilirim.”
17. Katılımcı	“Bence Akçakoca kesinlikle böyle bir potansiyel taşıyor, çünkü Akçakoca, İstanbul’dan, Ankara’dan, Bolu’dan, Sakarya’dan çok fazla turist çeken bir ilçe, deniz turizmi ve yaz turizmi açısından da bakılacak olursa büyük talep gören bir yer. Denize yakın bir konumda olmasından dolayı, maliyetler açısından da bir avantajı olacağına inandığım için bence yeterli bir potansiyele sahip diyebilirim.”
18. Katılımcı	“Yeterli bir potansiyeli taşıyor. Bir denize yakın bir konumda olduğundan dolayı Akçakoca bu potansiyele sahip, denize yakın yerlerde turizm tesisleri olduğundan ve ham maddeye yakınlık açısından böyle bir potansiyeli var.”

Tablo 13. (Devam): Düzce İli Akçakoca İlçesinin Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına Yönelik Yeterli Potansiyeli Taşıyıp Taşımadığına Yönelik Görüşler;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
19. Katılımcı	“Evet, bence taşıyor, çünkü yaz mevsiminde bolca turist çeken bir bölge ayrıca stratejik konumu itibari ile Ankara ve İstanbul gibi illerimize yakınlığından ötürü birçok insanı sağlık turizmi açısından ilgisini çekeceğini düşünüyorum.”
20. Katılımcı	“Akçakoca’nın sahip olduğu stratejik konum itibari ile ve alternatif turizm faaliyetleri açısından Akçakoca’da turizm sezonunun uzatılması açısından evet böyle bir potansiyeli var diyebilirim.”
21. Katılımcı	“Öncelikle teşekkür ediyorum. Böylesine güzel ve farklı bir konu teziniz için hayırlı ve başarılı olur. Tabi talassoterapi konu itibari ile ülkemizde çok yaygın olan bir çalışma değil. Eğer Karadeniz böylesi bir uygulama için yeterli mineral ve zenginlikleri bünyesinde bulunduruyorsa, Karadeniz’e kıyısı olan Akçakoca’nın böyle bir sağlık turizmi ile ilgili hele ki Türkiye’mizin, ülkemizin son dönemde daha iddialı olduğu bir dönemde böylesine bir çalışmanın faydalı olacağına inanıyorum. Denizimiz bugün baktığımız zaman gerçekten Marmara, Ege ve Akdeniz gibi kıyı yerlerden son derece temiz ve bunun sağlık turizmi içinde uygun olacağını ve sağlık turizmi açısından kullanılabileceğine inanıyorum. Bir diğer konu Akçakoca’nın bir kavşak noktasında olması, özellikle İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirlere yakınlığı, ulaşım sorununun olmaması, yeşilin ve doğanın da bol olduğu bir konuma sahip olması ve tüm bu özelliklerin deniz suyu ile birleştirilip böylesine bir uygulama yapılması, inanıyorum ki beklenen faydayı çok daha arttıracaktır.”

Araştırmaya dahil olan katılımcıların Tablo 13’de belirtilen görüşleri doğrultusunda, Düzce ili Akçakoca ilçesinin bir talassoterapi merkezi kurulması için yeterli potansiyeli taşıyıp taşımadığına ilişkin 21 katılımcının 19’u genel olarak; “Akçakoca’nın denize yakın olmasından, stratejik konumu itibari ile İstanbul ve Ankara gibi şehirlere yakın olmasından, doğal güzellikleri ve sahip olduğu zenginlikler açısından ve Akçakoca turizmini tüm bir yıla yayma fikri” gibi düşüncelerle taşıyor olduğu yanıtını vermiştir. Kalan 2 katılımcı ise “maliyetlerin çok fazla olacağından, Akçakoca’nın alt yapı ve üst yapı sorunlarının bulunduğu ve böylesine bir merkezin sürdürülebilirliği açısından yeterli olmayacağı” ön gördüklerinden taşıyor olduğu yanıtını vermiştir.

5.3. Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulup Kurulmayacağı Ve Kurulacak Olursa Nereye Kurulabileceğine İlişkin Bulgular

Bu başlık altında katılımcılara, “Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulabilir mi? Kurulacak olsa nereye kurulabilir?”, şeklinde araştırma sorusu yöneltilerek düşünceleri ifade edilmiştir. Bu soruya ilişkin katılımcı görüşleri Tablo 14’te gösterilmektedir.

Tablo 14: Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulup Kurulmayacağı ve Kurulacak Olursa Nereye Kurulabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
1. Katılımcı	“Akçakoca’nın konum olarak deniz kenarında bulunmasından dolayı evet bir talassoterapi merkezi kurulabilir. Kalkın plajı bölgesinde kurulması uygun olabilir.”
2. Katılımcı	“Evet, kurulması çok faydalı olabilir. Özellikle Karasu – Kocaali hattının, İstanbul otoyoluna bağlanması ile birlikte diğer illerden de Akçakoca’ya sağlık turizmi için gelebilecek hasta kapasitesi kayda değer nitelikte olacaktır. Bu yolun ulaşım açısından kolaylaştıracağını düşünürsek bu yol üzerinde deniz bağlantısıyla uygun koşulların sağlanarak kurulabileceğine inanıyorum.”

Tablo 14. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulup Kurulmayacağı Ve Kurulacak Olursa Nereye Kurulabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
3. Katılımcı	“Kuruluş yerinde öncelikle, denize yakın bir bölgede kolay ulaşılabilir ve kolay erişilebilir ve amaca uygun hizmet edecek bir konum belirlenmesini tavsiye ederim. Bu hususta kamu kurumlarına, toplumsal yaşam merkezlerine ve kamusal alanlara yakın olabilmesi önemlidir. Talassoterapi tedavisini tercih eden hastaların diğer ihtiyaçlarını kolaylıkla karşılayabileceği diğer kurumlara, tesislere ve organizasyonlara rahatlıkla ulaşabileceği merkezi bir yerde ve ulaşımın kolay yapılabilmesi, deniz suyundan da rahatlıkla faydalanabilecek şekilde denize yakın bir yerde ve suyun en verimli olduğu bir alana kurulması önerilir. Bu bağlamda Akçakoca merkez birinci veya ikinci çarşı bölgelerinde kurulabilir.”
4. Katılımcı	“Akçakoca – Karasu tarafında kurulamayacağını düşünüyorum, çünkü o bölgede denize çok fazla atık atıldığını gördüm. Bu durum beni endişelendiriyor, denizin kirlenmesi ve enfeksiyon oluşmasının yanı sıra o bölgede derelerin çok fazla olması sel tehlikesi ve enfeksiyon riski beni daha çok Akçakoca – Ereğli tarafına doğru kurulabilir diye düşündürüyor. Ya da Akçakoca’nın girişine ilk plaj olan Çuhallı bölgesine kurulabilir diye düşünmekteyim.”
5. Katılımcı	“Devlet su işleri misafirhanesi tarafına kurulabilir. Akçakoca – Ayazlı mevkiininin hem plaj olarak hem de konum olarak uygun bir yer olduğunu düşünmekteyim.”
6. Katılımcı	“Akçakoca’nın plajları kısa yaz döneminde bile yetersiz kalıyor, yoğunluğu kaldıramıyor ve herkes yaz aylarında bu yoğunluktan şikâyetçi oluyor. Bölgenin alt yapı ve üst yapı gibi eksikliklerinden az öncede bahsettiğim gibi yeterli bir taşıma kapasitesine sahip olmadığına inanmaktayım. Bu nedenle bence böyle bir merkez kurulamaz. Ama kurulacak olsa Akçakoca’nın dışına doğru denize yakın bir bölgede kurulabilir. Ayazlı tarafı biraz daha sakin ve geniş.”

Tablo 14. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulup Kurulmayacağı Ve Kurulacak Olursa Nereye Kurulabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
7. Katılımcı	“Deniz kenarına yakın bir konumda geniş alanlara sahip bir bölgede kurulabilir. Bence Esentepe ve Kale yolu üzerinde bir bölgede kurulması güzel olur.”
8. Katılımcı	“Denize yakın bir konumda, şehir merkezinden biraz dışarda ulaşımı kolay bir noktada olmalı. Akçakoca – Ereğli yolu üzerinde kurulabilir.”
9. Katılımcı	“Akçakoca merkezde yeterli alan bulamayacağımız ve biraz merkezden uzakta doğa ile iç içe bir bölgede kurulması daha uygun olacaktır diye düşünüyorum. Bu doğrultuda Esentepe, Akçakoca Kale yolu ve Edilli plajı civarında kurulabilir.”
10. Katılımcı	“Merkezde yeterli alanın bulunacağını düşünmüyorum. Bu nedenle Esentepe ve Edilli civarında kurulabileceğini düşünüyorum. Hem ulaşım açısından hem de doğa ile iç içe birçok alanın bulunmasından dolayı bu bölgelerde kurulabileceğini düşünüyorum.”
11. Katılımcı	“Kurulabilir, örneğin Edilli tarafları bu iş için çok müsait hem boş alanların bulunmasından dolayı hem de doğa ile iç içe bir bölge olmasından kaynaklı.”
12. Katılımcı	“Kurulamayacağını düşünüyorum. Fakat kurulacak olsaydı denize yakın bir konumda Akçakoca – Çuhallı tarafına kurulabilirdi diye düşünüyorum.”
13. Katılımcı	“Bence geniş alanların ve doğal zenginliklerin bulunduğu ulaşımın kolay sağlanabileceği alanlarda kurulmalıdır. Yer olarak bu saydığım özelliklere en uygun alanlar bence Akçakoca’nın giriş ve çıkış bölgeleri, bu da Çayağzı olarak tarif ettiğimiz Ereğli tarafı ve Edilli – Menağzı noktalarında kurulabilir diye düşünüyorum.”

Tablo 14. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulup Kurulmayacağı Ve Kurulacak Olursa Nereye Kurulabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
14. Katılımcı	“Aslında bence ölü noktalara ve denize yakın noktalara kurulmasını tavsiye ederim. Çünkü şehir merkezinden ziyade Akçakoca doğası itibari ile de çok güzel alanlara sahip bir bölge, özellikle Akçakoca ilçesinde çok bakir alanlar olup yine sahil kenarında birçok yer var. Benim gidip bizzat gördüğüm yerlerden biri olan Edilli plajını önerebilirim çünkü bu alanlarda çok yapılaşma olmadığı için açık ve doğa ile iç içe mekânlar olmasından ötürü orman ve denizin iç içe bir bütün oluşturması gibi nedenlerle Edilli tarafını söyleyebilirim.”
15. Katılımcı	“Deniz kenarına yakın bir bölgeye kurulmalıdır. Bunun nedeni şimdi baktığımız zaman bir sanayi işletmesi bile ham maddeye yakın yere kuruluyor. Belirli maliyet kalemlerinden kurtulmak için, Akçakoca’nın 16 km kıyı bandını düşündüğümüz zaman en uygun yerin tespit edilip deniz kenarında bir bölgede kurulması uygun olacaktır. Konum olarak belirtmem gerekirse Kalkın plajı bölgesine veya Kale plajı bölgesine kurulabilir diyebilirim.”
16. Katılımcı	“Akçakoca – Ereğli yolu üzerinde Çayağzı bölgesi tarafına kurulabilir.”
17. Katılımcı	“Esentepe tarafına ya da Kale plajı tarafında Akçakoca kadınlar plajı var bence oralarda uygun bir yere kurulabilir.”
18. Katılımcı	“Akçakoca’da var olan turizm tesisleri bu kapsamda dönüştürülerek hizmet verebilirler. Veya Edilli köyü tarafındaki plajlara böyle bir tesis kurulabilir.”
19. Katılımcı	“Bence Akçakoca – Ereğli yolu üzerinde veya Çayağzı mevkiinde kurulabilir diye düşünüyorum.”

Tablo 14. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulup Kurulmayacağı Ve Kurulacak Olursa Nereye Kurulabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
20. Katılımcı	“İnsanlar için bence en büyük önem taşıyan konu ulaşım, arabaları ile gidecekleri yere kolay ulaşım sağlayabilmeleri büyük önem göstermekte. Konum olarak merkezden uzakta sakin ve doğa ile iç içe olan bir bölge olması iyi olacaktır. Tüm bunlar değerlendirdiğimizde bence Melenazgı veya Kalkın plajı bölgesine kurulabilir.”
21. Katılımcı	“Tabi deniz suyuna ve kenarına yakın olan bir tesisin kurulması daha anlamlı ve manalı olacaktır. İlçemizin yaklaşık olarak 33-35 km denize kıyısı var. Birbirinden güzel yaklaşık 15 plaja sahip. Ulaşım açısından kolay ve doğa ile iç içe bir konum olması çok önemli bence. Tüm bu özelliklerin olduğu ve gerekli fizibilite çalışmalarının yapılması ile birlikte yatırımcı için uygun bir konumda yapılması iyi olacaktır. İlçemizde her alan böyle bir tesis için münasip bir konuma sahiptir. Bir konum belirtmem gerekirse Çayağzı ve Kalkın plajı taraflarına yapılabilir diye düşünmekteyim.”

Araştırmaya katılan katılımcıların Tablo 14’te belirtilen görüşleri doğrultusunda, Akçakoca’da bir talassoterapi merkezinin kurulup kurulamayacağına ilişkin görüşlerden 21 katılımcının 19’u genel olarak, *“Akçakoca’nın sahip olduğu doğal güzelliklerin ve stratejik konumunun önemini yanı sıra, alternatif turizm faaliyetlerinin geliştirilmesi ve Akçakoca turizminin mevsimsellik özelliğinin kırılıp tüm bir yıla yayılabilmesi”* gibi ifadelerle kurulabileceğini belirtmişlerdir. Diğer 2 kişi *“maliyetlerin ve deniz suyunun yıpratıcı etkisinin çok olacağını ve sürdürülebilir devamlılığın sağlanamayacağı korkusu”* gibi nedenlerle kurulamayacağına yönelik yanıtlar vermiştir.

Kurulacak olsa nereye kurulabileceği noktasında kurulacağını düşünen katılımcılar genel olarak, *“Akçakoca – Ereğli yolu üstüne, Edilli köyü ve plajı taraflarına, Melen ağzı ve Çayağzı plajlarına, Kalkın plajına, Esentepe ve kale yolu güzargahlarına yada Çuhallı ve Akçakoca Merkez”* gibi yanıtlar vermiştir.

5.4. Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olsa Hangi Yaş Gruplarına Hitap Edebileceğine İlişkin Bulgular

Bu başlık altında katılımcılara “Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olsa, hangi yaş gruplarına hitap edebilir?” sorusu yöneltilerek, kurulabilecek olan talassoterapi merkezinin hangi yaş gruplarına hitap edebileceğine ilişkin bulgular Tablo 15’de gösterilmektedir.

Tablo 15: Akçakoca’da Kurulacak Olan Talassoterapi Merkezinin Hangi Yaş Gruplarına Hitap Edebileceğine İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
1. Katılımcı	“7 den 70 e her yaş grubuna hizmet verebilir.”
2. Katılımcı	“Gençlere de hizmet verebileceği düşünülebilir fakat emekli yaş grubu için iklim koşullarının ege bölgelerine göre daha serin olması göz önüne alınarak orta ve emekli yaş grubuna daha fazla hitap edeceğini düşünüyorum.”
3. Katılımcı	“Öncelikle biz talassoterapiyi deniz suyunu soğuk termal su olarak kullanımı kapsamında nitelendiririz ancak Avrupa da, Amerika da ve Asya kıtasında talassoterapi tedavilerinde deniz suyu kısmen yani hastaların durumuna göre ısıtılarak verilmektedir. Öncelikle şunu söylemek gerekir ki artık insanlar 30 yıl öncesine göre daha uzun yaşamaktadır. Bundan 20 yıl önce dünyada yaşam süresi ortalama 50 - 60 yıl iken şimdi 80 - 90 yıla çıkmıştır. Yani insanlar daha uzun yaşamaktadır. Daha uzun yaşamının getirdiği dezavantajlar da insanların uzun yaşamalarının beraberinde getirdiği kronik rahatsızlıklardır. Yani uzun yaşayan insanlara kronik hastalıklar eşlik eder. Bu durumun takibinde kronik hastalıkların eşlik ettiği insanların sağlık hizmetlerine olan taleplerinin arttığını söyleyebiliriz. Bu nedenle üçüncü yaş grubunda bulunan kişilerin taleplerinin daha fazla olacağını düşünmekteyim.”

Tablo 15. (Devam): Akçakoca’da Kurulacak Olan Talassoterapi Merkezinin Hangi Yaş Gruplarına Hitap Edebileceğine İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
4. Katılımcı	“Geriatrı turizmıne hitap edebileceğini düşünmekteyim, bununla birlikte 40 -50 yaş aralığında ki kişilere de hitap edebileceğini düşünüyorum. Çünkü yaşlılık tanımını günümüzde gelişen sağlık teknolojileri sebebiyle değişiklik göstermekle birlikte ileri yaş kavramı değişkenlik taşımaktadır. Bu nedenle daha çok orta yaş grubuna hitap edebileceğini düşünmekteyim.”
5. Katılımcı	“Bence bu konu sadece geriatrı olarak düşünmemek gerekiyor, orta yaş belki çocuk hastalar, astım problemi olanlar, çünkü biliyorsunuz günümüzde yaşlılık kavramı değişkenlik göstermektedir. Çeşitli rahatsızlıkların tedavisi göz önüne alındığında bunlara yönelik olarak geniş bir kitleye hitap edebileceğini düşünmekteyim. 7 den 70’e hizmet verebileceğini söyleyebilirim.”
6. Katılımcı	“Böyle bir merkez kurulacak olsa bence daha çok ileri yaş ve orta yaş gruplara hitap edebilir. Daha net bir ifade ile 40-70 yaş arası olarak belirtebilirim.”
7. Katılımcı	“Bence orta yaş ve üzeri kesime daha çok hitap edebilir diye düşünmekteyim.”
8. Katılımcı	“Gençlere çok hitap edeceğini düşünmüyorum. Bence 45 yaş ve üzeri kesime hitap edebilir. Yani orta yaş ve üstü diyebilirim.”
9. Katılımcı	“Daha çok orta yaş ve üstü kesime hitap edebileceğini düşünüyorum.”
10. Katılımcı	“Genel açıdan değerlendirdiğimizde bence orta ve ileri yaş grubuna daha çok hitap edebilir.”
11. Katılımcı	“Orta ve ileri yaş grubuna hitap edebilir. Çünkü gençlerin talassoterapi ve sağlık turizmi gibi açılardan çok fazla ilgileri olmaz diye düşünmekteyim.”

Tablo 15. (Devam): Akçakoca’da Kurulacak Olan Talassoterapi Merkezinin Hangi Yaş Gruplarına Hitap Edebileceğine İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
12. Katılımcı	“Bence orta yaş ve üstü yaş gruplarına hitap edebilir diye düşünmekteyim. Çünkü buraya dışarıdan gelen ziyaretçilerin çoğu bu yaş grupları arasında. Daha net bir ifade ile 45 yaş ve üstü olarak söyleyebilirim.”
13. Katılımcı	“Pandemi döneminde olduğumuzu göz önüne alırsak ve dünyada herkesin sağlık turizmine olan ilgisini de beraberinde değerlendirirsek artık herkesin sağlığını çok düşündüğünü ve sağlığını korumaya yönelik eylem ve hareketler içinde olduğunu söyleyebiliriz. Bu bağlamda 18 yaşında ki kişiler bile artık gerekli önlemleri alıyorlar ve bence 20 ile 70 yaş arası yaş grubuna hitap edebilir diye düşünmekteyim.”
14. Katılımcı	“Sağlık turizmine günümüzde büyük bir ilgi ve talep var. Bu kapsamda 7 den 70 e tüm kesimlere hitap edebileceğini söyleyebilirim. Çocuklar için ayrı, orta yaş ve yetişkinler için ayrı ve ileri yaş geriatri turizmi için ayrı faydaları olabileceğini düşünüyorum. Her yaş grubuna hitap edebilecek bir portföy oluşturulabilir bence.”
15. Katılımcı	“Şimdi baktığımız zaman aslında talassoterapi, denizden ziyade tesis içerisinde o denizden elde edilen suyla, işte çeşitli kür yöntemleri ile veya suyla yapılan uygulamaları içine alan bir tedavi, bu açıdan bakıldığında aslında her yaş grubuna yönelik olabilir ama gençlerin çok fazla tercih edeceklerini sanmıyorum. Orta yaş ve üstü grubunun çok ilgi gösterebileceklerini ve bu yaş grupları için çok uygun olduğunu söyleyebilirim.”
16. Katılımcı	“Şimdi ben çocuklu bir aileden olduğum için bu bakış açısı ile cevap verdiğimde ben çocuklarımı normal klorlu bir havuza değil de deniz suyundan yapılmış bir havuza götürmeyi tercih ederim. Bu bağlamda hem gençlere hem de orta ve üstü yaş grubuna hitap edebilir diye düşünüyorum.”

Tablo 15. (Devam): Akçakoca’da Kurulacak Olan Talassoterapi Merkezinin Hangi Yaş Gruplarına Hitap Edebileceğine İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
17. Katılımcı	“Sağlık turizmi açısından baktığımızda bu hizmete ihtiyaç duyan yaş gruplarına hitap edebilir. Lakin aynı zamanda denizden elde edilen yosun ve çamur gibi malzemelerin kozmetik ve güzellik ürün ve uygulamaları olarak da kullanabileceğini göz önüne alırsak genç ve orta yaş grubunun da ilgisini çekebilir diye düşünüyorum. Bir yaş aralığı vermem gerekirse 25 ile 65 yaş arası diyebilirim. Yani orta ve üstü yaş grubuna hitap edeceğini düşünmekteyim.”
18. Katılımcı	“Bence kesinlikle üçüncü yaş grubuna hitap edebilir diye düşünüyorum. Geriatri turizmi kapsamında uygulanabilir. Ayrıca yine denizden elde edilecek çeşitli yosun ve çamur gibi malzemelerin değerlendirilmesiyle kozmetik ve güzellik hizmetleri de sunulabilir bu açıdan değerlendirdiğimizde orta yaş ve üstü kesime daha çok hitap edebilir diyebilirim.”
19. Katılımcı	“Akçakoca gençlerin tatil için tercih ettikleri bir mekân değil, gençler daha çok eğlence amaçlı tatil mekânlarını seçiyorlar. Bu sebepten dolayı ve sağlık turizmi açısından değerlendirdiğimde bence orta yaş ve üstü kesime hitap edeceğini düşünüyorum.”
20. Katılımcı	“Bence orta yaş ve üstü kesime hitap edebilir diye düşünüyorum. Çünkü böyle bir tesisi tercih edecek olan insanlar sağlık turizmine yönelik olarak ilgi göstereceklerdir.”
21. Katılımcı	“Yeterli çekici ve cazibe imkânları yapılabilirse 7 den 70 e herkese hitap edebilir diye düşünüyorum.”

Araştırmaya katılan katılımcıların Tablo 15’de belirtilen görüşleri doğrultusunda 21 katılımcının 14’ü orta ve üstü yaş grubuna, 6’sı 7 den 70’e herkese ve kalan 1’i de sadece 3. Yaş grubuna hitap edebileceğini belirtmiştir.

5.5. Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olsa Bölgenin Turizmine Oluşturacağı Katkıları İlişkin Bulgular

Bu başlık altında katılımcılara, “Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olsa, bölgenin turizmine katkıları neler olabilir?”, şeklinde araştırma sorusu yöneltilerek düşünceleri ifade edilmiştir. Bu soruya ilişkin katılımcı görüşleri Tablo 16’da sunulmuştur.

Tablo 66: Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olması Kapsamında Bölgenin Turizmine Oluşturacağı Katkıları Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
1. Katılımcı	“Hastaların konaklaması, hasta yakınlarının konaklaması, sağlık turizmi bünyesinde konaklama, eğlence, eğitim, vb. birçok konuda çalışmalarla bölgenin gelişimine pozitif yönde katkıları olacaktır.”
2. Katılımcı	“İklimsel koşullar düşünüldüğünde, tatil sezonunun Akçakoca’da kısa olması sebebi ile turizm sezonu kısa sürmekte, talassoterapi merkezi sayesinde tedavi olmak için gelen hastalarla birlikte sezon 12 ay sürdürülebilir bir turizm sağlayacaktır. Günü birlik ziyaretçilerin yanı sıra konaklamalı ziyaretçi sayısında da ciddi bir artış sağlayacaktır.”
3. Katılımcı	“Türkiye de ki sağlık turizminin potansiyeli çok yüksek, biz hep şunu nitelendiririz Türkiye’deki sağlık turizminin potansiyeli dünyada altıncı sırada, Avrupa’da birinci sırada olan bir ülkeyiz. Bundan dolayı da talassoterapi termal sağlık turizmi türlerinden biri olarak nitelendirdiğimizde Türkiye kapsamında tedavi amaçlı termal merkezlerinin nitelik ve nicelik olarak çok az sayıda olduğunu bilmekteyiz. Geçmişten günümüze genellikle rekreasyon turizm amaçlı termal tesisleri kurulmuşken günümüzde sağlık bakanlığımızın bu son bir yılda ki vizyonunda artık termal merkezleri ikiye ayırdığını yani turizm amaçlı termal merkez ve tedavi amaçlı termal merkez olarak ikiye ayırmıştır. Tedavi amaçlı termal sağlık merkezlerini daha ön plana çıkaracağını duyurmuştur.

Tablo 16. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olması Kapsamında Bölgenin Turizmine Oluşturacağı Katkılara Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
3. Katılımcı Devamı	Termal sağlık merkezlerinde talassoterapi termal tedavi türünün sunulması ve bununda üçüncü yaş grubunun ilgisini çekeceği tartışılmaz bir gerçektir. Tüm bu hususlar dâhilinde bölgenin üçüncü yaş turizmi açısından potansiyeline katkılar sağlayacağını düşünmekteyim.”
4. Katılımcı	“Hem sağlık açısından hem de turizm açısından olumlu yönde katkıları olabileceğini düşünmekteyim. Turist sayısında artışa neden olacağını düşünmekle birlikte bölgenin turizm sezonunu 12 aya yayabileceğini düşünüyorum. Bildiğiniz gibi Akçakoca’da yaz sezonu çok kısa, böyle bir merkezin turizmin 12 aya yayılmasında etkili olacağını düşünmekteyim.”
5. Katılımcı	“Sizin de bildiğiniz gibi günümüzde sağlık turizmi çok ön planda, Türkiye çok uzun yıllardır sağlık turizmini yapmaya çalışıyor ama bir türlü aktif olarak dünya pazarından hak ettiği payı alamıyor. Çok fazla termal kaynağımız olduğu halde verimli olarak kullanamıyoruz. Böyle bir merkezin kurulacak olması sağlık turizmi açısından termal turizme de bir alternatif yaratacaktır. Deniz suyunun kullanılması ve denizden elde edilecek ürünlerin kür ve tedavilerle birleştirilmesi ayrıca bir ekonomik gelir getirecektir. Bence hem ülke içinde hem de dünya kapsamında çok etkili ve öncül bir çalışma olabilir. Bölgenin tanınırlığının bilinmesine ve markalaşmasına etki ederek dünya da ve ülkemizde Akçakoca’mızı bir sağlık turizmi destinasyonu haline getirebilir.”

Tablo 16. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olması Kapsamında Bölgenin Turizmine Oluşturacağı Katkılara Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
6. Katılımcı	“Bölgenin turizmine önemli ve faydalı katkıları olabilir. Tanınırlığını ve bilinirliğini de artırır ama bölgenin taşıma kapasitesinin yeterli olmamasından dolayı çevre kirliliği, konaklama yerlerinin azlığı gibi nedenlerle bölgenin olumsuz olarak anılmasına neden olabilir. Bu bağlamda bölgenin itibar kaybına ve kötü anılan bir destinasyon haline dönüşmesi sonucu yapılan tesisin sürdürülebilirlik kapsamında atıf bir hal almasına neden olabilir diye düşünmekteyim.”
7. Katılımcı	“Turizme çok güzel katkıları olacağını düşünmekteyim hem ekonomik olarak hem de yaz turizminin gelişmesi ve bu kapsamda kış turizminin de oluşmasında etkili olacağına inanmaktayım. Bölgedeki kısa turizm mevsiminin 12 aya yayılabileceği kanaatindeyim bu durum bölgenin mevsimsel turizm yapmasının önüne geçerek turizm sezonunu tüm bir yıla yaya bilir. Böylelikle elde edilen ekonomik gelir devamlılık sağlar.”
8. Katılımcı	“Yani fazladan Akçakoca’ya gelen her bir insanın Akçakoca’ya bir kazancı ve katkısı olur. Gelen turist sayısında artış sağlaması açısından ekonomik olarak katkısı olur. Ve bölgemizdeki turizmin tüm bir yıla yayılması açısından önemli etkileri olacağını söyleyebilirim. Ayrıca markalaşma açısından olumlu etkileri olacağını düşünmekteyim. Bence turizmde kulaktan kulağa pazarlama çok önemli bir kavram, gelen herkes bir tanıdığına söylese ve böylelikle bir kartopu ya da kelebek etkisi yaratılsa bölgenin tanınırlığı ve bilinirliği artar diyebilirim.”
9. Katılımcı	“Kışın bölgemizde turizm yok, bu tip bir tesisin kışın da turizmi canlandıracağını düşünmek çok mantıklı olur. Turizmin tüm bir yıla yayılmasında etkili olabilir.”

Tablo 16. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olması Kapsamında Bölgenin Turizmine Oluşturacağı Katkılara Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
10. Katılımcı	“Akçakoca’nın turizmine çok önemli ve olumlu katkıları olur. Örnek olarak kışın deniz soğuk insanlar gidebilecekleri bir yer arıyorlar hem turizm açısından hem de sağlık açısından kışın sıcak yüzme havuzlarının ve bu havuzların deniz suyundan olması gibi etkenlerin büyük ilgi ve talep göreceğini düşünüyorum. Bir nevi Akçakoca’nın turizminin mevsimsellik özelliğini 12 aya yayabilme olasılığını taşıdığını düşünüyorum.”
11. Katılımcı	“Sağlık turizmi pazarı açısından bölgesel olarak bu pazardan bir pay almamıza olanak sağlayacaktır. Yine turizmin tüm bir yıl yapılabilir olması hususunda etkili olacaktır. Ek olarak kür uygulamaları belirli bir sürede yapıldığı için kalış süresini uzatacaktır. Bu duruma paralel olarak gelen turist sayısında da önemli ölçülerde artış sağlayabileceğini söyleyebilirim.”
12. Katılımcı	“Turizm açısından bölgeye hem ekonomik gelir anlamında hem de bölgenin sürdürülebilir bir turizm yapma açısından olumlu etkileri olabileceğini düşünüyorum.”
13. Katılımcı	“Şimdi bölgemizde hem deniz hem de doğa turizmi gerçekleştirilmekte ancak bunlar kısa dönemler arasında yapılabilmekte. Böyle bir tesis sağlık turizmini de bölgemize dâhil edeceğinden dolayı bence turizmi tamamlar ve 12 aya yayılmasına olanak sağlar diyebilirim.”
14. Katılımcı	“Her şeyden önce bir kere turizmi 12 aya yayılmasında etkili olacaktır. Yine kış turizmi olarak ayrı bir değerlendirme sağlanabilir. Sıcak su banyoları gibi ayrıca yazın da bu durumun tersine soğuk su banyoları gibi çeşitli ürün ve hizmetler yelpazesi geliştirilerek iki yönlü olarak turizme olumlu katkılar sağlanabilir.”

Tablo 16. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olması Kapsamında Bölgenin Turizmine Oluşturacağı Katkılara Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
14. Katılımcı Devamı	Turizme ekonomik anlamda ve diğer anlamlarda çok yönlü bir katkı sağlayacağı açık olmakla birlikte bana göre en önemli özelliği turizmin mevsimsellik özelliğini kırarak olmasıdır.”
15. Katılımcı	“Böyle bir merkez kurulduğu zaman yeni bir turistik ürün çeşitliliği sağlanır. Yeni bir turistik ürün ortaya konmuş olur. Denizi sadece deniz, kum, güneş üçlemesinden çıkarıp alternatif turizm türü olarak da sağlık turizmi türü olarak da uygulanmaya imkân sağlar. Niş bir pazar oluşur. Sırf bu sağlık turizmi ile ilgilenen kitleyi ve turistlerin ilgisini çekmiş olur. Aynı zamanda bilinçli bir turist potansiyeli sağlar. Bu eğitilmiş ve bilinçli turist grubu, deniz, kum, güneş turizmi için gelecek olan turistlere oranla gelir düzeyleri daha yüksek olan insanlar bu açıdan baktığımızda ise ekonomik anlamda diğer turistlerin sağladığı katkıdan üç veya dört kat daha fazla harcama yaparak katkı sağlayabileceklerini düşünüyorum. Alternatif turizm türleri ve sağlık turizmi her dönemde yapılabilir bu kapsamda 2023 turizm stratejisi ve turistik ürün çeşitlendirmesi ile ilgili yapılan zirvelerde de amaç turizm sezonunu tüm bir yıla yaymak. Bu bağlamda Akçakoca’nın turizminin sahip olduğu mevsimsellik özelliğini tüm bir yıla yaymasına imkân sağlayacağı kanaatindeyim.”
16. Katılımcı	“Bölgenin mevsimsellik özelliğini kırabileceğini düşünmekteyim, ayrıca alternatif bir turizm türü olan sağlık turizmi kapsamında yapılabilirliği açısından niş bir pazara etki edeceğini düşünmekteyim. Bu kapsamda turistik ürün çeşitlenmesinde önemli faydalar yaratacağını ve turizmin gelişmesinde olumlu yönde etkiler sunacağına inanmaktayım.”

Tablo 16. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olması Kapsamında Bölgenin Turizmine Oluşturacağı Katkılara Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
17. Katılımcı	“Akçakoca yazın çok fazla turist çeken bir bölge, yazın İstanbul’da ki gibi bir trafik durumu bile oluşuyor burada inanılmaz bir trafik. Ama bu durum sadece üç ay sürüyor. Kışın burası ölü bir kasa gibi oluyor ve adeta hayalet bir şehir gibi. Bu durum bize turizmin mevsimsellik özelliğini gösteriyor anca böyle bir tesis kurulabilirse, alternatif turizm ve sağlık turizmi kapsamında turizm sezonunu tüm bir yıl yapılabilir kılacaktır. Hatta bu uygulama kışın büyük bir ilgi görebilir, işte ısıtılmış deniz suyunun kışında kullanım imanı olarak. Böylelikle turizmin sürdürülebilirliğine büyük bir katkı sağlayabilir.”
18. Katılımcı	“Bence bölgenin turizmine önemli ve büyük yönde katkıları olabilir diye düşünüyorum. Çünkü Akçakoca’da alternatif turizm türleri açısından baktığımızda var ama bizim bunu arttırmamız gerekiyor. Akçakoca’nın turizm açısından en önemli dezavantajı mesela yaz sezonunun kısa olması ve denize girebilme olanağının az olması, çünkü Karadeniz dalgalı bir deniz olmasından dolayı ve iklimsel olarak bazı günler yağışlı olduğu zaman turist ne yapabilir? Otelde kalmaz, yine Akçakoca’yı gezse boydan boya küçük olduğu için hemen bitirecektir. O yüzden bizim alternatif turizm türlerini geliştirmemiz ve sayısını arttırmamız gerekiyor. Bunlardan biride sağlık turizmi, alternatif turizm türlerinden biri bu bağlamda gelen turist hem sağlık hizmeti alabilecek hem denizi istediği zaman kullanabilecek hem de böyle bir turizm türü bölgeye ekonomik ve sürdürülebilir açıdan büyük katkılar sağlayacaktır.”

Tablo 16. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olması Kapsamında Bölgenin Turizmine Oluşturacağı Katkılara Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
19. Katılımcı	“Akçakoca’nın hem ülke genelinde hem de uluslararası düzeyde tanınırlığını ve bilinirliğini artıracaklarını düşünüyorum. Sağlık turizmi açısından markalaşma sayesinde bölgenin katma değer kazanmasında etkili olacaktır. Yine bunlarla beraber ekonomik açıdan da bölgenin kalkınmasına etkisi olacaktır. Son olarak turizm açısından en büyük katkısı Akçakoca’da sınırlı bir turizm mevsimi var. Bu sınırlamayı ortadan kaldırıp turizm sezonunu tüm bir yıla yaymasında da etkisi olacağına inanıyorum.”
20. Katılımcı	“Yani yaz turizmi açısından pek bir katkısını olacağını düşünmüyorum ama kış turizmine ve turizmin tüm yıla yayılması noktasında büyük katkıları olabileceğini söyleyebilirim. Alternatif bir turizm türü olacağı için mevsimsellik anlamında da Akçakoca’nın turizmine olumlu yönde etkisi olabileceğini söyleyebilirim.”
21. Katılımcı	“En önemli ve kritik konu turizm açısından turizmin yapılabilirliğini 12 aya yaymış oluruz. Deniz turizmi açısından Karadeniz diğer rakiplerine oranla çok avantajlı değil bir Ege veya Akdeniz’e göre, dalgalı dönemlerinin daha fazla olması gibi konular örnek gösterilebilir. Deniz turizmi mevsimi ve güneşlenme süresi Akçakoca’da sınırlı bu bağlamda böyle bir merkez, turizmin tüm bir yıl yapılmasına olanak sağlamakla beraber ayrıca bölgesel olarak turizm açısından ve ekonomik gelir açısından faydalı olacaktır diye düşünmekteyim.”

Araştırmaya katılan katılımcıların Tablo 16’da belirtilen görüşleri doğrultusunda, Akçakoca’da talassoterapi merkezinin kurulacak olması bağlamında bölgenin turizmine yönelik olarak katkılarının neler olabileceğine ilişkin bulgular, genel kapsamda bölgeye ekonomik yönden büyük faydalar sağlayacağını belirtmektedir. Bu kapsamda katılımcı

görüşlerine yönelik “bölgenin kısıtlı turizm sezonunun tüm bir yıla yayılmasının sağlanabileceği, bölgede istihdam olanakları ve ekonomik kalkınma sağlanmasında etkili olabileceği, alternatif turizm faaliyetleri neticesinde turizmin devamlılığının ve sürdürülebilirliğinin etkili kılınabilmesi ve markalaşma yoluna gidilerek Akçakoca'nın tanınırlığını ve bilinirliğini artıracığı”, gibi yanıtlar vermişlerdir. Bir katılımcı ise “bölgenin tanınırlığının ve bilinirliğinin artmasına yönelik olarak oluşabilecek talep fazlalığına dikkat çekerek, Akçakoca'nın taşıma kapasitesinin yeterli olmadığını ifade edip. Böylesine bir talep fazlalığının Akçakoca'nın kötü anılmasına neden olacağını” belirtmiştir.

5.6. Akçakoca'da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olsa Ziyaretçilere Sunulabilecek Turistik Ve Sağlık Kapsamında Ürün Ve Hizmetler Neler Olabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri

Bu başlık altında katılımcılara, “Akçakoca'da bir talassoterapi merkezi kurulacak olsa, ziyaretçilere sunulabilecek turistik ve sağlık kapsamında ürün ve hizmetler neler olabilir?” sorusu yöneltilmiş olup katılımcıların görüşleri Tablo 17'de belirtilmiştir.

Tablo 17: Akçakoca'da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulmasına Bağlı Olarak Ziyaretçilere Sunulabilecek Turistik ve Sağlık Kapsamında Ürün ve Hizmetlere İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
1. Katılımcı	“Deniz ürünlerinden elde edilen gıdalar ve bunların hazırlanması ile ilgili eğitimler, yine deniz ürünlerinden elde edilen temizlik malzemeleri sabun, şampuan vb. maddelerin hazırlık aşaması eğitimleri ve sunum hizmetleri ile ilgili çalışmalar olabilir.”
2. Katılımcı	“Akçakoca'nın tarihi ve doğal güzelliklerinin yanı sıra zengin bir mutfağı bulunmakta, talassoterapi kapsamında kullanılan şifalı ürünlerden doğal lezzetler birleştirilerek Akçakoca'yı temsil eden özel bir mutfak oluşturulabilir.”

Tablo 17. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulmasına Bağlı Olarak Ziyaretçilere Sunulabilecek Turistik Ve Sağlık Kapsamında Ürün ve Hizmetlere İlişkin Katılımcı Görüşleri;

3. Katılımcı	“Öncelikle sağlık açısından deniz suyu tedavi amaçlı olarak kullanılabilir denizden çıkan taşlar ve yosunlar tedavi amaçlı olarak kullanılabilir. Deniz suyu kür şeklinde düzenli aralıklarla ve belirli miktarlarda hastanın kliniğe alındıktan sonra hastanın ihtiyacına göre uzman hekim eşliğinde önerilir. Bunun yanı sıra bazen de hastanın klinik durumuna göre deniz suyu ısıtılarak hastaya kür şeklinde uygulanır. Çünkü deniz suyunda erimiş halde gazlar ve mineraller bulunmaktadır. Bunlar hastanın durumuna göre invazif ya da non-invazif şeklinde uygulanır. Bazen de dermatolojik olaraktan hastanın duş alması dış uygulamalar şeklinde sunulur. Bazense deniz suyunun buharı inhalasyon şeklinde yani soluması şeklinde hastalara sunulur. Yani tedavi amaçlı olarak denizin suyu, yosunu, çamuru ve buharı her hâlükârda hastanın ihtiyacı olan tedavi uzman hekim tarafından planlandıktan sonra hastalara belli kürler şeklinde hizmet ve ürünler olarak sunulur diyebilirim.”
4. Katılımcı	“Bölgede çok büyük rehabilitasyon merkezleri yok bu açıdan bir rehabilitasyon merkezi olarak hizmet verebilir. Suyun kaldırma kuvveti ve felçli hastaların rehabilitasyonunda etkili olabilecek hizmetler sunulabilir. Yine solunum yolları hastalıkları taşıyan kişilere inhalasyon tedavileri ve kürleri uygulanabilir. Ayrıca denizden elde edilebilecek yosun, çamur gibi maddeler güzellik ürünleri kapsamında kullanılabilir. Çamur ve yosun maskesi gibi.”

Tablo 17. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulmasına Bağlı Olarak Ziyaretçilere Sunulabilecek Turistik Ve Sağlık Kapsamında Ürün ve Hizmetlere İlişkin Katılımcı Görüşleri;

5. Katılımcı	“Daha önce ben termal turizmin yoğun olarak yapıldığı Nevşehir bölgesinde çalışmıştım. Orada mesela tuz satımı çok fazla yapılıyordu belki böyle bir şey yapılabilir diye düşünüyorum. Denizden elde edilecek minerallerin ve tuzların bir ham madde ve kaynak haline getirilmesiyle sağlık ve tedaviye yönelik olarak sağlıklı ürünler kapsamında satışa sunulabilir. Yine yosunlardan sabun üretilebilir, yosunlarla yapılan bir takım güzellik kürleri yapılabilir. Örnek olarak cilt maskeleri olabilir diye düşünmekteyim.”
6. Katılımcı	“Çeşitli tedaviler ve kürler sağlık kapsamında ürün ve hizmet olarak sunulabilir. Asya’da deniz mahsulleri çok tüketiliyor bu açıdan bakıldığında da deniz yosunu ile yapılabilen mineral ve vitamin açısından zengin kaynaklara sahip deniz mahsulü ürünler yeme içme noktalarında satılabilir. Yine kozmetik açıdan denizden elde edilen yosun ve çamur gibi maddeler işlenerek güzellik ve zayıflatma ürünü olarak da satışa sunulabilir.”
7. Katılımcı	“Akçakoca’yı temsil eden birçok ürünümüz var. Örnek olarak fındığımız var, yöresel ürünlerimiz var, yine Akçakoca’yı tanıtan yöresel örgüler, yöresel yemeklerimiz ve lezzetlerimiz var. Bu ürünler kurulacak olan bu tesiste, hediyelik eşya kapsamında satışa sunulabilir. Yine buzdolabı süsleri veya bölgeye has yöresel yemekler ve ürünler sunulabilir. Böylelikle Akçakoca’nın isminin gelen turistlerin zihninde kalıcı bir yer edinmesi sağlanabilir.”
8. Katılımcı	“Çeşitli SPA uygulamaları ve masajları olabilir. Sauna ve deniz suyundan yapılmış dalga havuzları rekreasyon faaliyetleri ve etkinlikler olarak sunulabilir. Ayrıca deniz den elde edilen deniz mahsulleri, yosunlar, deniz çamuru gibi ürünlerden çeşitli ürün ve hizmetler yapılarak sunulabilir.”

Tablo 17. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulmasına Bağlı Olarak Ziyaretçilere Sunulabilecek Turistik Ve Sağlık Kapsamında Ürün ve Hizmetlere İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
9. Katılımcı	“Ürün olarak çeşitli hediyelik eşyalar olabilir, yöresel ve doğal ürünler olabilir. Hizmetler çerçevesinde kurulacak olan talassoterapi merkezine yönelik çeşitli tedavi hizmetleri olabilir.”
10. Katılımcı	“Özellikle bayanların çok ilgi gösterdikleri kozmetik ürünler olabilir. Bu ürünler yine denizden elde edilecek çamurdur, yosundur, deniz suyu vb. kaynaklardan elde edilerek doğal güzellik ürünleri kapsamında sunulabilir. Sağlık ve güzellik merkezlerindeki uygulamalar gibi çeşitli rahatlatıcı, dinlendirici ve dinçleştirici uygulamalar yapılabilir. Yine denizden elde edilebilecek deniz ürünleri yerel lezzetlerle bir araya getirilebilir diye düşünmekteyim.”
11. Katılımcı	“Aromatik bitkiler ve yosunlardan elde edilebilecek hoş kokulu yağlar, kozmetik açıdan güzellik ürünleri bağlamında satışa sunulabilir. Yine bu yağlarla yapılan çeşitli masajlar ve uygulamalar bu tesiste sunulacak hizmetler kapsamında gelen ziyaretçilere sunulabilir. Talassoterapi kavramının mantığına uygun ürün ve hizmetler sunulmalıdır. Örneğin yosunlardan yapılan ve tamamen doğal olan sabunlar olabilir. Ayrıca besin değerleri yüksek olan şifalı bitkilerin ve yosunların denizden elde edilen mineralli suların yemeklere katılabilecek şekilde geliştirilmiş ürünler olabilir. Sadece temizlik, hijyen, kozmetik ya da rahatlama amaçlı ürünler ve hizmetler değil beslenme ve mineral açısından zengin yiyecek ve içecek ürünlerinin de satışı yapılabilir. Yeni veya var olan mutfak kültürünün üstüne bir şeyler konularak gastronomi alanında da geliştirmeler sağlanabilir.”

Tablo 17. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulmasına Bağlı Olarak Ziyaretçilere Sunulabilecek Turistik Ve Sağlık Kapsamında Ürün ve Hizmetlere İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
12. Katılımcı	“Turistik hizmetler bağlamında çeşitli bölgesel turlar düzenlenebilir ve Akçakoca’nın çeşitli köyleri tanıtılıp bu turizm halkasının içine dâhil edilebilir. Sadece fındığa bağlı bir geçim kaynağı olmazdı ve turizmin beraberinde getirdiği katma değerde bölgemize olumlu yönde etkiler sağlardı. Yine turistlere sunulabilecek ürünler kapsamında denizden elde edilen yosunlarla Akçakoca’ya has çeşitli temizlik ve kozmetik ürünler yapılarak ziyaretçilere sunulabilir diye düşünmekteyim.”
13. Katılımcı	“Sağlık kapsamında çeşitli kürler ve tedavi yöntemleri hizmetler olarak sunulabilir. Ayrıca denizden elde edilecek ürünlerle güzellik malzemeleri veya kozmetik ürünler yapılabilir.”
14. Katılımcı	“Öncelikle ben her zaman şunu savunuyorum yöresel ürünler, bir kişi eğer turizm faaliyetleri ile ilgileniyorsa o kişiye ilk olarak yöresel ürün ve hizmetler sunulmalıdır. Ek olarak şuna inan bir kişiyim gittiğiniz topraklarda doğal olarak yetiştirilen ve onun kültürü ile harmanlanmış ve pişirilen tüm lezzetler bence aynı zamanda şifadırlar. Olayı bu açıdan değerlendirdiğimde bana göre kesinlikle sadece yöresel yemeklerin sunulmasından yanayım. Sağlık turizminde de sadece sağlığa hitap eden yiyeceklerin sunulması çok önemli bu nedenle böyle bir içerik menü oluşturulabilir diye düşünmekteyim. Örnek olarak yenilebilir bir yosunu gerçekten yenilebilecek bir şekilde sunmayı başarırız suşi’nin pancara sarılmış halini yapabiliriz veya hamsiyi pancara sarıp Akçakoca’nın suşisi diye sunabiliriz. Böylelikle var olan mutfak kültürümüz ve zenginliğimiz çeşitlilik kazanarak daha çok gelişebilecektir.”

Tablo 17. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulmasına Bağlı Olarak Ziyaretçilere Sunulabilecek Turistik Ve Sağlık Kapsamında Ürün ve Hizmetlere İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
15. Katılımcı	“Turistik ürünün çeşitliliği ve kapsamı çok fazla ama Akçakoca’da ne verilebilir? Bu açıdan bakmak gerektiğini düşünüyorum. Eğer böyle bir tesis oluşturulacaksa temel amaç talassoterapi hizmeti olacaktır. Bunun yanında yine talassoterapi hizmetlerine destek olacak hidroterapi, klimaterapi, balneoterapi veya helioterapi gibi uygulamalar olabilir.”
16. Katılımcı	“Konsept olarak baktığımızda böyle bir merkezin ana temasının sağlık konseptinde olduğu düşünüldüğünde bu duruma yönelik doğal ve yöresel ürünler, yine yiyecek ve içecek olarak organik gıdalar olabilir, yine içeceklerde gazlı içecekler yerine doğal meyve suları, şalgamlar, hoşaflar veya yerel ayranlar olabilir. Yine denizden elde edebileceğimiz suyun maden suyu kapsamında işlenerek Akçakoca’ya has bir madeni su olabilir, Beypazarı örneğinde olduğu gibi. Yine denizden elde edilecek olan çamur ve yosun gibi maddelerin kullanıldığı kür ve tedavi sistemleri olabilir.”
17. Katılımcı	“Öncelikle hizmetler kapsamında böyle bir tesisin kurulabileceği yerde havuzlar yapılabilir. Tamamen deniz suyundan elde edilmiş su ile dolu havuzlar ve kaydırakları olabilir çekicilik kazandırmak adına aqua parklar gibi düzenlenebilir. Yine denizden elde edilecek suyun odalara taşınması sağlanabilir böylelikle kişiler özel odalarında banyolarında veya havuzlarında bu hizmetten yararlanabilirler. Daha sonra yine denizden elde edilebilecek yosun ve çamur işlenerek cilt bakımı için uygun ürünler haline getirilebilir diye düşünüyorum.”

Tablo 17. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulmasına Bağlı Olarak Ziyaretçilere Sunulabilecek Turistik Ve Sağlık Kapsamında Ürün ve Hizmetlere İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
18. Katılımcı	“Ürünler açısından Akçakoca’nın tanıtımına yönelik olarak yöresel ürünler sunulabilir diye düşünüyorum. Ama sağlık turizmine yönelik olarak ayrı bir ürün ve hizmet de sunulacaksa yine denizden elde edilen yosunlar ve çamur kozmetik açıdan veya kür uygulamalarında kullanılabilir. Yosundan çeşitli sabun, krem veya hijyen malzemeleri üretilir. Deniz kokulu sabunlar gibi örnek olarak. Yine yiyecek kültürü olarak suşi yapılırken çeşitli yosunlar kullanılıyor Akçakoca’nın denizinden elde edilebilecek olan yosun türleri ile bölgenin sahip olduğu yemek kültürü birleştirilebilir ve yeni, aynı zamanda farklı ürünler sunulabilir diye düşünüyorum.”
19. Katılımcı	“Kozmetik ve medikal anlamda ürün ve hizmetler sunulabilir. Talassoterapi tedavi yöntemine ek olarak banleoterapi, klimaterapi, inhalasyon uygulamaları ve helioterapi gibi hizmetlerde sunulabilir. Yine çeşitli kür ve tedavi yöntemleri bu uygulamaya tamamlayıcı olarak eklenebilir. Örnek vermek gerekirse fizyoterapi gibi uygulamalarda beraberinde yapılabilir diye düşünüyorum. Yine talassoterapinin mantığına uygun denizden elde edilebilecek yosun, çamur ve diğer ürünler işlenerek çeşitli doğal gıdalar veya kozmetik ürünleri olarak sunulabilir.”
20. Katılımcı	“Akçakoca’nın sahip olduğu yöresel ürünler olabilir. Örnek vermem gerekirse işte kestane balı, cennet hurması ya da Trabzon hurması olarak bildiğimiz hurma gibi doğal, organik ürünler sunulabilir.”

Tablo 17. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezinin Kurulmasına Bağlı Olarak Ziyaretçilere Sunulabilecek Turistik Ve Sağlık Kapsamında Ürün ve Hizmetlere İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
21. Katılımcı	“Akçakoca’mızın bir turizm geleneği ve köklü bir turizm geçmişi var. Bu açıdan ülkemizde turizm geleneği ve tarihine sahip olan nadir ilçelerinden birisidir. Bu açıdan sadece deniz değil Akçakoca’mızın sahip olduğu kültürel ve doğal güzellikleri var. Mağaraları, şelaleleri, otantik evleri, hiç bozulmamış kültürel yapısı, mimari özelliklere sahip olan konakları ve evleri gibi. Buralar alternatif olarak sunulabilecek mekânlar buraların tanıtımı için gelen ziyaretçilere turlar düzenlenebilir. Aynı zamanda tabi bizim burada tescilli doğal ürünlerimiz var kestane balımız var, Melengüceği tatlımız var yani bu yöresel ürünlerin sunumu ve pazarlanmasında alternatif bir ürün yelpazesi olacaktır.”

Araştırmaya katılan katılımcıların Tablo 17’de belirtilen görüşleri doğrultusunda, Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olsa bu merkezde ziyaretçilere sunulabilecek turistik ve sağlık kapsamında ürün ve hizmetlerin neler olabileceğine yönelik bulgular genel olarak, *“deniz ve denizden elde edilen yosun, çamur ve taşların kozmetik olarak güzellik ürünleri gibi değerlendirilip satılması, denizden elde edilen yosunların bölgenin sahip olduğu mutfak kültürü ile birleştirilmesi ve yeni, farklı lezzetlerin yapılması, Akçakoca’nın sahip olduğu yöresel ve kültürel ürünlerin doğal ve organik ürünler olarak sunulması, talassoterapi kapsamında çeşitli takviye sağlık uygulamalarının ve hizmetlerinin eklenip genişletilmesine bağlı olarak, fizyoterapi, klimaterapi, balneoterapi, hidroterapi ve helioterapi gibi uygulamaların ve çeşitli masaj türlerinin yapılması”*, gibi yanıtlar verilmiştir.

5.7. Akçakoca'da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına Yönelik Olarak Ziyaretçiler İçin Reklam, Pazarlama Ve Bilgilendirme Faaliyetlerinin Neler Olabileceğine İlişkin Bulgular

Bu başlık altında katılımcılara, “Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olsa, ziyaretçiler için reklam, pazarlama ve bilgilendirme faaliyetleri neler olabilir?” , şeklinde araştırma sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya ilişkin katılımcı görüşleri Tablo 18’de gösterilmektedir.

Tablo 18: Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına Yönelik Ziyaretçiler İçin Reklam, Pazarlama ve Bilgilendirme Faaliyetlerinin Neler Olabileceğine İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
1. Katılımcı	“Broşür, televizyon ve radyo reklamları, ilgili turizm firmaları ile beraber tur hizmetleri, akademik öğretim görevlilerinin kongre ve diğer toplantılarda bölgesel ve hizmet tanıtım çalışmaları olabilir.”
2. Katılımcı	“Öncelikle hitap edilecek kesim iyi şekilde seçilmeli, kişiye ve ilgi alanına yönelik pazarlama teknikleri kullanılmalı, küçük gruplar halinde talassoterapi’nin ne olduğu, faydalarının anlatıldığı kaliteli sunumlar düzenlenmeli.”
3. Katılımcı	“Öncelikle potansiyelin çok iyi bir şekilde yerel halka bildirilmesi ve yerel halkın farkındalık düzeyinin artırılması gerekmektedir. Biz rekabetçilikte hep şunu savunuruz yerli talep yurt dışı talebi doğurur. Yani bir ürüne ya da hizmete yerli talep varsa yurt dışı talep de artar ve yerli talep o ürün ve hizmette kaliteleşmeyi ve markalaşmayı, rekabetçiliği beraberinde getirir. Bu duruma bağlı olarak yerli halkın bu ürün ve hizmeti fark etmesi, bilmesi, hizmetin niteliğini özelliklerini bilmesi ve yurt içinde bulunan ve o bölgeden hariç gelen yerli turistlere ve yurt dışından gelen yabancı turistlere o hizmet hakkında yeterli bilgiyi vermesi, reklamını yapması açısından ürün ve hizmetin bütün özelliklerinin bilinmesi gerekir.

Tablo 18. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına Yönelik Ziyaretçiler İçin Reklam, Pazarlama ve Bilgilendirme Faaliyetlerinin Neler Olabileceğine İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
3. Katılımcı Devamı	<p>Bu yönde halkla ilişkiler, kişisel pazarlama, tanıtım, reklam gibi tutundurma faaliyetlerinin ortak ve bir arada yerel halka hizmetin özelliklerini ortaya koyar nitelikte sunulması gerekir. Buna ek olarak halkla ilişkiler adı kapsamında sosyal medya aracılığı ile reklamların yapılması, reklam panolarında reklamların yapılması ve bilgilendirme amaçlı broşürlerin hazırlanması, otellerin ve kamusal alanların görülebilecek yerlerine bu broşürlerin asılması ve dağıtılması gerekir. Ek olarak kurulacak olan bu talassoterapi merkezinde yerel halkın ücretsiz bir şekilde gezdirilerek bilgi düzeylerini arttırmaya yönelik faaliyetler düzenlenmelidir.”</p>
4. Katılımcı	<p>“Kozmetik açıdan reklam ve pazarlama yapılabilir. Gençleşme ve güzelleştirme, hastalıkları giderme özelliklerine değinilerek tanıtımlar yapılabilir. İklimi güzel, doğası güzel Akçakoca’mızı tanıtmada kapsamında turlar düzenlenebilir. Daha çok niş pazarlama, kişiye özel pazarlama teknikleri kullanılabilir. Bunun içinde tur şirketlerinden yardım alınabilir. Akçakoca sakin bir şehir, sessiz huzurlu bu kapsamda dünyada yapılan cittaslow projeleri örnek alınarak bir pazarlama faaliyeti de uygulanabilir.”</p>
5. Katılımcı	<p>“Öncelikle denizin sahip olduğu minerallerin özellikleri tamamen anlatılmalı bence, çünkü insanlar suyun sadece kaldırma özelliğinin olduğunu düşünmekte ve her hangi bir bilimsel açıklama olmadan şifa kaynağı olarak görmekteler. Bu şifanın neden kaynaklandığının ve suyun yapısında bulunan mineral ve özelliklerinin neler olduğunun bilgisi verilmeli.</p>

Tablo 18. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına Yönelik Ziyaretçiler İçin Reklam, Pazarlama ve Bilgilendirme Faaliyetlerinin Neler Olabileceğine İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
5. Katılımcı Devamı	<p>Bu tedavi kapsamında insan vücuduna uygulanan deniz suyunun içindeki minerallerin insan vücuduna gözeneklerden nasıl girdiği ve nasıl iyi geldiği gibi konuların anlatılması gerekiyor bence. Bunun içinde çeşitli tanıtımlar yapılabilir, yine üniversite ile birlikte çalışarak panel, toplantı veya konferanslar yapılabilir. Böylelikle hem reklam hem pazarlama faaliyetleri yapılarak hem de bilgilendirme faaliyetleri bir arada yürütülebilir diye düşünmekteyim.”</p>
6. Katılımcı	<p>“Sağlık turizmine özel bir turizm ürünü, pazarı olarak bakıldığında bu pazarın zaten kendi müşterisinin olduğunu görmekteyiz. Müşteri potansiyelini arttırmaya yönelik olarak konu ile ilgili bilgilendirici ve tanıtıcı reklam ve pazarlama faaliyetleri yürütülmelidir. Halka talassoterapinin tam olarak ne olduğu ve hangi hastalıkların tedavisinde etkili olduğu anlatılmalıdır. Bunun için kurulacak olan tesiste ücretsiz halka açık geziler ve bilgilendirici toplantılar ve faaliyetler düzenlenebilir. Reklam olarak televizyon kanalları kullanılabilir. Ayrıca bilgilendirici afiş, küçük el kitapçığı, broşür gibi şeyler bastırılarak dağıtılabilir.”</p>
7. Katılımcı	<p>“Çağımızın internet çağı olmasından dolayı öncelikli olarak ilk sosyal medyayı kullanırım. Daha sonra diğer reklam ve pazarlama faaliyetleri kullanılabilir. Ayrıca yerel yönetim birimleri ve üniversite ile iş ortaklığı sağlanarak toplantılar ve tanıtım faaliyetleri yapılabilir. Kurulacak olan bu tesis hakkında halka inme açısından bilgilendirme faaliyetleri düzenlenebilir.”</p>

Tablo 18. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına Yönelik Ziyaretçiler İçin Reklam, Pazarlama ve Bilgilendirme Faaliyetlerinin Neler Olabileceğine İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
8. Katılımcı	“İlk olarak kitlelere kolay ulaşım açısından sosyal medya ve internet diyebilirim. Daha sonra en çok tercih edilen ve yine insanlara ulaşım açısından yerel ve ulusal televizyon reklamları kullanılabilir. Ve son olarak tavsiye yani kulaktan kulağa pazarlama diyebilirim. Tabi kulaktan kulağa pazarlama biraz zayıf olabilir, ilerleme açısından ama bence en etkilisi de tavsiye ve kulaktan kulağa pazarlama faaliyetidir.”
9. Katılımcı	“Ulusal basında ve sosyal medyada tanıtım ve reklam faaliyetleri yapılması gereklidir. Pazarlamada reklam büyük önem taşımaktadır. Yapılacak olan ürün ve hizmetlerin neler olduğuna dair bilgilendirme faaliyetleri içermelidir. Yine bu açıdan bakıldığında kurulacak olan bu tesisin tam anlamıyla ne olduğu, nelere ve hangi hastalıklara iyi geldiği basında iyi belirtilmelidir. Yerel yönetimlerle iş birliği yapılarak bilgilendirme faaliyetleri ve tanıtımları yapılmalıdır.”
10. Katılımcı	“Yerel televizyon kanallarında reklamlar verilebilir. Yine reklam panoları ve bilgilendirici broşürler kullanılabilir. Yerel yönetimlerle iş birliği yapılabilir. Böylelikle yeterli sayıda kitlelere ulaşılabilir.”
11. Katılımcı	“Günümüzün en etkili reklam ve pazarlama faaliyeti internet olduğu için bence sosyal medya üzerinden reklam ve pazarlama faaliyeti yapılmalıdır.”
12. Katılımcı	“Günümüz çağı, kesinlikle internet çağı, her türlü şeye her şekilde ulaşmamızı sağlamasından dolayı kesinlikle öncelik olarak internet ve sosyal medya reklamları kullanılabilir. Daha sonra Akçakoca’nın çok büyük bir diğer avantajı ise İstanbul ve Ankara’nın ortasında bulunması, bu güzergâhlar üstündeki yollar üzerinde reklam panoları yerleştirilebilir.”
13. Katılımcı	“Ankara ve İstanbul’da çeşitli reklam panoları kullanılabilir.”

Tablo 18. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına Yönelik Ziyaretçiler İçin Reklam, Pazarlama ve Bilgilendirme Faaliyetlerinin Neler Olabileceğine İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
14. Katılımcı	<p>“Tüm sosyal medyada ilgi çeken her alanda reklamını yapardım. Yine televizyon programlarını çağırmak önemli bu sayede daha uzun metrajlı bir tanıtım yapılabilir. Hem yemekleri yapar hem de ürün ve hizmetleri tanıtabilirsiniz bu birinci seçenek olabilir. Tüm sosyal medyada tüm alanlarda ve uygulamalarda etkin bir reklam ve pazarlama faaliyeti yapılabilir. Hatta günümüzde yeni bir teknoloji olan sanal gerçeklik gözlükleri var. Artık VR şeklinde sanki 3D şeklinde o yeri geziyormuş gibi sunumlar düzenlenebiliyor. Bunu deneyimleyen bir kişi kesinlikle oraya gitmek ve canlı bir şekilde görmek isteyecektir. Çünkü sanalla gerçek arasındaki tek fark dokunamıyor olmaktır. Yine bu konuyla ilgili bir farkındalık ve bilinçlendirme çalışması yapılmalıdır. Üniversite ile iş birliği sağlanarak halka hitap edebilecek panel ve toplantılar düzenlenebilir. Yine televizyon programları etkili olabilir. Bir programa konuk olunarak denizin sadece yüzmek için değil şifa amaçlı olarak ta kullanılabilirdiğinden bahsederek bu konuyu bilmeyen kişilere ve kitlelere ulaşılabilir diye düşünmekteyim.”</p>
15. Katılımcı	<p>“Öncelikle böyle bir girişim yapılırken hedef bir pazar belirlememiz gerektiğini düşünüyorum. Kime hitap edecek? Genç kesimi orta ve üstü yaş grubuna mı? Hedef pazarı belirledikten sonra artık bu doğrultuda reklam ve tanıtım çalışmalarına başlanması gerekiyor. Reklam ve tanıtımın en büyük faydası bireysel tanıtımdan ortaya çıkıyor. Buna yönelik bir pazarlama stratejisi oluşturulmalıdır. Ne yapılabilir? Tabii ki öncelikle yerel halk ve diğer işletmeciler bununla ilgili bilgilendirilmesi gerekiyor. Kişisel pazarlama yönteminin uygun olacağını düşünüyorum.</p>

Tablo 18. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına Yönelik Ziyaretçiler İçin Reklam, Pazarlama ve Bilgilendirme Faaliyetlerinin Neler Olabileceğine İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
15. Katılımcı Devamı	Seyahat acenteleri ve tur şirketleri ile görüşüp bu kapsamda Akçakoca’nın kendini sağlık turizmi rotasının içine aldırması gerekiyor. Yine çağımız internet çağı olmasından dolayı sosyal medya ve internet reklamları kullanılmalıdır. Ayrıca ek olarak yerel yönetim birimleri ve bölgede bulunan üniversite ile iş birliği yapılarak bilgilendirme faaliyetlerine ilişkin çeşitli konferanslar veya paneller düzenlenebilir.”
16. Katılımcı	“Öncelikle dijital alanda reklam ve pazarlama faaliyetlerine önem verilmelidir. Mesela arama motorlarında arama yaparken deniz suyunun faydaları nedir diye bir arama sonucunda mutlaka kurulacak olan bu işletmenin reklamı orada çıkmalıdır. Bu bağlamda dijital pazarlamayı çok iyi kullanmak gerekiyor. Aynı zamanda İstanbul ve Ankara civarından bölgemize çok turist gelmekte bu şehirlerde otobüs duraklarına veya reklam panolarına reklam vererek bir pazarlama faaliyeti yapılabilir. Örnek vermek gerekirse Akçakoca denizini kışın deneyimlediniz mi? Ya da yedi gün yirmi dört saat denizin imkânlarından faydalanmak ister misiniz? Gibi reklamlar verilebilir. Çekicilik unsuru geliştirilerek ilk önce dijital pazarlama daha sonra sosyal medya ve reklam panoları kullanılabilir diye düşünüyorum. Ayrıca kişisel pazarlama ve deneyim pazarlaması teknikleri de etkili olacaktır.”
17. Katılımcı	“Ülkemizde pek bilinmeyen talassoterapi kavramını insanlara tanıtmamız ve bilgilendirmemiz gerekiyor. İyi bir strateji ve pazarlama yöntemi belirlememiz gerektiğine inanıyorum. Pazarlama yöntemi olarak kesinlikle bir kere hitap ettiğim kitleye ulaşmaya yönelik olarak sosyal medya ve kişisel pazarlama stratejileri diyebilirim.

Tablo 18. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına Yönelik Ziyaretçiler İçin Reklam, Pazarlama ve Bilgilendirme Faaliyetlerinin Neler Olabileceğine İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
17. Katılımcı Devamı	Yine bilgilendirme faaliyetlerine yönelik olarak yerel yönetim birimleri ve üniversite ile birlik olunarak da kitlelere ulaşılabilir diye düşünüyorum.”
18. Katılımcı	“Üniversitemizde geleneksel tamamlayıcı tıp merkezimiz var belki bu bağlamda üniversitemizden destek alınabilir diye düşünüyorum. Günümüzde artık her şey sosyal medya üzerinden tanıtılabiliyor ve kitlelere ulaşma açısından da büyük önem taşıdığı için sosyal medya ve internet üzerinden pazarlama ve bilgilendirme faaliyetleri yapılmalıdır diye düşünüyorum.”
19. Katılımcı	“Öncelikle tatbikîde sosyal medya ve internet reklamları kullanılmalıdır. Günümüz internet dünyası olmasından ve internet sayesinde geniş kitlelere daha kolay ve rahat ulaşılabileceğini düşünmekteyim. Yine Ankara ve İstanbul gibi büyük şehirlerde reklam panoları kullanılabilir. Çünkü Akçakoca bu iki ilimizden büyük miktarlarda turist çeken bir bölge.”
20. Katılımcı	“Her türlü yazılı ve basılı reklam araçları kullanılabilir. Ancak internet ve sosyal medya bu faaliyetler açısından bilgilendirme ve reklam ya da pazarlama kapsamında daha uygun olacaktır diye düşünüyorum.”
21. Katılımcı	“Turizm yapısı itibari ile tanıtım ve algıya dayanır. Bu konuda çok güzel turistik imkânlarla sahip olabilirsiniz ama eğer doğru bir planlamayla tanıtım ve pazarlama yapmasanız istenilen ve beklenen verimi alamazsınız. Bu açıdan günümüzün özellikle sosyal medya platformları, insanlar tarafından günün her anında her zaman kullanılan, özellikle turizm sektörü ile ilgili olan kişi ve kurumlarla çalışmak gerekir diye düşünüyorum. Yani internet ve sosyal medya bu işin olmazsa olmazı.

Tablo 18. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına Yönelik Ziyaretçiler İçin Reklam, Pazarlama ve Bilgilendirme Faaliyetlerinin Neler Olabileceğine İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
21. Katılımcı Devamı	Tabi bir de turizm acentaları ve tur operatörleri gibi kurum ve kuruluşlarla da yakından çalışıp Akçakoca’nın seyahat noktaları içinde olmasının sağlanması gerekmektedir.”

Araştırmaya katılan katılımcıların Tablo 18’de belirtilen görüşleri doğrultusunda, Akçakoca’da bir talassoterapi merkezinin kurulmasına yönelik ziyaretçiler için reklam, pazarlama ve bilgilendirme faaliyetlerinin neler olabileceğine ilişkin katılımcı görüşleri incelenmiştir. İnceleme sonucunda genel olarak, “*Sosyal medya ve internetin kullanılması, çeşitli internet reklamları ve uygulamalarının kullanılması, televizyon, broşür ve reklam panoları gibi reklam araçlarının kullanılması, dijital pazarlama, kişisel pazarlama ve deneysel pazarlama tekniklerinin uygulanması, yerel yönetim birimleri ve üniversite ile ortaklaşa hareket edilerek çeşitli toplantı, panel ve konferansların düzenlenmesine ek olarak tur şirketleri ve tur operatörleri ile anlaşılıp Akçakoca’yı bir sağlık turizmi rotası olarak belirlenmesinin sağlanması*” , gibi yanıtlar verilmiştir.

5.8. Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına İlişkin Bu Merkezin Etrafına Kurulabilecek Olan Tesislere İlişkin Bulgular

Bu başlık altında katılımcılara, “*Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olsa, turizm bağlamında bu merkezin etrafına kurulabilecek olan tesisler neler olabilir?*” , sorusu yöneltilerek düşünceleri ifade edilmiştir. Katılımcıların görüşleri Tablo 19’da gösterilmektedir.

Tablo 19: Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına İlişkin Bu Merkezin Etrafına Kurulabilecek Olan Tesislere İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
1. Katılımcı	“Kafeteryalar, restoranlar, konser ve sahne sanatları merkezleri, otel, motel vb. işletmeler. Deniz turizmine yönelik olarak tekne gezi ve faaliyetlerinin tanıtımının yapılabileceği ofisler olabilir.”
2. Katılımcı	“Yöresel ürünlerin tanıtımının yapıldığı, yöresel tarihi dokuya uygun dükkânlar kurulabilir. Restoran ve kafelerde yöresel ürünlerin tadım noktaları kurulabilir. Bölgenin coğrafi koşulları göz önüne alınarak yeşil ve doğadan faydalanılarak “tiny house” otelcilik hizmeti büyük ilgi görecektir.”
3. Katılımcı	“Öncelikle konaklama yani dört yıldızlı, beş yıldızlı ve uluslararası düzeyde hizmetler sunabilecek konaklama tesislerinin kurulmasını, yeme içme tesislerinin kurulmasını tavsiye ederim. Çünkü yerli ve yabancı turistlerin en büyük sorunu amaca hizmet edebilecek şekilde, nitelikli, kaliteli ve uluslararası standartlarda konaklama ve yeme içme tesislerinin olması hususudur. “
4. Katılımcı	“Kaliteli yiyecek ve içecek tesisleri kurulabilir, konaklama kapasitesini arttırmaya yönelik oteller kurulabilir, denizden elde edilebilecek ürünlerin tanıtımının ve satışının yapılabileceği kozmetik ürünler dükkânları olabilir. Rehabilitasyon hastalarına yönelik olarak sosyal alanlar yapılabilir, gezmek için bahçeler, parklar kurulabilir.”
5. Katılımcı	“Fizik tedavi, güzellik merkezleri, zayıflama tesisleri, ve bence pulmoner rehabilitasyon (solunum rehabilitasyonu) merkezleri olabilir. Geriatri merkezleri olabilir. Biliyorsunuz yurt dışından Türkiye’ye çok fazla hasta çekiyoruz ve çekmek istiyoruz bu kapsamda talassoterapinin de rahatlatıcı ve tedavi edici etkisinden de yararlanılarak geriatri merkezleri yapılabilir, Akçakoca bence buna çok uygun bir yer. Bu arada İsviçre sadece geriatri turizminde dünyada ön sıralarda, bu merkezler örnek alınarak uygun bir geriatri merkezi yapılabilir.

Tablo 19. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına İlişkin Bu Merkezin Etrafına Kurulabilecek Olan Tesislere İlişkin Katılımcı Görüşleri;

5. Katılımcı Devamı	İsviçre’de deniz dalgasının rahatlatıcı etkisini kullanıyorlar ve bunu bir gölde yapıyorlar. Termal sularda yapay bir dalga oluşturarak kullanıyorlar. Akçakoca’da da böyle havuzlar yapılabilir diye düşünüyorum.”
6. Katılımcı	“Öncelikli olarak böyle bir merkezin kurulmasına bağlı olarak konaklama kapasitesinin artırılması gerekir bu kapsamda oteller kurulabilir. Yine bölgeye gelecek insanlara yönelik olarak hediyelik eşya dükkânları, yeme içme tesisleri gibi şeyler olabilir.”
7. Katılımcı	“Sağlık kapsamında medikal ürünler satan dükkânlar ve eczaneler olabilir. Turizm kapsamında ise yiyecek içecek, konaklama tarzında yerler olabilir. Bir de ek olarak butik dükkânlar olabilir. Gelen ziyaretçilerin eksik ürünlerini karşılamaya yönelik olarak kurulabilir. Çünkü kendimden biliyorum bazen bir mayo ya da havlu veya şampuan gibi ürünleri yanımıza almayı unutuyoruz bu gibi eksiklere cevap verebilecek dükkânlar olabilir.”
8. Katılımcı	“Bölgesel olarak konaklama kapasitesini karşılayabilmek için civarında pansiyon, otel ve motel gibi işletmeler kurulmalıdır. Yine insanların ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak yeme içme tarzında restoranlar olabilir.”
9. Katılımcı	“Kaliteli ürün ve hizmetler sunan yeme içme ve konaklama tesisleri kurulabilir. Yine hastaların ve turistlerin gezebilecekleri park ve bahçeler kurulabilir.”
10. Katılımcı	“Kalış süresini uzatmaya yönelik olarak, hem kaliteli hizmet sunabilen hem de maliyet açısından uygun olabilecek butik otel tarzı işletmeler kurulabilir.”
11. Katılımcı	“Bir turizm destinasyonununun ihtiyaç duyduğu tüm dükkânlar ve tesisler bulunmalıdır.

Tablo 19. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına İlişkin Bu Merkezin Etrafına Kurulabilecek Olan Tesislere İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
11. Katılımcı Devamı	Temel kapsamda örnek olarak yiyecek içecek mekânları, konaklama kapasitesini arttırmaya yönelik oteller, moteller ve pansiyonlar olabilir. Yine cazibeyi arttırmak için eğlence sektörüne yönelik işletmeler olabilir. Deniz kenarında bulunmasından dolayı aqua park tarzında su kaydırakları olabilir. Az önce bahsettiğim aromatik ürünlerin, doğal ürünlerin satılabileceği kozmetik dükkanlar olabilir diye düşünmekteyim.”
12. Katılımcı	“Yeme ve içme tesisleri, oteller, hediyelik eşya ve yerel ürünler satan dükkânlar olabilir diye düşünmekteyim.”
13. Katılımcı	“Hediyelik eşya ve yerel ürünler satan dükkânlar olabilir diye düşünmekteyim.”
14. Katılımcı	“Yeme ve içme restoranları, kafeteryalar, özel alakart restoranlar olabilir. Eğlence alanları olabilir mesela buz pistleri olabilir. Farklı ve yeni eğlence türlerini koyarak ortaya tesisin çekicilik cazibesi artırılabilir. Turistlerin ve hastaların gezebileceği park ve bahçeler kurulabilir.”
15. Katılımcı	“Medikal veya uzaman sağlık hizmetleri sunan klinik gibi bir işletme olabilir. Sadece talassoterapi değil de sağlık turizmini tamamlayıcı işletmeler olabilirler. Bunun dışında tabi ki yiyecek ve içecek sektörü olmazsa olmazdır. Buna yönelik işletmeler olabilir. Yine hediyelik eşya ve yöresel ürünleri satan işletmelerinde olması uygun olacaktır diye düşünüyorum. Çünkü misafir her ne kadar sağlık turizmi hizmeti almak için gelse de şöyle bir dışarı çıkıp nefes almak isteyebilir ve bölgeyi tanımak, keşfetmek isteyebilir diye düşünüyorum.”
16. Katılımcı	“Sağlık hizmeti almaya gelen insanlar aynı zamanda bölgeyi tanımak ve keşfetmek isteyeceklerdir bu bağlamda yöreyi tanıtan yöresel ürünler satan dükkânlar olabilir.

Tablo 19. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına İlişkin Bu Merkezin Etrafına Kurulabilecek Olan Tesislere İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
16. Katılımcı Devamı	Ayrıca lüks ve kaliteli yiyecek içecek mekânları olabilir. Yine gelen turistlerin dolaşabilecekleri park ve bahçeler kurulabilir diye düşünüyorum.”
17. Katılımcı	“Bulunduğu konumda Akçakoca’nın taşıma kapasitesi ve yatak sayısını arttırmaya yönelik olarak kesinlikle otel, motel ve benzeri işletmeler olmalı. Yine yiyecek ve içecek çok önemli bir nokta etrafından kaliteli yeme içme tesisleri olabilir. Ve bence bu tip merkezlerde kesinlikle çocuklara hitap edebilecek işletmeler veya parklar ya da bahçeler olmalı diye düşünüyorum.”
18. Katılımcı	“Bu gibi tesislerin etrafına kurulabilecek tesisler kozmetik ve medikal anlamda ürün ve hizmetler sunan işletmeler olabilir. Bunun yanında Akçakoca’nın yöresel ürünlerinin sunulduğu işletmeler olabilir.”
19. Katılımcı	“Akçakoca’nın taşıma kapasitesinin yeterli olması açısından kaliteli hizmet sunabilecek nitelikte oteller kurulmalıdır. Yine tabii ki yiyecek ve içecek turizmin vazgeçilmez halkası olduklarından dolayı kaliteli restoranlar ve kafeler olabilir. Ayrıca Akçakoca’mıza has yöresel ürünler satan hediyelik eşya tarzı küçük işletmelerde olabilir diye düşünmekteyim.”
20. Katılımcı	“Tesisin etrafında Akçakoca ekonomisine ve bölgesel halka katkı sağlayabilecek işletmeler olması gerekir diye düşünmekteyim. Eğer örneklendirmek gerekirse yiyecek ve içecek işletmeleri olabilir, hediyelik eşya ve yöresel eşya ve ürünler satışı yapan işletmeler olabilir. Ayrıca insanların gezip dolaşabilecekleri gelen ziyaretçilerin zaman geçirebilecekleri park ve bahçeler olabilir.”
21. Katılımcı	“Böyle bir tesisin etrafına ilave tesisler olarak konaklama işletmeleri olabilir. Bunlar otel veya motel tarzı işletmeler olabilir yine bungalov tarzı işletmelerde olabilir.

Tablo 19. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına İlişkin Bu Merkezin Etrafına Kurulabilecek Olan Tesislere İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
21. Katılımcı Devamı	Tabi burada ast olan talassoterapi olduğu için buna yönelik ürün ve hizmet sunan işletmeler olmalıdır. Medikal anlamda veya kozmetik gibi işletmelerde kurulabilir diye düşünüyorum. Böylelikle denizden elde edilen yosun ve çamur gibi ürünlerin işlenerek tüketicilere sunulması sağlanabilir.”

Araştırmaya katılan katılımcıların Tablo 19’da belirtilen görüşleri doğrultusunda, Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulmasına yönelik olarak bu merkezin etrafına kurulabilecek olan tesislere ilişkin katılımcı görüşleri genel olarak, “*yeme – içme işletmeleri, konaklama işletmeleri, talassoterapi kavramına dönük medikal ve kozmetik sektöründe ürün ve hizmet sunan işletmeler, yöresel, doğal ve organik ürünlerin satıldığı işletmeler, çekiciliği ve cazibeyi arttırmak adına gezilebilecek park ve bahçelerle birlikte çeşitli rekreasyon faaliyetleri düzenlemeye yönelik eğlence işletmeleri*”, gibi tesislerin olabileceği yanıtlarını vermişlerdir.

5.9. Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulabilecek Olması Kapsamında Bölgenin Kalkınmasına Sağlayacağı Katkılarına İlişkin Bulgular

Bu başlık altında katılımcılara, “*Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olsa, bölgenin kalkınmasına ne gibi bir katkı sağlayabilir?*”, şeklinde araştırma sorusu yöneltilerek düşünceleri ifade edilmiştir. Bu soruya yönelik katılımcı görüşleri Tablo 20’de gösterilmektedir.

Tablo 20: Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına Yönelik Olarak Bölgenin Kalkınmasına Sağlayacağı Katkılarına İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
1. Katılımcı	“Turizm, konaklama, eğitim, sağlık, eğlence, beslenme ve bunlara ait kurumların kazanımları sayesinde ekonomik kalkınma sağlanabilir.”

Tablo 20. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına Yönelik Olarak Bölgenin Kalkınmasına Sağlayacağı Katkılarına İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
2. Katılımcı	“Deniz mamulleri olarak sadece balık değil, yosun ve deniznin farklı mahsullerinin de tüm dünya tarafından Akçakoca bir merkez olarak görülerek tanınmasını sağlayacaktır. Sadece Türkiye genelinden değil dünya çapında da Akçakoca’nın bilinirliğini sağlayacaktır.”
3. Katılımcı	“Bölgenin sosyokültürel ve sosyoekonomik düzeyini önemli derecede güçlendireceği aşikârdır. Yerel halkın bilgi potansiyelini, ekonomik ve kültürel zenginliğini geliştireceğini düşünüyorum.”
4. Katılımcı	“Yani böyle bir merkezin kurulacak olmasına bağlı olarak turist ve ziyaretçi sayılarında artış olması beklenir. Bu artışın sayesinde küçük esnaf ve bölge halkı kazanç sağlayabilir. Talebin artmasına bağlı olarak Akçakoca’nın ismi daha çok duyulur. Böylelikle ülke ve dünya genelinde markalaşma sağlanabilir. Bunların sağladığı pozitif yönlü katkılarla bölgenin ekonomik kalkınmasında önemli olacağını düşünmekteyim.”
5. Katılımcı	“Bölgenin ekonomik olarak gelişmesine olumlu yönde katkı sağlayacağına inanmaktayım, bölgenin tanınırlığının ve bilinirliğinin artmasına ek olarak markalaşmasına ve daha çok turist ve hasta çekmesine neden olacağını düşünmekteyim. Böylelikle talebin artmasına bağlı olarak bölge turizminin ekonomik yönden gelişeceğine inanmaktayım. Uygulanan kürler ve tedavilerin belirli günleri ve zamanları olduğundan dolayı da kalış süresini ve konaklama sayısını da arttıracığını düşünmekteyim.”
6. Katılımcı	“Bölgenin ekonomik yönden kalkınmasına etkisi olabilir diye düşünmekteyim. Ve sağlık turizmi açısından ülkemize ve bölgeye pozitif yönlü avantajlar getirebilir.”

Tablo 20. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına Yönelik Olarak Bölgenin Kalkınmasına Sağlayacağı Katkılara İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
7. Katılımcı	“Yaz turizmi ve kış turizmi açısından bölgenin gelişmesinde çok önemli katkı sağlayabilir. Bölgenin tanınırlığı ve bilinirliği açısından çok güzel bir reklamı olur. Yerel ve küçük esnaf açısından ekonomik bir gelir yaratabilir. Böylece iç pazarın hareketlenmesine olumlu yönde katkılar sağlar. Yerel halkın ve bölgenin kalkınmasında olumlu etkiler sağlayacağını düşünmekteyim.”
8. Katılımcı	“Uzun vadede sürdürülebilirliği devam ederse, ekonomik anlamda bölgeye olumlu katkılar sağlayabilir.”
9. Katılımcı	“Turizm açısından kışın bu bölge çok ölü geçiyor. Kışında yazın olduğu gibi hareketliliğin sağlanması açısından etkili olabilir. Yine ekonomik anlamda bölgeye katma değer sağlayabilir diye düşünüyorum.”
10. Katılımcı	“Bölgenin tanınmasında ve markalaşmasında önemli etkiler sağlayabilir. Yine turizm sezonunun uzamasına bağlı olarak turizmden elde edilecek gelirin artmasında etkili olabilir. Gelecek olan ziyaretçiler sadece otelde kalmayacak bölgeyi de gezip dolaşacaklar bu açıdan yerel halkın kalkınmasında ve ekonominin canlanmasında önemli etkileri olacağını söyleyebilirim.”
11. Katılımcı	“Turizme yönelik yapılan her yatırım etrafına bir sürü sektörü beraberinde çeker. Bu durum turizm endüstrisinin çok dinamik bir yapıya sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Bu durum ulaştırmayla başlar, konaklama tesisleri, yiyecek içecek işletmeleri ve yerel ürünler satan halk dahi bir domino etkisi göstererek ekonomik açıdan olumlu yönde etkilenir. Turizmin katma değeri yüksektir ve önemli olan bölgeye böyle bir turizm yatırımının yapılmasıdır. Bu durum herkesi dolaylı ve doğrudan etkileyecektir. Alt yapı ve üst yapının gelişmesine katkı sağlayarak, bölgenin hem fiziksel hem de ekonomik yönden gelişmesinde önemli etkileri olacaktır.”

Tablo 20. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına Yönelik Olarak Bölgenin Kalkınmasına Sağlayacağı Katkılarına İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
12. Katılımcı	“Akçakoca’da turizm sezonunun uzaması için şimdi dalga kıranlar yapılması planlanıyor. Bu dalga kıranlara böyle alternatif turizmi canlandırabilecek turizm faaliyetleriyle beraber destek verilebilirse bölgede tam anlamıyla tüm bir yıl turizm faaliyetleri sağlanabilir. Böylelikle sürdürülebilir bir gelir yaratılarak ekonomik anlamda bölgenin refah seviyesi artar diye düşünmekteyim.”
13. Katılımcı	“Bölgenin ekonomik ve fiziksel olarak gelişmesine etkisi olacağına inanıyorum. Yine sosyokültürel olarak da bölgeye zenginlikler kazandıracağını düşünüyorum.”
14. Katılımcı	“Bu noktada biraz sabırlı olunması gerektiğini öneririm. İlk başlarda sürdürülebilirlik ve bilinirlik açısından zorluklar olacaktır. Daha sonraları eğer başarılı bir şekilde sürdürülebilirlik ve bilinirlik sağlanabilirse bölgenin markalaşmasına katkı sağlayacaktır. Başarılı bir şekilde bu proje devam edebilirse sizden gören diğer iller ve ilçeler de talassoterapi ve sağlık turizmine yönelmek isteyeceklerdir. Böylelikle hem bölgesel olarak hem de ulusal olarak ekonomik bir kalkınma sağlanabileceğini düşünüyorum.”
15. Katılımcı	“Ekonomik büyüme ve ekonomik kalkınma sürekli birbiri ile karıştırılan ve anlam kargaşası yaratan bir durum. Şimdi büyüme dediğimiz zaman rakamsal bir artıştan söz etmemiz gerekiyor. Örneğin çalışan insan sayısı artar, istihdam sayısı artar. Gelir artar, bölgeye giren döviz artar. Ancak kalkınma dediğimiz zaman bu rakamsal artışın yanında toplumsal yapının değişimi de söz konusudur. Akçakoca gelirinin büyük bir kısmını fındık ekonomisinden sağlarken ne olacak bir turizm merkezi ve şehri olacak yada sadece deniz, kum, güneş üçlemesinden gelir sağlayan ve kitle turizmine hitap ederken bu sefer alternatif turizm türlerine dönecek ve spesifik bir alandan gelir sağlayacaktır.

Tablo 20. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına Yönelik Olarak Bölgenin Kalkınmasına Sağlayacağı Katkılarına İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
15. Katılımcı Devamı	Dolayısı ile kalkınma turizmin çeşitlendirilmesi noktasında işte sanayici olan, çiftçi olan değişik meslek gruplarına sahip olan Akçakoca bu sefer turizmin farklı türleri noktasında bir mesleki çeşitliliğe gidecektir. Bu açıdan bu noktada bir kalkınma olabilir. Spesifik meslekler ortaya çıkacaktır. Örnek olarak talassoterapi hizmeti veren sağlık personeli işte bu noktada bölgede bulunan gençler bunun eğitimini alarak bu alanda uzmanlaşacaklardır. Bu şekilde bir kalkınmanın başlangıcı olacaktır bence.”
16. Katılımcı	“Tüm kaynaklar ve kullanılacak olan şeyler bölgenin kendi imkânları kullanılarak yapılacaksa evet bölgenin ekonomik olarak kalkınmasına olumlu yönde katkıları olacaktır. Yine istihdam yaratma açısından bölgeye olumlu yönde katkıları olacaktır. Turizm sezonunun uzamasına etki edecektir bu bağlamda sürdürülebilir bir turizmin gelişmesinde ve bölgenin turizminin tüm bir yıla yayılarak yapılabilir olmasına neden olacaktır.”
17. Katılımcı	“Bölgemizde yazın turizme dayalı ciddi bir ekonomi var ancak kışın dediğim gibi adeta ölü bir kasaba olan Akçakoca’da kışın dükkânını açmayan esnaflar bile olabiliyor. Böyle bir tesis turizmin tüm bir yıla yayılmasında etkili olacaktır bu durumda kışın atıf halde bulunan Akçakoca turizmini canlandırarak sürdürülebilir bir turizm hareketliliği ve geliri sağlayacaktır. Bölgeye hem turizm açısından hem de ekonomik ve sosyal açılardan olumlu yönlerde katkılar sağlayarak gelişmesinde etkili olacaktır.”
18. Katılımcı	“En basitinden bakılacak olursa bir çarpan etkisi yaratarak ekonomik anlamda bölgenin kalkınmasına büyü etkisi olacaktır. Yeni iş kollarının gelişmesinde etkili olacaktır. Yine istihdam açısından olanaklar sağlayacaktır. Muazzam bir şekilde bölgenin kalkınmasında olumlu yönde katkılar sunacağını düşünüyorum.

Tablo 20. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulmasına Yönelik Olarak Bölgenin Kalkınmasına Sağlayacağı Katkılara İlişkin Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
18. Katılımcı Devamı	Akçakoca’da kısıtlı bir zamanda yapılan turizm faaliyetlerinin sürdürülebilir olarak yapılmasına imkân sağlayarak sürekli bir ekonomik değer yaratacağını eklemek istiyorum.”
19. Katılımcı	“Daha öncede belirttiğim gibi bölgenin bilinirliğinin artmasını ve markalaşmasını sağlamasına bağlı olarak bölgesel olarak ekonomik anlamda bir katkı sağlayacağını düşünüyorum. Yine bölgede istihdam olanakları ve yeni meslek alanları yaratacağı şüphesiz bir gerçek.”
20. Katılımcı	“Bölgenin ekonomik manada kalkınmasına ve gelişmesine olumlu yönde etkisi olacağını düşünmekteyim. En basitinden bir istihdam olanağı sağlayacaktır. Yine konu ile ilgili yeni ve farklı meslek kollarının gelişmesinde etkili olacaktır. Bölgenin hem ekonomik hem de sosyal ve kültürel olarak gelişmesinde katkıları olabilir.”
21. Katılımcı	“Tabi Akçakoca’da ekonomik anlamda sektör olarak en başta fındık ve balıkçılık gelmekte buna ek olarak mevsimsel olarak da deniz turizmi beraberinde gelmekte. Turizmin gerek ülke ekonomisine gerekse yerel bölgesel ekonomiye katkısı özellikle son yıllarda yadsınamaz. Turizm birçok sektörü besleyen ve iç içe geçiren aynı bir saatin çarkları gibi bütünleştiren bir endüstri, turizmin geliştiği alanlarda gördüğümüz gibi bütün alanlarda gelişmeler söz konusu. Bu bakımdan kesinlikle Akçakoca’da böyle bir tesisin olması hem çevre bölgesel olarak konumlandırmasına baktığımızda herhangi bir alternatifinin olmaması ve büyük şehirlere yakınlığı açısından ve Akçakoca’ya özellikle kış aylarında farklı alternatif turizmi hedefleyen ya da isteyen bireyler için çok güzel bir imkân olacaktır. Bununda tabi yöre ekonomisine özellikle turizm anlamında ve diğer sektörel anlamda da çok büyük faydaları olacaktır.”

Araştırmaya katılan katılımcıların Tablo 20’de belirtilen görüşleri kapsamında, Akçakoca’da bir talassoterapi merkezinin kurulmasına yönelik bölgenin kalkınmasına sağlayacağı katkıların neler olabileceğine ilişkin bulgular açıklanmıştır. Elde edilen bulgulara göre “*bölgesel olarak olumlu yönde bir ekonomik kalkınmanın sağlanması, sağlık turizmi alanında markalaşmaya yönelik adımlarla gelir ve kalkınma sağlanması, bölgesel olarak yerel halkın sosyoekonomik ve sosyokültürel olarak kalkınması ve gelişmesine katkı sunacağı sonucuna ulaşılmıştır. Ek olarak, turist ve ziyaretçi sayısında artışa neden olmakla birlikte kalış süresinin uzatılmasında, turizmi mevsimsellik özelliğinden kurtarıp sürdürülebilir bir şekilde yapılmasına olanak sağlamakla birlikte sürdürülebilir bir gelir akışı yaratmasına, bölgede çarpan etkisi yaratıp diğer sektörleri olumlu yönde doğrudan ve dolaylı olarak etkilemesine destek sunmaktadır. Bölgenin alt yapı, üst yapı kavramlarının gelişmesini sağlamakla birlikte yeni meslek kollarının gelişmesinde ve son olarak bölgesel istihdam olanaklarının artmasında olumlu yönde etkileri olacağı*”, gibi katkıların olabileceği yanıtlarını vermişlerdir.

5.10. Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulabilecek Olması Kapsamında Avantajlarının Ve Dezavantajlarının Neler Olabileceğine İlişkin Bulgular

Bu başlık altında katılımcılara, “*Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olsa avantajları ve dezavantajları neler olabilir?*”, şeklinde araştırma sorusu yöneltilerek düşünceleri ifade edilmiştir. Bu soruya ilişkin katılımcı görüşleri Tablo 21’de gösterilmektedir.

Tablo 21: Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına İlişkin Avantajları ve Dezavantajlarının Neler Olabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
1. Katılımcı	“ Dezavantajı , kışın hava muhalefetleri nedeni ile ulaşımında oluşabilecek aksamalar olabilir. Avantajları ise tüm büyük merkezlere ve illere yakın olması sebebi ile ilk tercih olması, sahil kesiminde havanın ılıman olması nedeniyle insanların kendini daha rahat ve huzurlu hissetmesi olabilir.”

Tablo 21. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına İlişkin Avantajları Ve Dezavantajlarının Neler Olabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
2. Katılımcı	“Akçakoca’nın tüm dünya çapında deniziyle ve yosunlarıyla, doğal güzellikleriyle, mutfağıyla tanınmasını sağlayacaktır. Dezavantajları ise konu ile ilgili yetişmiş ve geliştirilmiş personelin sayıca yeterli olmasının sağlanabilirliği?”
3. Katılımcı	“Bölgenin hem sağlık açısından hem de kültürel ve turizm açısından hızlı bir şekilde gelişebileceği ve bir destinasyon bölgesi niteliğine ulaşabileceği bir gerçektir. Avantaj olarak öncelikle bunu söyleyebilirim. İkincisi paydaşların aktif hale getirilmesi ve yatırımların yapılması açısından da bilinçli bir fayda sağlayacaktır. Bunun yanı sıra yerel halkın farkındalık düzeyi artacaktır. Ve talassoterapi merkezlerine olan talepleri arttıracaktır. Bu durum kalite ve niteliği beraberinde getirecektir. Dışarıdan turist ağırlama konusunda bölgesel gelişim sağlanacaktır buda bölgenin destinasyon olarak anılmasına ve merkezi yönetim tarafından yatırımların teşvik edilmesine zemin hazırlayacaktır. Hem yerel yönetimin hem de merkezi yönetimin bölgenin daha fazla gelişimine fayda sağlayacaktır. Dezavantaj olarak ise kültürel yapının bozulma ihtimali vardır. Dışarıdan gelen yerli veya yabancı hastaların ve turistlerin o bölgenin kültürünü her zaman değiştirebileceği ihtimali vardır. Bundan dolayı kültürel yapının ve kültürel dokunun bozulmaması için gerekli turizm ve kültür turizminin çalışmalarının yapılması önerilir. Onun haricinde ben başka bir dezavantaj görmüyorum.”
4. Katılımcı	“ Avantajları , Türkiye genelinde talassoterapi uygulamaları çok yaygın değil, bu duruma bağlı olarak sadece talassoterapi uygulamalarının yapılabileceği bir merkez ilk olarak bizden Akçakoca’dan çıkacak olması Akçakoca için ciddi bir marka değeri kazanmasına neden olacaktır.

Tablo 21. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına İlişkin Avantajları Ve Dezavantajlarının Neler Olabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
4. Katılımcı Devamı	Hastalar tedavileri için alternatif yöntemler aramaktalar kaplıca tedavileri, spor olanakları vb. gibi deniz suyuna yönelik olarak inanışta çok kuvvetlidir işte mantarlarımı iyi geldi, cilt lekelerime iyi geldi falan diye çok fazla söylenir. Bu açıdan ilgi görmesi ve çekicilik unsuru kazandırması nedeniyle avantajı olabilir. Böylelikle bölgeye çok kişi çekeceğini düşünmekteyim. Herhangi bir dezavantaj açısından sadece yeterli ve kalifiyeli personel bulunması açısından kararsızım. Konuyla ilgili uzman personelin temininde sıkıntı olabileceğini düşünmekteyim.”
5. Katılımcı	“ Dezavantaj olarak Akçakoca’nın alt yapısı gösterilebilir. Akçakoca nüfusu çok kaldıramayan bir yer ve bu sorun bir dezavantaj olarak görülebilir. Çalışmalar başlamadan alt yapı sorunun giderilmesi gerektiğini düşünmekteyim. Avantaj olarak da bölgeye çok büyük bir ekonomik gelir sağlayacağını düşünüyorum.”
6. Katılımcı	“ Avantajları olarak, turist sayısını artırması, ekonomik yönden gelir yaratması, bir marka değerinin oluşması gibi kavramlar gösterilebilir. Dezavantajlar olarak, bölgenin taşıma kapasitesinin uzun vadede olumsuz yönde etkilenmesi sonucunda çevre kirliliğine neden olabilir. Yapılacak olan tesisin yerli ve yabancı turistleri çekmesi sonucunda bölgenin yerel kültürel değerlerini kaybetmesine ve bir kültür erozyonuna uğramasına neden olabilir diye düşünmekteyim.”
7. Katılımcı	“Hiçbir dezavantajının olacağını zannetmiyorum. Aksine Akçakoca’nın tanınırlığı ve bilinirliği açısından ve markalaşmasının sağlanmasına yönelik olarak avantaj yaratacağı kanaatindeyim. Turizmin mevsimsellik özelliğini kırarak turizmin 12 ay yapılabilmesine olanak sağlayabileceği unutulmamalıdır. Böyle bir tesisin bölgemize ekonomik yönden de büyük katkıları olacağını düşünmekteyim. Kısaca faydası olur, zararı olmaz diyebilirim.”

Tablo 21. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına İlişkin Avantajları Ve Dezavantajlarının Neler Olabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
8. Katılımcı	“ Dezavantajları olacağını düşünmüyorum. Avantaj olarak ise turizm bağlamında gelen ziyaretçi sayısını artırabilir. Hem yerel halk için yakında bir sağlık tesisinin bulunması da bir avantaj sağlayacaktır. İnsanların denizden daha çok yararlanmasında etkili olacaktır. Ekonomik anlamda ise dediğim gibi sürdürülebilirliğin sağlana bilmesine ek olarak bölgenin olumlu yönde kalkınacağını ifade edebilirim.”
9. Katılımcı	“Herhangi bir dezavantajı olacağını zannetmiyorum. Daha çok avantajlarının olabileceğini düşünüyorum. Bu tip bir tesisin bölge insanına ve çevreye bir zararı olmaz. Havayı kirletmez, kirli atık üretmez sonuçta. Bacasız sanayi olan turizmin gelişmesinde katkıları olacağına inanıyorum. Akçakoca’nın tanınırlığı ve bilinirliği açısından hem ülke genelinde hem de uluslararası düzeyde etkili olabileceğine inanıyorum. Yine ekonomik açıdan bölgesel olarak kalkınmada önemli ve olumlu etkileri olabileceğini düşünüyorum.”
10. Katılımcı	“Sürdürülebilirlik açısından biraz dezavantajı var. Çünkü kurulacak olan bu tesis maliyetlerini kısa zamanda çıkaramaya bilir. Sabırlı ve uzun dönemde sürdürülebilir olması gerekmektedir. Tanınırlığı ve bilinirliği bir anda sağlanamayacağı ve zamanla gerçekleşeceği için uzun dönemde sürdürülebilir olması açısından ekonomik yatırımların ve planların en iyi şekilde yapılması gerekmektedir. Avantajları olarak, Akçakoca’nın stratejik konumunun çok güzel bir yerde olması yine doğasının ve iklimsel özelliklerinin çok güzel olması, ulaşım ve doğal zenginlikler açısından büyük avantajlara sahip diye düşünmekteyim.”

Tablo 21. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına İlişkin Avantajları Ve Dezavantajlarının Neler Olabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
11. Katılımcı	“ Avantajları , insanların Akçakoca’yı daha fazla tanınmasını sağlar, dezavantaj olarak ise yarın öbür gün böyle bir merkez çok tutulduğu zaman ilgi ve talebin artması sonucu, bizim turizmdeki meşhur sıkıntımız bir yer tanınmaya kadar meşhurdur, sakindir, hoştur ama tanındıktan sonra gelen ziyaretçi sayısındaki artışa bağlı olarak sayının çok artması hem gelenler için hem de taşıma kapasitesi, çevre kirliliği gibi sorunlara yol açabileceği için bana göre eksi bir bakiye oluşturmaktadır.”
12. Katılımcı	“ Avantajları , ekonomik gelir sağlaması ve istihdam olanakları yaratmasına ek olarak işsizliğin azalmasında önemli katkıları olabilir diye düşünmekteyim. Dezavantajları olarak, talebin artmasına paralel olarak oluşabilecek kalabalık sebebiyle tarihi ve kültürel zenginliklerin yıpranabileceğini düşünüyorum. Yine dışarıdan gelen turistlerin etkisiyle Akçakoca’nın kendisine has kültürünün ve hayat tarzının değişebileceği ve bir kültür yozlaşmasına neden olabileceği ön görülebilir. Kaynakların kullanılabilirliği ve yeterliliği açısından da dezavantajlar yaratabileceğine inanıyorum. Örnek olarak yazın çok kullanıma bağlı olarak çok yoğun bir şekilde elektrik kesintileri yaşıyoruz bu durumun kalabalığa bağlı olarak kışında gerçekleşebileceği noktasında endişelere sahibim.”
13. Katılımcı	“Konu itibari ile her hangi bir dezavantaja sahip olduğunu düşünmüyorum. Çünkü tamamen doğal yöntemler ve deniz suyunun kullanılması için içinde. Herhangi bir atık veya çevreye olumsuz etki oluşturabileceğini de düşünmüyorum. Avantaj olarak Akçakoca’ya gelen bir kişi bile bizim için bir avantaj o bir kişiye iyi ve kaliteli hizmet sunabilirsek o bir kişi bize yarın on kişi getirecektir.

Tablo 21. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına İlişkin Avantajları Ve Dezavantajlarının Neler Olabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
13. Katılımcı Devamı	Avantajlarının çok olacağını düşünüyorum hem katma değer yaratmada hem de ekonomik açıdan olumlu sonuçlar doğuracağını söyleyebilirim.”
14. Katılımcı	“ Avantajları açısından birçok avantajı olabileceği ön görülebilir. Örnek olarak ekonomik avantajlar sağlayabilir. Yine istihdam yaratma ve işsizlik sorununa katkı sağlayabilir. Benim en büyük korkum dezavantajlarına yönelik olarak toplumda şu bilinç yok turiste iyi davranma bilinci yok yani turist bir müşteri değildir. Turist aslında sürekliliği olan bir kavramdır. Ama bizim ülkemizde genel olarak turiste bakış açısı ahlakımızı bozacak mantığı ile ilerlediği için bu yanlış bir bakış açısı ama bu konuda önce halkımızı bilinçlendirmemiz lazım. Turizmin bacasız bir sanayi olduğunu halkımıza gerçekten doğru bir şekilde anlatmamız lazım. Yani bunun sadece ahlaki boyutlarının olmadığını ve ahlaki boyutlar dışında getirilerinin de çok iyi olacağını anlatmalıyız. Dediğim gibi yani bu noktada tabi en önemli husus halkı bilinçlendirme olacaktır diye düşünüyorum.”
15. Katılımcı	“Yani şimdi baktığımız zaman işletmelerin ve turizmin üç temel etkisi var. Hep bu bakış açısı ile aslında bakmak gerekiyor. Ekonomik, sosyokültürel ve çevresel açıdan etkileri olacaktır. Tabi ki bunların olumlu ve olumsuz yönde etkileri olacaktır. Şimdi olumlu yönlerine bakacak olursak, ekonomik açıdan döviz girişi sağlayabilir, gelir girişi sağlayabilir, istihdam olanağı sağlanabilir. İşte yeni turistik ürün üretip ondan bir ekonomik fayda sağlanabilir. Ancak olumsuz noktadan baktığımız zaman genellikle fiyat artışları ve enflasyon oranının bölgesel anlamda artmasına neden olabilir. Bu olumsuz bir ekonomik etki olarak karşımıza çıkar. Yine yabancı işçi tedarikine gitmek durumunda kalınabilir.

Tablo 21. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına İlişkin Avantajları Ve Dezavantajlarının Neler Olabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
15. Katılımcı Devamı	<p>Mesela Akçakoca’da bu şekilde sağlık bilgisine sahip personel yoksa mecburen başka illerden başka ülkelerden personel çağırmak gerekecektir. Bu şekilde eldeki kaynağın dışarıya gitmesine neden olacaktır. Yani bu durumda ne ortaya çıkıyor sızıntı. Örneklendirmek gerekirse gelecek bir yabancı vatandaş veya Türk vatandaş, Antalya’dan veya diğer illerden geldi diyelim. Burada on ay çalışacak buradan biriktirdiği parayı başka bir bölgeye taşıyacak bu şekilde bir sızıntıya da neden olacak. Çevresel açıdan tabi ki bunun olumsuz etkileri olabilecek. Sürdürülebilirlik ilkesi kapsamında doğal yapıya, doğaya, dengeye, ekosisteme, canlı yaşamına, denizdeki canlı yaşantısına zarar vermeyecek şekilde yapılacaksa sorun yok ama mutlaka bazı maliyetler ön plana çıktığı için bu durumda da fileler verilecek ve bu durum ekosisteme, çevreye zarar boyutu ortaya çıkacaktır. Bu kapsamda bölgeye turist çekilecek görüntü kirliliği, gürültü kirliliği, katı ve sıvı atık gibi kirliliğe neden olacaktır. Bu gibi olumsuz etkiler söz konusu olabilir. Tüm bunların dışında kültürel açıdan da belki bir çatışmaya mahal verebilir. Farklı kültürler, yani bu yabancı bir turiste de hitap edebileceği için doğrudan bunu bilenler buraya gelecektir. Yabancı turistlerle yöre halkı arasında belki bir çatışma yaşanabilecektir. Kültürel anlamda ya da işte tam tersi de olabilecek kültürel kaynaşma, kültürel etkileşim gibi iki farklı kültürün kaynaşması da söz konusu olabilecektir.”</p>
16. Katılımcı	<p>“Avantajları olarak, bölgenin ekonomik anlamda gelişmesine etkileri olacaktır. Yine bölgenin kısa olan turizm sezonunun uzamasına ve turistik ürün açısından çeşitlik kazanmasına olumlu yönde etkileri olacaktır. Dezavantajları açısından, şimdilik her hangi bir şey söylemek zor çünkü yapılan her yatırım olumlu veya olumsuz sonuçlar yaratabilir. Bunu deneyimmeden bilemeyiz diye düşünmekteyim.”</p>

Tablo 21. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına İlişkin Avantajları Ve Dezavantajlarının Neler Olabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
17. Katılımcı	“ Avantajları , ekonomik yönden bir çarpan değeri veya kelebek etkisi yaratabilme özelliği olarak söyleyebiliriz. Böyle bir tesis hem Düzce’ye hem de Akçakoca’ya büyük ekonomik avantajlar sağlayacaktır. Aynı zamanda Düzce ve Akçakoca’nın bilinirliğini ve tanınırlığını ön plana çıkarabilecektir. Dezavantaj kısmında ise sadece acaba devamlılığı sağlanabilir mi yapılan yatırımın geri dönüş kısmı ve zamanı beni endişelendiriyor.”
18. Katılımcı	“ Avantajları çok yönlü ve fazla saymakla bitiremeyiz örnek olarak ekonomik olarak bölgenin kalkınmasına ve gelişmesine olacak olan olumlu etkileri, turizm açısından sürdürülebilirliği sağlama açısından ve devamlılığın yapılabilirliği gösterilebilir. Ancak dezavantajları açısından etkin bir tanıtım ve bilgilendirme faaliyeti yapılmazsa, uygun reklam ve pazarlama faaliyetleri kullanılmazsa ve tesisin maliyetler açısından devamlılığı sağlanamazsa bu açıdan dezavantajları olabilir. İyi bir araştırma ve fizibilite çalışması yapmak lazım. Ülkemizde pek yaygın olmayan bir faaliyet bu açıdan maliyetler açısından pahalı bir hizmet bu kapsamdan da uygun bir fiyat politikası izlenmeli diyebilirim.”
19. Katılımcı	“Böyle bir merkezin kurulacak olması hem bölgesel açıdan hem de genel açıdan birçok olumlu yönlerinin olacağına inanıyorum, bölgenin bilinirliğinin artmasında büyük bir avantaj sağlayacağını söyleyebilirim. Yine bölgenin ekonomik anlamda canlanacağını ve sadece yaz aylarında yapılan bir turizm faaliyetine değil de tüm bir yıl yapılabilen alternatif bir turizm ürününe sahip olacağını ifade edebilirim. Dezavantajları olarak, çevreyi kirletmediği sürece böyle bir tesisin herhangi negatif bir yönü olacağını düşünmüyorum.

Tablo 21. (Devam): Akçakoca’da Bir Talassoterapi Merkezi Kurulacak Olmasına İlişkin Avantajları Ve Dezavantajlarının Neler Olabileceğine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
19. Katılımcı Devamı	Tek endişem böyle bir tesisin devamlılığının sağlanabileceği yönünde çünkü deniz suyu yapısı itibari ile yıpratıcı bir özellik taşımakta ve maliyetleri artıracak olmasıdır.”
20. Katılımcı	“ Avantajları , Akçakoca’nın yerel halkına ekonomik anlamda bir katkısı olacaktır. Yani bu tesise gelen insanlar illaki çevreyi gezip görmek isteyeceklerdir. Bu bağlamda harcamalar yapacaklardır ve ekonomiyi hareketlendireceklerdir. Yine bu hizmeti almak için gelen insanlar bir başkasına ve yakınlarına Akçakoca’yı tavsiye edebileceklerdir. Bu durumda Akçakoca’nın markalaşması, tanınırlığı ve bilinirliğini önemli ölçüde artıracaktır. Turizmin bacasız bir sanayi olduğunu kabul gördüğümüzde her hangi olumsuz bir dezavantaja sahip olacağını düşünmüyorum.”
21. Katılımcı	“ Avantajları , açısından böyle bir merkezin Akçakoca’ya turizm açısından ve ekonomik açıdan büyük faydaları olacaktır diye düşünmekteyim. İstihdam olanakları ve yeni iş türlerinin gelişmesinde ve oluşmasında etkili olacaktır. Dezavantajları , açısından böyle bir tesisin herhangi bir dezavantaj yaratacağını sanmıyorum. Faydalarının çok çok daha fazla olacağı kanaatindeyim.”

Araştırmaya katılan katılımcıların Tablo 21’de belirtilen görüşleri doğrultusunda, Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulabilecek olması kapsamında avantajlarının neler olabileceği konusunda genel olarak, “*Akçakoca’nın stratejik coğrafi konumu itibari ile büyük şehirlere olan yakınlığının turist ve ziyaretçi çekme açısından olumlu yönde bir avantaj oluşturabileceği, bölgede kurulabilecek olan böylesine bir tesisin sağlık turizmi açısından çok büyük bir ekonomik gelir sağlayabileceği, Akçakoca’nın ulusal ve uluslararası düzeyde tanınırlığının ve bilinirliğinin artmasında etkili olabileceği, bölgede bir farkındalık düzeyi geliştirebileceği ve bu duruma paralel olarak hem yerel yönetimlerin*

hem de merkezi yönetimin bölgenin gelişmesinde daha fazla etkili olabileceği, gelen turist sayısında artışa neden olabileceği ve sürdürülebilir turizm faaliyetleri kapsamında ekonomik gelir artışının devamlılığının sağlanabileceği”, gibi avantajlarının olabileceği yanıtlarını vermişlerdir.

Dezavantajlarının neler olabileceği konusuna ilişkin toplam 21 katılımcıdan 8’i herhangi bir dezavantajının olmayacağı yönünde yanıt verirken 13’ü genel olarak, “bölgede kış mevsimi şartlarının zorlu olmasından dolayı ulaşımda yaşanabilecek aksaklıkların oluşması, talebin artmasına bağlı olarak gelen turistlerin ve hastaların bölgenin kültürel yapısına ve dokusuna istemeden de olsa değiştirebileceği, gelen turistler ve yerel halk arasında bir çatışma meydana gelebileceği, bölgenin gelişmesine paralel olarak bölgesel enflasyonun ve fiyatların artması, konu ile ilgili uzman ve kalifiyeli personel temininde sıkıntılar olabileceği ve bu durumun sızıntı kavramına yol açabileceği kaygısı, uzun vadede bölgenin taşıma kapasitesinin yeterli olmayacağı için oluşabilecek çevre kirliliği, gürültü kirliliği, sıvı ve katı atık artışına ek olarak yaşanabilecek yoğunluktan dolayı kaynakların yeterli olmayacağı”, gibi dezavantajlarının olabileceği yönünde yanıtlar vermişlerdir.

5.11. Konu Kapsamında Katılımcıların Fikir Ve Önerilerine İlişkin Katılımcı Görüşleri

Bu başlık altında katılımcılara, “Bu konuya eklemek istediğiniz, fikirler ve önerileriniz nelerdir?”, şeklinde araştırma sorusu yöneltilerek katılımcıların görüşleri Tablo 22’de gösterilmektedir.

Tablo 22: Konu Kapsamında Katılımcıların Fikir ve Önerilerine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
1. Katılımcı	“Düzce’nin ve Akçakoca’nın aynı zamanda üniversite, tıp fakültesi ve bölgede bulunan fizik tedavi ve rehabilitasyon (FTR) hastanesinin gelişimi ve beraberinde bölgesel kalkınmanın artmasına bağlı olarak önemli bir merkez olabilir.

Tablo 22. (Devam): Konu Kapsamında Katılımcıların Fikir Ve Önerilerine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
1. Katılımcı Devamı	“Düzce’nin ve Akçakoca’nın aynı zamanda üniversite, tıp fakültesi ve bölgede bulunan fizik tedavi ve rehabilitasyon (FTR) hastanesinin gelişimi ve beraberinde bölgesel kalkınmanın artmasına bağlı olarak önemli bir merkez olabilir. Uygun finansal ve kalifiye personel desteği ile hem batı Karadeniz’in hem de ülkenin parlayan bir yıldızı olabilecek potansiyele sahip bir marka değeri oluşturabiliriz.”
2. Katılımcı	“Proje uygulanabilirlik açısından Akçakoca’mıza çok uygun bir projedir. Zaman kaybetmeden bu projenin uygulandığı bölgelerinde örnek alınarak yakın zaman da hayata geçirildiğini görmek isteriz.”
3. Katılımcı	“Talassoterapi önemli bir fizik tedavi ve termal türlerinden biridir. Türkiye dört mevsim 12 ay turizm imkânlarının yapılabileceği önemli bir destinasyondur. Avrupa ve Asya kıtalarını bir birine bağlayan jeopolitik ve jeostratejik konumu olan hem medikal, hem termal, hem geriatri sağlık turizmlerinde potansiyeli çok yüksek olan bir ülkedir ancak sağlık turizminde dünyadaki sağlık turizmi pastasından gerekli payı alamamaktadır. Bunun nedeni sağlık turizminde ve sağlık turizmi hizmetlerinin sunumunda yeni bir ülke olmamızdır. Talassoterapi tedavisi açısından Türkiye çok verimli minerilazasyon oranları, değerleri yüksek ve içeriği çeşitli deniz suyu özelliklerine ve deniz suyu türlerine sahip bir destinasyondur. Türkiye’de ki sağlık turizmi tesislerine baktığımızda talassoterapi tedavi merkezlerinin yeterli sayılarda olmadığını ve bu yönde ihtiyaç olduğunu görmekteyiz. Öncelikle Türkiye de tedavi amaçlı bir talassoterapi merkezi kurmadan önce Avrupa’daki, Amerika’daki ve orta Asya’daki özgün önemli örnek tedavi amaçlı talassoterapi merkezlerinin gözlemlenerek örnek alınarak bunlara benzer ve bu merkezlerle rekabet edebilecek düzeyde uluslararası nitelikte talassoterapi tedavi merkezlerinin kurulmasını tavsiye ediyorum.”

Tablo 22. (Devam): Konu Kapsamında Katılımcıların Fikir Ve Önerilerine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
4. Katılımcı	“Akçakoca denizinin analizlerinin yapılmasının gerekli olduğunu düşünüyorum. Mineral düzeylerinin ve tuz oranının iyi ölçülmesi gerekiyor. Enfeksiyon riski benim için çok önemli deniz de oluşabilecek enfeksiyon riskleri benim için şaibeli bu kapsamda denizden alınan sular öncelikle bir değerlendirmeden geçirilerek her hangi bir risk unsurunun taşımadığı tespit edildikten sonra kullanılmalıdır. Hijyen ve enfeksiyon açısından çok dikkat edilmeli ve kesinlikle uzman sağlık personelinin gözetimi altında tedaviler ve kürler uygulanmalıdır.”
5. Katılımcı	“Eğer böyle bir merkez kurulacaksa kesinlikle uzman sağlık personeli eşliğinde çalışılmalı ve istihdam edilmeli bence.”
6. Katılımcı	“Merkezin kurulmasına yönelik olarak üniversite ve belediye ile ortak çalışılmalı, deniz suyu iyi analiz edilmeli, kurulacak olan bölge ve konum taşıma kapasitesi göz önünde bulundurularak seçilmeli, bu konuda dünyada öncü konumda olan Fransa gibi ülkelerde ki tesisler örnek alınarak yapılmalı diye düşünüyorum.”
7. Katılımcı	“Kurulacak olan bu tesiste istihdam edilecek personelin yeterli sayılarda ve önceden belirlenmesi gerektiğini düşünmekteyim. Ayrıca deniz suyunun kapsamlı bir analizinin yapılması ve önceden denizin sahip olduğu mineraller ve tuz oranı gibi konuların bilimsel olarak araştırılması gerektiğini düşünmekteyim.”
8. Katılımcı	“Kısa zamanda tam olarak faal bir şekilde çalışabileceğini düşünmüyorum. Bu bağlamda önceden de belirttiğim gibi sürdürülebilir olması gerekmektedir. Yaptık oldu ya da olmadı şeklinde değil de önceden yapılış aşamasında tam anlamda bir yapılabirlik yani fizibilite çalışmasının yapılması gerektiğini düşünüyorum. Yine dünya genelinde bu konuyla ilgili yapılmış tesisler incelenmeli ve örnek alınmalıdır.”

Tablo 22. (Devam): Konu Kapsamında Katılımcıların Fikir Ve Önerilerine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
9. Katılımcı	“Şimdi konu hem sağlık hem de turizm açısından çok güzel bir konu fakat kuruluş aşamasında birçok bileşenin göz önüne alınması gerekmekte ve çoklu disiplinler bir yaklaşımla konu değerlendirilmelidir. Bu çerçevede kurulacak olan yerin konumu, fizibilitesi çok iyi yapılmalıdır. Ulaşımın kolay olduğu bir yerde, kendi reklamını kendisinin yapabileceği bir şekilde konumlandırılmalıdır.”
10. Katılımcı	“Ülkemizde ve bölgemizde talassoterapi kavramı pek yaygın değil ama dünya genelinde sağlık turizmine olan ilgi ve sağlık turizmi pazarı göz önüne alındığında, üç tarafı denizlerle çevrili olan ülkemizde böyle bir alanın ve pazarın oluşması çok iyi olur diye düşünmekteyim. İnsanlar artık eskisi gibi deniz, kum, güneş turizmi olarak ifade ettiğimiz kitle turizminden bıktılar. Daha çok alternatif ve niş turizme yönelmekteler. Sağlık turizmi hem alternatif bir turizm çeşidi olması hem de turizmin mevsimsellik özelliğini kırabilecek özelliklerde olması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda ürün ve hizmet yelpazesini geliştirebilecek tüm uygulamalar ve girişimler önem taşımaktadır. Talassoterapi de farklılık ve yenilik yaratma açısından hem turizm hem de sağlık sektörleri açısından ülkemize olumlu kazancılar sağlayabilecek bir potansiyele sahiptir diye düşünmekteyim.”
11. Katılımcı	“Güneşlenme süresinin az olması, iklimin değişken olması gibi etkenler Akçakoca’daki deniz turizminin kısa olmasına neden olmaktadır. Ama talassoterapi dediğimiz zaman ya da sağlık turizmi kapsamında her hangi bir tesiste olabilir buraların özel müşterileri var. Bu gibi tesisler ve alternatif turizm türleri turizm mevsimini 12 ay a yayabilmemize olanak sağlayabilir. Böylelikle bölgeler arası gelir dağılımlarını da eşitleyebiliriz.

Tablo 22. (Devam): Konu Kapsamında Katılımcıların Fikir Ve Önerilerine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
11. Katılımcı Devamı	<p>Yani bir yere yatırım kararı almak sorun değil ama öncesinde yapılabilirliğinin yani fizibilite çalışmalarının tam anlamda yapılması gerekmektedir. Genel alt yapı anlamında burada yol var mı? Evet, var kara yolu ulaşımı açısından avantajlıyız, deniz yolu ile sefer var mı Akçakoca'ya? Yok, bu bir dezavantaj, Hava alanı var mı? Yok, Akçakoca'nın dünyayla tek bağlantısı şuanda kara yolu, bölgesel olarak turizmin istenen seviyede gelişmemesinin en büyük nedeni bana göre budur. Yol varsa ya da ulaştırma aracı ne kadar çok ise bir bölge o kadar çok gelişebilir. Bu kapsamda ulaşımın kolay yapılabileceği bir bölgeye yapılmalıdır diye düşünmekteyim.”</p>
12. Katılımcı	<p>“Maliyetlerin iyi hesaplanması gerektiğini düşünüyorum, yine sürdürülebilir olması açısından yapılacak olan plan ve projelerin önceden belirlenmesi gerektiği kanaatindeyim.”</p>
13. Katılımcı	<p>“Ana fikir olarak ve tema olarak güzel bir fikir. Sağlık turizmi yılın her ay 1 iş yapabilecek bir potansiyele sahip. Örnek olarak Bolu tarafında termal ve ılıca turizmi sayesinde kışın bile turizm faaliyetleri sürdürülebilmekte bunlara ek olarak deniz suyunun kullanılması belki de Karadeniz bölgesinde bir ilk olabilecektir. Yapılabilirse tüm Türkiye geneli için yeni bir alternatif turizm kaynağı doğacaktır.”</p>
14. Katılımcı	<p>“Turizme yeni bakış açıların ve alternatif türlerin getirilmesi gerektiğine kesinlikle inanıyorum ve güveniyorum. Türkiye turizminin gelişmesi açısından alternatif turizm türleri ve pazarları büyük önem taşımaktadır. Ayrıca yerel turizmin gelişmesinde etkili olabilecek böylesi potansiyel taşıyan projelerin değerlendirilmesi gerektiğine inanıyorum. Son olarak bu tür projelerin ve çalışmaların yapılabilmesi için çok çok iyi düşünülerek adımların atılması gerektiğini düşünüyorum.</p>

Tablo 22. (Devam): Konu Kapsamında Katılımcıların Fikir Ve Önerilerine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

14. Katılımcı Devamı	<p>Bu tür çalışmalar yapılmadan önce gerekli fizibilite çalışmalarının eksiksiz yapılması gerekmekte ve ayrıca yerel yönetimlerle, halkla konuşmak zorundasınız ve öncelik olarak insanlara farkındalık oluşturulmalıdır. Sonra bu farkındalığın devamında bilinci artan bir toplum olmaya başlamak içinde artık yavaş yavaş adım adım ilerlemeye gayret edeceksiniz ki bunda da sabır yine tekrar ediyorum. Turizmdeki ifadesi ile süreklilik veya sürdürülebilir turizm büyük önem taşımaktadır.”</p>
15. Katılımcı	<p>“Özelikle Akçakoca için turistik ürün çeşitlendirilmesi çok önemli. Yani Akçakoca'nın turistik ürün çeşitliliği sınırlı. 1950'li yıllarda Akçakoca'nın turizm faaliyetleri başlamasına rağmen hala bugün Akçakoca'nın turizm problemi nedir diye sorulmaktadır. Ve buna maalesef bir cevap ve çözüm oluşturulamamış. Akçakoca turistik destinasyonlar içerisinde ülkemizde ilklerden olmasına rağmen hala gerekli tanıtımları, alt yapı ve diğer eksikleri giderilememiş, turizm bilinci tam olarak oluşturulamamış, yerel halka ve işletmecilere turizm tam anlamı ile tanıtılamamış turizmi aslına uygulamaya çalışıyorlar ama biraz uzak bir şekilde uygulamaya çalışıyorlar. Şimdi böyle bir girişim yapılacaksa bunun öncelikle yerel halka ve işletmecilere tanıtılması gerekiyor. Mantığının ve özelliklerinin ne olduğunun anlatılması gerekiyor. Böyle bir işletmeden nasıl fayda sağlanabileceğinin aktarılması gerekiyor. Gerekli fayda maliyet analizlerinin ve fizibilite çalışmalarının yapılması gerekiyor diye düşünüyorum.”</p>
16. Katılımcı	<p>“Böyle bir merkez yapılırsa bunun ne olduğunun anlatılarak yapılması gerektiğini düşünmekteyim. Bilgilendirici bir reklam faaliyeti yapılmalıdır. Ülkemizde çok yaygın bir şey değil bu açıdan bunun yerel halka ve bölge insanının ulaşabileceği maliyetler de sunulması gerektiğine inanıyorum.</p>

Tablo 22. (Devam): Konu Kapsamında Katılımcıların Fikir Ve Önerilerine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
16. Katılımcı Devamı	Sürdürülebilir turizm kapsamında devamlılığının sağlanması açısından iyi bir planlama ve fizibilite çalışması yapılması gerekiyor. Kaliteden ödün vermeden, doğa ile iç içe bir tesis kurulmasını öneriyorum.”
17. Katılımcı	“Konu turizmde ürün ve hizmet çeşitliliği yaratma açısından çok güzel bir konu, ülkemizin üç tarafı denizlerle çevrili böyle avantaja sahipken böylesi bir pazara ve alana yönelik çalışmalar desteklenmeli. Yeni kaynakların yeni ve değişik yöntemlerle kullanılması her zaman insanların ilgisini çekecektir bu bağlamda böyle bir konuyu ele aldığımız için sizi tebrik ediyorum. Biz zaten bir turizm ülkesiyiz ve gelirimizin büyük bir kısmını turizmden sağlıyoruz böylesine yeni ve alternatif turizm türleri her zaman için ülkemiz açısından büyük öneme sahip. Umarım bu tür çalışmalar tüm ülkemizde uygulanır ve yaygınlaştırılabilir. Çünkü böyle bir çalışma sadece yerli turistleri değil yabancı turistlerinde ilgisini çekebilecektir.”
18. Katılımcı	“Hazırlamış olduğunuz bu tezin literatüre önemli bir katkı sağlayacağına inanıyorum. Akçakoca’da alternatif turizm türlerinin geliştirilebilmesi önemli bu tez de buna bir imkân sağlayabilecektir. Sürdürülebilir turizmin sağlanabilmesi açısından ve turizmin tüm bir yıl yapılabilirliğinin oluşması için bu tür çalışmalara büyük ihtiyaç duymaktayız.”
19. Katılımcı	“Konu yapılabilirliği açısından ve faydaları açısından bana oldukça pozitif geldi diyebilirim. Böyle bir tesisin yapılması Akçakoca’mız açısından her yönden çok iyi olacaktır. Niş bir pazar yaratabilecek ve turizmin 12 ay yapılmasına imkân sağlayacaktır. Ancak dediğim gibi deniz suyunun yıpratıcı etkileri ve böyle bir tesisin devamlılığı yani sürdürülebilirliği açısından baştan fizibilite çalışmaları çok iyi bir şekilde yapılmalıdır.

Tablo 22. (Devam): Konu Kapsamında Katılımcıların Fikir Ve Önerilerine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
19. Katılımcı Devamı	Ayrıca son olarak deniz suyunun analizlerinin farklı bölgelerden ve farklı tarihlerde alınıp incelenmesi gerektiğini düşünüyorum.”
20. Katılımcı	“Önerim öncelikle deniz suyunun analizlerinin iyi bir şekilde yapılması ve suyun sahip olduğu özelliklerin belirlenmesi yönünde. İşte suyun sahip olduğu minerallerin hangi hastalıklara iyi geldiğinin iyi tespit edilmesi gerekiyor. Yine böyle bir tesisin kurulması için gerekli fizibilite çalışmalarının eksiksiz yapılması yönünde, ayrıca kurulabilecek olan böylesine bir tesiste konu ile alakalı ve bilgi sahibi hekimler tarafından böyle bir hizmet sunulması iyi olur diye düşünmekteyim.”
21. Katılımcı	“Ben öncelikle ülkemizde bu tarz alternatif turizm dediğimiz, sağlık turizmi dediğimiz veya talassoterapi gibi ifade ettiğimiz yeni alanlarda ve başlıklarda bir takım arayışlara girilmesi ve çalışmalar yapılmasını çok anlamlı ve faydalı buluyorum. Bu tarz tesislerinde özellikle Akçakoca gibi turizm mevsiminin çok kısa olduğu yerlerde bu anlamda hizmetin sağlanmasının çok faydalı olacağını düşünüyorum. Ve bu konulara dönük yatırım yapmak isteyen vatandaşlarımızın da uygun tesislerle çok ciddi anlamda gelir ve kazanç elde edeceklerine inanıyorum. Bu hem yöre hem de ülke ekonomisine yerli ve yabancı turistlere hizmet olacaktır. Hem de yöre ekonomisine ciddi manada kazanç sağlayacaktır. Böylesine bir konuyu işlediğiniz için ben öncelikle size teşekkür ediyorum. Bu konu ile ilgilenen, alaka duyan ve merak duyan vatandaşlarımıza, girişimcilerimize ben şunu söylemek istiyorum, uygun şartlarda ve uygun koşullarda bu tarz tesisleri yapmak isteyen her vatandaşımız ve girişimcimiz bizlerle bu konuda fikir alışverişi yapabilir. Devletimiz bu konularda her türlü desteği ve imkânı vermeye hazırdır.

Tablo 22. (Devam): Konu Kapsamında Katılımcıların Fikir Ve Önerilerine Yönelik Katılımcı Görüşleri;

Katılımcı	Katılımcı Görüşleri
21. Katılımcı Devamı	Bununda tabii kullanılması ve bundan faydalanılması ülkemiz açısından çok faydalı olacağını düşünüyorum. Artık deniz, kum, güneş turizmi gibi konularda uzun yıllardır ülkemiz dünyada en iyi imkâna sahip olarak biliniyor. Bunlara ek olarak alternatif turizm imkânları sunulması özellikle kültür ve sağlık turizmi gibi farklı alternatif turizmlerle bizim bunu taçlandırmamız gerektiğini düşünüyorum. Sadece yaz aylarında değil diğer büyük aylarda ülke turizmini ve ekonomisini canlı tutabilmek adına bu tarz yatırımların ve bu tarz konuların araştırılması ve yapılması gerektiğine inanmaktayım.”

Araştırmaya katılan katılımcıların Tablo 22’de belirtmiş oldukları görüşleri doğrultusunda fikir ve önerilerine ilişkin genel bulgular, *“Sürdürülebilir bir turizmin sağlanabilmesi açısından sağlık turizmi ve alternatif turizmin çok önem taşımakta olduğu, talassoterapi kavramının ülkemizde çok yaygın bir uygulama olmadığı için yerel halk ve bölge insanının bilgilendirilmesi gerektiği, böylesine bir alternatif turizm ürünü ve yatırımı yapmadan önce gerekli fizibilite çalışmalarının eksiksiz olarak yapılması gerektiği, dünyada bu konuda öncü olan ülkeler de ki çalışmalar incelenerek bizim ülkemize yönelik olarak adapte edilmesi gerektiği ve deniz suyunun analizlerinin eksiksiz bir şekilde yapılması gerektiği”,* şeklinde fikir ve önerilerini belirtmişlerdir.

ALTINCI BÖLÜM

7.SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar

Son yıllarda yaşanan teknolojik gelişmelere bağlı olarak sağlık alanında gerçekleştirilen yenilikler insan yaşam süresinin uzatılmasında etkili olmuştur. İnsan yaşam süresinin uzamasının beraberinde getirdiği kronik hastalıklar ve rahatsızlıklar insanların alternatif sağlık turizmine yönelmelerine ve hem tatil hem de sağlık amaçlı seyahatler yapmalarına neden olmuştur. Bununla birlikte dünya genelinde sağlıklı yaşam bilincindeki artışa bağlı olarak yaşlılık kavramının süresinin uzaması, dünya genelinde artan hastalıkların oranının artması beraberinde farklı tedavi yöntemlerinin geliştirilmesinde ve özel ilgi turizminin kitleler arasında yaygınlaşmasına sebebiyet vermiştir.

Bu çalışmada sağlık turizmi kapsamında talassoterapi uygulamaları ve merkezleri değerlendirilmiş olup Akçakoca ilçesinde yerel yönetim birimleri, yerel halk ve akademisyenlerden oluşan katılımcıların görüşleri değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında Akçakoca ilçesinde bulunan 5 yerel yönetim birimi, 11 yerel halk ve 5 akademisyenden oluşan toplam 21 katılımcı ile görüşme yapılmıştır. Görüşme formunda 10 adet mülakat sorusu bulunmaktadır. Görüşme formu uzman akademisyenin değerlendirmesinin ardından yapılan düzenlemelerle son halini almıştır. Yapılan görüşmelere dayanılarak elde edilen bulgulara aşağıda yer verilmiştir.

Genel olarak katılımcılardan alınan cevapların perspektifine göre; *Düzce ili Akçakoca ilçesinde bir talassoterapi merkezi kurulup kurulamayacağına yönelik bir potansiyelin olup olmadığına ilişkin katılımcı görüşleri*; “Akçakoca ilçesinin sahip olduğu stratejik konum itibari ile büyük şehirlere olan yakınlığı ve ulaşım kolaylığı avantajına sahip olması, sahip olduğu doğal güzellikler, iklim yapısı ve denize yakın birçok boş alana sahip olması, alternatif turizm çeşitliliği ve yeni turistik ürün ve hizmetler oluşturulması açısından, Akçakoca turizminin tüm bir yıla yayılmasını sağlamak amacıyla, talassoterapi uygulamalarında kullanılan deniz suyu, deniz iklimi, yosunu, çamuru, vb. maddeler ve kaynaklar açısından Akçakoca'nın yeterli zenginlikte olması, Karadeniz'in sahip olduğu tuzluluk oranının diğer denizlerimize oranla daha az olması ve mineral zenginliği açısından

yeterli olduğunun düşünülmesi”, gibi nedenlerle Akçakoca ilçesinin böyle bir potansiyeli taşıdığını ifade etmişlerdir. Yalçın’ın (2018) Antalya ilinin sağlık turizmi ve talassoterapi uygulamalarının potansiyelini belirlemek için yapmış olduğu çalışmada deniz suyunun kullanılarak sunulan sağlık turizmi hizmetlerinin niş bir pazar oluşturduğu ve Antalya’da kış turizminin sürdürülebilirliğinin sağlanması noktasında büyük önem taşıdığı belirtilmektedir. Üzümcü ve Çimen’nin (2019) yapmış oldukları çalışmada Kocaeli sağlık turizminin potansiyeline yönelik araştırma ve swot analizi yapılmıştır. Bu gibi çalışmalar örnek alınarak Düzce ve Akçakoca için yapılabilir.

Akçakoca’da bir talassoterapi merkezinin kurulup kurulmayacağı ve kurulacak olursa nereye kurulabileceğine ilişkin, katılımcıların çoğu; “Akçakocanın sahip olduğu deniz kıyı şeridinde bir çok boş alanın bulunmasından ve Akçakoca turizmini sürdürülebilir bir turizm haline getirebilecek olmasının yanında Akçakoca’nın tanınırlığını ve bilinirliğini arttırabilecek olması”, gibi nedenlerden Akçakoca’da bir talassoterapi merkezinin kurulabileceğini belirtirken, katılımcıların küçük bir kısmı “Akçakoca’nın sahip olduğu alt yapı ve üst yapı gibi imkanların böyle bir tesisin sürdürülebilirliğinde etkili ve yeterli olmayacağı”, yönünde görüşlerini belirterek böyle bir tesisin kurulamayacağını ifade etmişlerdir. Genel kapsamda katılımcı görüşleri değerlendirildiğinde 21 katılımcının 19’u kurulabileceğine 2’si ise kurulamayacağına ilişkin yanıtlar vermişlerdir. Akçakoca kıyı şeridindeki boş alanların değerlendirilmesi ve turizme kazandırılması açısından ve Akçakoca’nın turizminin mevsimsellik özelliğinden kurtarılarak, sürdürülebilir bir alternatif turizme ihtiyaç duymasından dolayı sonuç olarak sağlık turizmi kapsamında böyle bir merkezin kurulabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Kurulabilecek olursa nereye kurulabileceği konusuna ilişkin, kurulabileceğini düşünen katılımcılar çoğu; “deniz kenarına yakın, Akçakoca merkezden uzakta, ulaşım açısından kolaylıkla ulaşılacak ve doğa ile iç içe bir alana”, kurulabileceğini ifade etmişlerdir.

Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olsa hangi yaş gruplarına hitap edebileceği, konusuna ilişkin katılımcıların çoğu “geriatri turizmi kapsamında büyük ilgi göreceği ve genellikle orta ve üstü yaş gruplarına hitap edebileceği”, yönünde görüşlerini belirtmişlerdir.

Akçakoca'da bir talassoterapi merkezi kurulması durumunda bölgenin turizmine oluşturacağı katkıların neler olabileceği konusuna ilişkin, katılımcıların çoğu; “Akçakoca turizminin sahip olduğu kısa sezon özelliğini kırabileceği ve turizmin 12 ay yapılabileceğini, sağlık turizmi kapsamında gelen turist ve hasta sayısında artış olabileceğini, yine tedavi amaçlı gelen turistlerin tedavi kapsamında ve kür sürelerine bağlı olarak kalış sürelerinin artacağı ve Akçakoca'nın sağlık turizmi kapsamında sürdürülebilir bir turizm destinasyonu haline gelebileceği”, şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Bölgemizin turizmden elde edeceği gelir göz önüne alındığında bu gelirin devamlılığının sağlanması açısından sağlık turizmi kapsamında böyle bir merkez Akçakoca'nın turizm faaliyetleri açısından büyük önem arz etmekte olduğu görülmektedir.

Akçakoca'da bir talassoterapi merkezi kurulması durumunda ziyaretçilere yönelik sağlık ve turizm alanları kapsamında sunulabilecek ürün ve hizmetlerin neler olabileceği konusuna ilişkin, katılımcıların çoğu; “turistik ürün kapsamında Akçakoca'yı temsil eden yöresel, doğal ve organik ürünlerin sunulabileceği, Akçakoca'nın sahip olduğu mutfak kültürünün talassoterapi kapsamında denizden elde edilebilecek ürünlerle bir araya getirilip yeni ve farklı bir mutfak oluşturulabileceği, yine talassoterapi bağlamında denizden elde edilebilecek yosun, çamur gibi maddelerle çeşitli kozmetik ve sağlık ürünlerinin yapıp güzellik, zayıflama, vb. şekillerde ürünler olarak sunulabileceği, hizmetler kapsamında talassoterapi tedavi yöntemine ek olarak fizyoterapi, klimaterapi, balneoterapi, helioterapi, inhalasyon yöntemleri vb. hizmetlerinde tamamlayıcı ürün ve hizmetler olarak yapılabileceği, hastalara yönelik olarak çeşitli kür tedavileri ve SPA – Wellnes hizmetlerinin verilebileceği”, gibi farklı türde çeşitli bir çok ürün ve hizmetin sunulabileceğini ifade etmektedir.

Akçakoca'da bir talassoterapi merkezi kurulacak olmasına ilişkin bu merkezin reklam, pazarlama ve bilgilendirme faaliyetlerinin neler olabileceği kapsamında, katılımcıların çoğu; “Dijital pazarlama, kişisel pazarlama ve deneysel pazarlama stratejilerinin kullanılabilmesi, reklam araçlarında ise genellikle internet ve sosyal medya kullanılmasını, tamamlayıcı olarak büyük şehirlerde reklam panoları, broşürler ve televizyon reklamlarının kullanılmasını belirterek, yerel yönetimler ve üniversite ile iş birliğinin sağlanarak talassoterapi kavramının yerel halka ve bölgeye anlatılması gerektiğini bunun da

çeşitli toplantılar, paneller ve kongreler sayesinde yapılabileceği”, şeklinde yanıt vermişlerdir. Dijitalleşen dünyada günümüzde insanlara ve kitlelere ulaşımda en etkili yolun internet ve sosyal medya olduğu görülmektedir. Bu kapsamda böyle bir tesisin tanıtım ve reklam faaliyetlerinde katılımcılarında belirtmiş oldukları görüşler doğrultusunda internet ve sosyal medya uygulamaları en etkili yol olacaktır. Ayrıca bölgenin konumunun İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirlere yakın olmasından dolayı bu şehirlere turistleri ve hastaları çekmek için bu şehirlerde ki reklam panolarının kullanılabilmesi sonucuna ulaşılmıştır. Pazarlama stratejileri olarak, talassoterapi kavramının ülkemizde çok yaygın olmamasından ötürü kişilere ulaşmak ve talassoterapi kavramının ne olduğuna ilişkin bilgi vermek amacıyla en iyi üç stratejinin dijital pazarlama, kişisel pazarlama ve deneyimsel pazarlama stratejilerinin olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Yine bilgilendirme faaliyetleri kapsamında yerel yönetim birimleri ve bölgede bulunan üniversite ile iş birliği içinde bulunarak toplantılar, paneller ve kongrelerin düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olmasına ilişkin bu merkezin etrafına kurulabilecek tesislerin neler olabileceği konusu kapsamında, katılımcıların çoğu; “kaliteli yeme-içme işletmeleri, yöresel ürünler satan hediyelik eşya işletmeleri, konaklama işletmeleri, talassoterapi kapsamında klinik, medikal ve kozmetik ürün ve hizmetler sunan işletmeler, çekicilik ve cazibe imkanlarının artırılmasına yönelik olarak eğlence işletmeleri ve gelen turistlerin yada hastaların gezip dolaşabilecekleri park ve bahçeleri kurulabileceği”, şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir.

Akçakoca’da bir talassoterapi merkezi kurulacak olmasına bağlı olarak bölgenin kalkınmasına ne gibi etkileri olacağına dair, katılımcıların çoğu; “sosyoekonomik ve sosyokültürel olarak bölgenin gelişeceği, yeni meslek kollarının ve istihdam olanaklarının gelişebileceği, turizmin tüm bir yıl yapılmasına bağlı olarak sürdürülebilir bir gelirin sağlanabileceği, böyle bir tesisin ve alternatif sağlık turizminin diğer sektörlerle doğrudan ve dolaylı yönden olumlu yönde katkısı olabileceği, Akçakoca’ya gelen turist ve ziyaretçi sayılarında artış olabileceği, bölgenin alt yapı ve üst yapı gibi imkanlarının daha fazla gelişeceği”, şeklinde yanıt vermişlerdir. Turizm yapısı itibari ile dinamik bir özellikte olduğu için yapılan bütün turizm yatırımları bölgede bulunan diğer sektörleri, alt yapı ve üst yapı gibi imkanları doğrudan ve dolaylı yoldan etkilemektedir. Alternatif turizm türleri

kapsamında yapılan yatırımların bölgeler arası gelir dağılımını eşitlemekte olduğu bilinmektedir. Bu kapsamda bölgenin tanınırlığının ve bilinirliğinin artması, bölgenin sosyoekonomik ve sosyokültürel olarak gelişmesinin sağlanması doğrultusunda bu tür çalışmaların çok önem taşıdıkları sonucuna ulaşılmaktadır.

Akçakoca'da bir talassoterapi merkezi kurulması durumunda avantajlarının neler olabileceğine ilişkin, katılımcıların çoğu; “turizm bağlamında niş bir pazara girilecek olması neticesinde bu pazardan özel ilgi turizmi ve alternatif turizm kapsamında pay alınmasını sağlayacağı, Akçakoca'ya gelen ziyaretçi ve turist sayısını arttıracacağı, Akçakoca'nın ulusal ve uluslararası düzeyde tanınırlığının sağlanabileceği ve markalaşma yoluna gidebileceği, turizmin tüm bir yıl yapılabilir olması sonucunda sürdürülebilir bir ekonomik gelir imkanı yaratabileceği”, gibi bir çok olumlu turizm potansiyeli oluşturması yönünde avantajları olabileceğini belirtmektedir. *Dezavantajlarının neler olabileceği noktasında ise*, katılımcıların küçük bir kısmı da; “bölgede kış mevsiminin zorlu geçesinden dolayı ulaşımda aksaklıklar olabileceği, uzman ve kalifiye personelin temininde zorluklar yaşanabileceğine ve bu durumun bölgesel sızıntı kavramına neden olacağına, bölgenin gelişmesinin, tanınırlığının ve bilinirliğinin artmasına bağlı olarak yaşana bilecek talep fazlalığı durumunda sürdürülebilirliğin sağlanamayacağına ve Akçakoca'nın bu durumdan olumsuz yönde etkilenebileceği”, gibi dezavantajlarının olabileceğini ifade etmektedir.

Konu kapsamında katılımcıların fikir ve önerilerinin neler olduğuna ilişkin, katılımcıların çoğu; “sürdürülebilir bir turizm sağlama noktasında sağlık turizmi ve alternatif turizm türlerinin büyük önem taşıdıkları, talassoterapi kavramının ve uygulamalarının ülkemizde çok yaygın olmamasından dolayı çok bilinmediği ve bu uygulamanın ne olduğu konusunda halkın iyi bir şekilde bilgilendirilmesi gerektiği, dünyada bu konuda önde gelen ülkelerde ki çalışmalar incelenerek ve örnek alınarak bizim ülkemize uygulanması gerektiği, bu tür yatırımları yapmadan önce gerekli fizibilite çalışmalarının eksiksiz bir şekilde yapılması gerekti ve deniz suyunun analizlerinin en iyi şekilde yapıp içinde sahip olduğu minerallerin hangi hastalıklara iyi geldiğinin iyi bir şekilde tespit edilmesi gerektiği”, gibi fikir ve önerilerde bulunmuşlardır.

6.2. Öneriler

Yapılan değerlendirmelere ilişkin araştırma dahilinde elde edilen sonuçlara ilişkin öneriler aşağıda belirtilmiştir;

- Sağlık turizmi ve alternatif tedavi yöntemleri gibi konular hakkında çeşitli eğitimler, seminerler, fuarlar, toplantılar ve kongreler düzenlenerek toplum bilinçlendirilebilir.
- Talassoterapi merkezinin kurulduğu bölgede, deniz suyunun hangi hastalıklara iyi geldiği, ne tür uygulamaların yapıldığı gibi konular kapsamında etkili tanıtım ve reklam çalışmaları yapılabilir.
- Yerel yönetim birimleri ve üniversite ile ortaklaşa çalışarak talassoterapi kavramının ne olduğuna ilişkin yerel halkı bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları yapılabilir.
- Çeşitli tur operatörleri ve acentaları ile iş birliği yapılarak Akçakoca'nın sağlık turizmi kapsamında rotaların içinde yer alması sağlanabilir.
- Akçakoca'da kurulabilecek olan talassoterapi merkezinin etrafına çeşitli parklar, bahçeler ve su kaydırakları yapılarak çekicilik unsuru kazandırılabilir. Böylelikle hitap edebileceği kitle alanı genişletilebilir.
- Kışın deniz suyunun ısıtılarak, yazın ise soğutularak kullanılması ile sürdürülebilir bir turizm yapılması sağlanabilir.
- Akçakoca'da kurulabilecek olan talassoterapi merkezi etrafına yiyecek ve içecek işletmeleri, konaklama işletmeleri, medikal ve kozmetik ürün ve hizmetler sunan işletmeler, yöresel ürünler ve hediyelik eşya satışı yapan işletmeler yapılabilir.
- Akçakoca'da kurulabilecek olan talassoterapi merkezi çalışanları tarafından tesisi ziyaret eden ziyaretçiler için başta talassoterapi uygulamalarının ve kürlerinin neler olduğu ve tesiste sunulan diğer ürün ve hizmetler hakkında bilgilendirmeler yapılabilir.
- Akçakoca'da kurulabilecek olan talassoterapi merkezi engelli bireyler için istihdam olanağı sağlayabilir.
- Akçakoca'da kurulabilecek olan bir talassoterapi merkezi huzur evi sakinleri tarafından kullanılabilir.

- Denizden elde edilebilecek olan yosun, çamur, deniz suyu gibi maddeler işlenerek medikal ve kozmetik alanlarda satışa sunulabilir. Yosundan çeşitli hijyen malzemeleri sabun, şampuan, vb. ürünler yapılabilir. Yine çamurdan güzellik ürünleri kapsamında cilt maskeleri yapılabilir.
- Denizden elde edilebilecek yosun türlerinin özelliğine göre bu yosun türleri Akçakoca'nın mutfak kültürü ile birleştirilerek gastronomik alanda yeni ve farklı ürünler ortaya konulabilir.
- Deniz suyunun ısıtılarak maden suyu özelliği kazanması sağlanarak Akçakoca'ya has bir maden suyu üretilebilir.
- Çeşitli yapay dalğa havuzları yapılarak bu havuzlarda deniz suyunun kullanılması sağlanabilir.

Araştırmacılara ve Akademisyenlere Yönelik Öneriler

- Talassoterapi uygulamaları ve tedavi yöntemleri hakkında literatüre katkı sağlayabilecek çalışmalar yapılabilir.
- Bilimsel çalışmalarda ve fizibilite çalışmalarında kullanılmak için deniz suyu analizlerinin iyi yapılması gerekmektedir. Bu analizlerin denizin farklı bölge ve derinliklerinden farklı zaman dilimlerinde örnekler alınarak yapılması gerekmektedir.
- Sağlık turizmi kapsamında Akçakoca'ya yönelik farklı alternatif tedavi yöntemleride ele alınarak bunlar üzerine araştırmalar yapılabilir.
- Alternatif tedavi yöntemleri kapsamında klimaterapi, helioterapi, balneoterapi vb. farklı araştırmalar yapılabilir.
- Sağlık turizmi kapsamında talassoterapi ile ilgili çalışmaların azlığına karşılık bu çalışmanın örnek teşkil edecek olduğu düşünülerek farklı bölgelerde farklı bilimsel çalışmalar yapılabilir.
- “Sağlık Turizmi Kapsamında Talassoterapi Merkezlerinin Ve Uygulamalarının Akçakoca'da Uygulanabilirliği” isimli bu çalışma nitel yöntemle hazırlanmış olup yerel yönetim birimleri, yerel halk ve akademisyenlerden oluşan çeşitli paydaşların görüşleri etrafında şekillenmiştir. Bu araştırma örnek alınarak nicel araştırma

yöntemleri kullanılarak da incelenebilir. Sonrasında bu iki araştırma arasında kıyaslama yapılarak yeni bir araştırma konusu belirlenebilir.

KAYNAKÇA

- Ağaoğlu, F. O., Karagöz, N. ve Zabun, S. (2019). Sağlık Turizmi Uygulamaları ve Türkiye'ye Getirilerine İlişkin Bir Değerlendirme. *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 20(2).
- Akar, A. H. (2014). Termal Tesis Projelerinde Verimlilik ve Proje Uygulama Teknikleri. *T.C. Haliç Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Ana Bilim Dalı Mimarlık Programı Yüksek Lisans Tezi*, 13-19. İstanbul: T.C. Haliç Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Ana Bilim Dalı.
- Aksu, C. ve Aktuğ, E. (2011). *Güney Ege Bölgesi Termal Turizm Araştırması*. Güney Ege Kalkınma Ajansı.
- Alpbaz, A. (2009). *Su Ürün Yetiştiriciliği*. İzmir: Rotifer Su Ürünleri Yayıncılığı.
- Altındış, M. (2015). *Termal Turizm*. Ankara: Nobel Akademik yayıncılık.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2015). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*. Sakarya: Sakarya Kitabevi.
- Arasıl, T. (1991). Termal Suların Sağlık Alanında Kullanımı. *Anatolia Dergisi*, 45-54.
- Aydemir, B. ve Kılıç, S. N. (2017). DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE ÜÇÜNCÜ YAŞ TURİZMİ. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(Özel Sayı - 3). 01 09, 2021 tarihinde <http://www.yyusbedergisi.com/dergi/dunyada-ve-turkiyede-ucuncu-yas-turizmi20171228111128.pdf> adresinden alındı
- Aydın, D. ve Şeker, S. (2011). *Sağlık Turizmi ve Turist Sağlığı Uygulama Rehberi*. Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, Ankara. 12 28, 2020 tarihinde <https://docplayer.biz.tr/432258-Saglik-turizmi-ve-turistin-sagligi-uygulama-rehberi.html> adresinden alındı
- Aydın, D., Constantınides, C., Mike, C., Yılmaz, C., Genç, A. ve Lanyı, A. (2012). *Sağlık Turizminde Süreçler ve Aracı Kuruluşlar Araştırma Raporu*. Ankara: Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- BAKA. (2011). *2011 Ajans Faaliyet Raporu*. Antalya: T.C.Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı.
- Balcioğulları, A. (2014). Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'nde Anadolu Şifalı Suları ve Günümüzün Termal Turizmi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 287-306.
- Barca, M., Akdeve, E. ve Balay, İ. G. (2013). Türkiye Sağlık Turizm Sektörünün Analizi ve Strateji Önerileri. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 71.

- Bayın, G. (2015). Türkiye'de Sağlık Turizmi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İçerik Değerlendirmesi. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 49 - 55.
- Baynazoğlu, M. E. (2021). Üçüncü Yaş Turizmi. Ş. Karaca içinde, *Multidisipliner Yaklaşımla Sağlık Turizmi* (s. 103 - 120). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Bayram, S. ve Akkühah, A. U. (2020). *Kayseri Sağlık Turizminin Geliştirilmesi Mevcut Durum Analizi ve Eylem Planı*. Kayseri: T.C.Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı.
- Blanchard, A. ve Woodcock, D. (1957). Bubble Formation and Modification in the Sea and its Meteorological Significance. *Tellus*, 145-158.
doi:<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.3402/tellusa.v9i2.9094>
- Buldukoğlu, S. (2014). Sağlık Turizminin Türkiye'deki Yeri ve Önemi. *Sağlık Turizminin Türkiye'deki Yeri ve Önemi, (Yayınlanmamış Yüksek Tezi)*. Ankara: Ufuk Üniversitesi Sosyalbilimler Enstitüsü.
- Bulut, A. ve Şengül, H. (2019). Dünyada ve Türkiye'de Sağlık Turizmi. *Yönetim, Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 45 - 62.
- Charlier, R. ve Chaineux, M. C. (2009). The Healing Sea: A Sustainable Coastal Ocean Resource: Thalassotherapy. *Journal of Coastal Research*, 838-856.
- Charlier, R. ve Chaineux, M.-C. (2000). Health Tourism: Tool For Development: Thalassotherapy. *BSOC Leadership Seminar "Using Today's Scientific Knowledge for the Black Sea Area's Development Tomorrow"* (s. 147-165). Bologa: Flanders Marine Institute. Mayıs 25, 2021 tarihinde <https://vliz.be/en/> adresinden alındı
- Cirik, S. (2005). Denizden Gelen Sağlık. *Standart Dergisi, Türk Standartları Enstitüsünün Ekonomik ve Teknik Dergisi, Su Ürünleri Özel Sayısı, 44(528)*, 47-49.
- Connell, J. (2006). Medical tourism: Sea, sun, sand and ... surgery. *Tourism Management*, 1093 - 1100.
- Crebbin-Bailey, J., Harcup, J. ve Harrington, J. (2005). *The Spa Book: The Official Guide to Spa Therapy*. Hong-Kong: Habia-Thomson Book.
- Çetin, C., Dinç, E. ve Arslan, M. L. (2019). *İnsan Kaynakları Yönetimi*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Çontu, M. (2006). Alternatif Turizm Çeşitleri ve Kızılcahamam Termal Turizmi Örneği. *T.C. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*. Bolu: T.C. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalı.
- Dalen, J. E. ve Alpert, J. S. (2019). Medical Tourists: Incoming and Outgoing. *The American Journal of Medicine*, 9-10. Mart 17, 2021 tarihinde

<https://www.amjmed.com/action/showPdf?pii=S0002-9343%2818%2930620-X>
adresinden alındı

- Dirisu, N. Ş. (1952). *İdroloji İçme ve Kaplıca Tedavisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.
- Doğan, M. B. (2021, 10 07). *Talasso Terapi Merkezleri*. 07 10, 2021 tarihinde [termalspasaglik.com](http://www.termalspasaglik.com):
<http://www.termalspasaglik.com/talasso-terapi-merkezleri/> adresinden alındı
- Doğanay, H. (2001). *Türkiye Turizm Coğrafyası*. Erzurum: Çizgi Yayınevi.
- Doğaner, S. (2001). *Türkiye Turizm Coğrafyası*. İstanbul: Çantay Yayınları.
- Edinsel, S. ve Adıgüzel, O. (2014). Türkiye'nin Sağlık Turizmi Açısından Son Beş Yıldaki Dünya Ülkeleri İçindeki Konumu ve Gelişmeleri. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(2), 167 - 190.
- Emekli, G. (2005). Seferihisar'da Termal Turizm Olanakları. *Dünden Yarına Seferihisar Sempozyumu, 7-8 Ekim Bildiriler Kitabı* (s. 147-156). İzmir: Seferihisar Kaymakamlığı Çevre Kültür ve Turizm Birliği.
- Eraslan, H., Kasımoğlu, M. ve Kılıncı, İ. (2010). *Muğla İli Turizm Sektörünün Kümeleme Analizi ve Makro Düzey Stratejik Planı*. T.C Muğla Valiliği. Muğla: Muğla Valiliği. 12 28, 2020 tarihinde <https://mugla.ktb.gov.tr/Eklenti/9779,muglakumpdf.pdf?0> adresinden alındı
- Eraslan, İ. H. ve Bulu, M. (2007). *SÜRDÜRÜLEBİLİR REKABET AVANTAJI ELDE ETMEDE TURİZM SEKTÖRÜ - SEKTÖREL STRATEJİ VE UYGULAMALAR*. İstanbul: Uluslararası Rekabet Araştırmaları Kurum.
- Eriş, H. ve Barut, S. (2020). Sağlık Turizmi. H. Eriş içinde, *Sağlık Turizmi* (s. 45 - 62). Ankara: İksad Yayınevi. 06 02, 2022 tarihinde <https://iksyayinevi.com/wp-content/uploads/2020/06/SAGLIK-TURIZMI.pdf> adresinden alındı
- Erşahin, E. (2021). Akçakoca İlçesinde 2019 Yılında Yaşanan Sel Felaketinin Sürdürülebilir Turizm Açısından Değerlendirilmesi. *T. C. Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*. Bilecik: Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi.
- Fontana, A. ve Frey, J. (1994). Interviewing: The Art of Science. *Handbook of Qualitative Reserach*, 361 - 376. (N. Denzin ve Y. Lincoln, Dü) California: Sage Puplication.
- Geldiay, R. ve Kocataş, A. (2014). *Deniz Biyolojisi*. Bursa: Dora Yayıncılık.
- Gençay, C. (2007). Sağlık Turizmi. M. Bulu ve İ. Eraslan içinde, *Sürdürülebilir Rekabet Avantajı Elde Etmede Turizm Sektörü* (s. 172 - 180). İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınevi.
- Gonzales, A., Brenzel, L. ve Sancho, J. (2001). *Health Tourism and Related Services: Caribbean Development and International Trade*. RNM Health Study. 10 15, 2020 tarihinde https://caricom.org/documents/10111-health_study.pdf adresinden alındı

- Göktaş, B. (2018). Sağlık Turizmi Eğitiminin İncelenmesi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 77 - 84.
- Güler, M. ve Akbal, U. (2020, Mayıs). *Türkiye Sağlık Turizmi Sektörü İçin Yeni Normalleşmede Fırsatlar*. İstanbul: AGS Global. Mart 16, 2021 tarihinde <http://www.agsglobal.com.tr/Uploads/DigerDosya/ags-global-saglik-turizmi-sektor-raporu.pdf> adresinden alındı
- Gümüş, F. ve Büyük, Ö. (2008). Sağlık Turizminde Yeni Açılımlar: Tıp Turizmi. *III. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi* (s. 433 - 442). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Gümüş, M. (2014). Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Yatırım Projelerinin Değerlendirilmesi; Konya'da Yeşil Yıldız - Çevreye Duyarlı Termal Otel Yatırımı Örneği. *Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Yatırım Projelerinin Değerlendirilmesi; Konya'da Yeşil Yıldız - Çevreye Duyarlı Termal Otel Yatırımı Örneği Yüksek Lisans Tezi*, 50. T.C Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı.
- Gündüz, H. (2015). Sağlık Turizmi Kapsamında Pamukkale Termal Kaynaklarının Değerlendirilmesi Ve Sağlık Bakanlığı Belgeli Otellerde Müşteri Memnuniyetinin Belirlenmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı Turizm İşletmeciliği Programı Yüksek Lisans Tezi*, 11. İzmir: T.C İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi.
- Güven, Ö. Z. ve Ceylan, U. (2015). Evaluation of Thalassotherapy Potential in Turkey's Health Tourism. *International Journal of Research in Tourism and Hospitality (IJRTH)*, 9-12.
- Haber Türk. (2021, Şubat 04). *Haber Türk*. Kasım 01, 2021 tarihinde www.haberturk.com: <https://www.haberturk.com/duzce-haberleri/84469543-duzce-nufusu-395-bin-679-oldu> adresinden alındı
- Hacıoğlu, N. ve Avcıkurt, C. (2011). *Turistik Ürün Çeşitlendirmesi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Hall, C. M. (2012). *Medical Tourism: The Ethics, Regulation, and Marketing of Health Mobility*. London: Routledge.
- Harms, V. ve Stick, C. (2002). Thalassotherapy – Definition and Criteria of the ESPA (European Spas Association). Kiel: ESPA. Mayıs 23, 2021 tarihinde <http://www.sld.cu/galerias/pdf/sitios/rehabilitacion-bal/thalassokriterien.pdf> adresinden alındı
- Hemidov, G. Y. (2012). Avrupa'nın Termal Turizme Olan Talep Analizi ve Türkiye'nin Pazardaki Payı: Haymana ve Balçova Örneği. *T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanlığı Uzmanlık Tezi*, 116. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanlığı.
- Hizmetli, S. (2009). Yaşlılara Yönelik Hidroklimatoloji Balneoterapi Uygulamaları. *Turkish Journal Of Physical Medicine and Rehabilitation/Turkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Dergisi*, 55.

- Horneman, L., Carter, R. W., Wei, S. ve Hein, R. (2002). Profiling the senior traveler: An Australian perspective. *Journal of travel research*, 23-37.
- lordache, C., Ciochina, I. ve Popa, R. (2013). Medical Tourism-Between The Content And Socio-Economic Developments. *Development Strategies. RRM-1*, 31 - 42.
- Janesick, V. (2004). *Stretching Exercisesfor Qualtativve Researchers*. Thousand Oaks: Sage Publications.
- Jyothis, T. ve Janardhanan, V. K. (2009). Service quality in health tourism: An evaluation of the health tourism providers of Kerala (India). *South Asian Journal of Tourism and Heritage*, 77-82.
- Karagöz, Y. (2019). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği (Güncellenmiş ve Geliştirilmiş 2. Basım)*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karagülle, M. (2002). Talassoterapi Merkezleri. *Balneoloji ve Kaplıca Tıbbı* (s. 211-213). içinde İstanbul: Nobel Tıp Kitapevleri.
- Karagülle, M. ve Karagülle, Z. (2000). Yaşlılıkta Balneoterapi ve Kaplıca Tedavisi. *Geriatrı*, 3(3), 119-124.
- Karagülle, Z. (2008). Hidroterapi, SPA, Balneoterapi, Talassoterapi Hydrotherapy, SPA, Balneotherapy, Thalassotherapy. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences Journal Identity*, 224-229.
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler (ikinci yazım, 36.basım)*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kıngır, S., Akova, O. ve Özkul, E. (2006). Akçakoca'yı Ziyaret Eden Turistlerin Müşteri Tatminini Ölçmeye Yönelik Bir Alan Çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(13), 74 - 99.
- Kinsiz, D. N. (2017). Sosyolojik Bir Araştırma Yapan Nitel Araştırmacıyı Bekleyen Zorluklar. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 242-248.
- Kiremir, A. Ş. (2008). Turizmin Gelişiminde Bir Alternatif Olarak Medikal Turizm: Bir Sağlık Kuruluşunda Araştırma. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, 5-16. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı. Mart 16, 2021 tarihinde https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=ggCq-oFuoml81n50cfeaSg&no=0icIT-zK_L3ljozR2urv_w adresinden alındı
- Kocabaş, E. Ö. (2007). Bir Uygulama Alanı Olarak Sağlık Psikolojik Danışmanlığı. *Ege Eğitim Dergisi*, 8(2), 37 - 51.
- Kozak, M. A. ve Bahçe, S. (2012). *Özel İlgi Turizmi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

- Kozak, N. (2012). *Genel Turizm Bilgisi*. (M. Akoğlan Kozak, Dü.) Eskişehir: T.C. Eskişehir Üniversitesi. Mart 19, 2021 tarihinde <http://www.nevoku.com/genel-turizm-bilgisi--e-kitap--genel-turizm-bilgisi/viewdeck/2e3da727-0960-4cd6-b0ca-4bd2b6f651cf> adresinden alındı
- Kozak, N., Kozak, M. A. ve Kozak, M. (2001). *Genel Turizm İlkeler ve Kavramlar*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Kök, M. (2013). Sağlık Turizmi Açısından Termal Turizm (Denizli Örneği). *Sağlık Turizmi Açısından Termal Turizm (Denizli Örneği) Yüksek Lisans Tezi*. Beykent Üniversitesi.
- Küçükkavradım, A. (2021, 05 01). *yosun.gen.tr*. 10 06, 2021 tarihinde www.yosun.gen.tr: <https://www.yosun.gen.tr/> adresinden alındı
- Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2021, 10 19). *T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı*. 10 19, 2021 tarihinde www.ktb.gov.tr: <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-10392/saglik-ve-termal-turizm.html> adresinden alındı
- Mainil, T., Eijelaar, E., Klijs, J., Nawijn, J. ve Peeters, p. (2017). *Research for TRAN Committee – health tourism in the EU: a general investigation*. Brüksel: European Parliament. 01 22, 2022 tarihinde [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/601985/IPOL_STU\(2017\)601985_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/601985/IPOL_STU(2017)601985_EN.pdf) adresinden alındı
- Marshall, C. ve Rossman, G. (2006). *Designing a Qulitative Research*. Newbury Park, CA: Sage Pub.
- Medikal Teknik (Medikal Bilgi Platformu). (2015, 07 06). *Medikal Teknik*. 10 04, 2021 tarihinde www.medikalteknik.com.tr: <https://www.medikalteknik.com.tr/camurla-iyilesintedavi-olsun-camurdan-olsun/> adresinden alındı
- Megep. (2012). *Konaklama ve Seyahat Hizmetleri/ Spa Rezervasyon İşlemleri*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Mernagh-Ward, D. ve Cartwright, J. (2004). *Health and Beauty Therapy 3rd Ed : A Practical Approach for NVQ Level 3*. Nelson Thornes Ltd.
- Merriam, S. (2015). *Nitel Araştırma Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber*. (S. Turan, Çev.) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Mesci, M. ve İlhan, R. (2016). Dünyada Ve Türkiye'de Yeni Termal Turizm Eğilimi: Talassoterapi. *15. Geleneksel Turizm Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (s. 583 - 597). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Metin, B. (2010). *Dünyada Ve Türkiye'de Sağlık Turizmi - 2010 Durum Tespit Raporu Ve Çözüm Önerileri*. Sağlık Turizmi Derneği.

- MTA. (2021, Mart 17). *Maden Teknik ve Arama Genel Müdürlüğü*. Mart 17, 2021 tarihinde [www.mta.gov.tr: https://www.mta.gov.tr/v3.0/hizmetler/jeotermal-harita](https://www.mta.gov.tr/v3.0/hizmetler/jeotermal-harita) adresinden alındı
- Nikitina, O. ve Vorontsova, G. (2015). Aging Population and Tourism: Socially Determined Model of Consumer Behavior in the "Senior Tourism" Segment. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 214: 845 - 851. doi:10.1016/j.sbspro.2015.11.736
- Okan, K. (2002). *Akçakoca Folkloru*. Düzce: Dünya Yayıncılık.
- Olalı, H. (1986). *Turizm*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Önge, Y. (1998). *Anadolu Türk Hamamları Hakkında Genel Bilgiler ve Mimar Koca Sinan'ın İnşa Ettiği Hamamlar, Mimar Koca Sinan, Yaşadığı Çağ ve Eserleri*. İstanbul: Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Özağaç, G. S. (2013). İşyerinde Psikososyal Sağlık: Tekirdağ İli Örneği. *Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Yönetimi Yüksek Lisans Tezi*, 2-3. Tekirdağ: Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özaslan, M., Erşahin, G., Akkahve, D. ve Sabuncu, A. (2001). *Düzce İli Raporu*. Düzce: DPT Yayınları.
- Özbek, D. ve Özbek, T. (2008). Sağlık Ve Termal Turizm. 99-113. Haber Bülteni (Tmmob Jeoloji Mühendisleri Odası Yayını).
- Özbek, T. (1991). Dünya'da ve Türkiye'de Termal Turizmin Önemi. *Anatolia*, 15 - 29.
- Özbek, T. ve Özbek, D. (2011). Jeotermal Kaynakların Sağlık ve Termal Turizmde Değerlendirilmesi. *Jeofizik Bülteni*, 27-37. Mart 29, 2021 tarihinde https://www.jeofizik.org.tr/resimler/ekler/01f0f79a74755e9_ek.pdf?dergi=31 adresinden alındı
- Özcan, Z. K. ve Aydın, V. (2015). *Sağlık Turizmi (Teori ve Politika)*. Kocaeli: Umuttepe Yayınları.
- Özer, N. (1991). Kaplıca Hekimliğinin Çağdaş Gelişimi. *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*, 35 - 39.
- Özer, Ö. ve Songur, C. (2013). Türkiye'nin Dünya Sağlık Turizmindeki Yeri ve Ekonomik Boyutu - Turkey's Position in the World Health Tourism and Its Economic Dimension. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 69-81.
- Özgen, N. (2010). Doğu Anadolu Bölgesi'nin Doğal Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Planlamaya Yönelik Öneriler. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2), 1385-1416.
- Özgürel, M. ve Koçman, A. (1989). *Sağlık ve Deniz Turizmi Açısından Ege Rölgesi Kıyı Kuşağı İklim Koşullarının İncelenmesi*. Coğrafya Araştırmaları (Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Coğrafya Bilim ve Uygulama Kolu Yayını 4(4).

- Özsarı, S. H. ve Karatana, Ö. (2013). Sağlık Turizmi Açısından Türkiye'nin Durumu. *Journal Agent*, 136-144. doi:10.5505/jkartaltr.2013.69335
- Öztürk, M. ve Bayat, M. (2011). Uluslararası Turizm Hareketlerinde Sağlık Turizminin Rolü ve Kalite Çalışmalarının Önemi Bir Literatür Çalışması. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 135 - 156.
- Patton, M. (1987). *How to Use Qualitative Methods in Evaluation*. Newbury Park, CA: Sege Pub.
- Pérez, R. (1997). *Ces Algues qui nous en tourent. Conception acctuelle, role dans la biosphère utilisations, culture*. IFREMER.
- Perez, R., Kaas, R., Campello, F., Arbault, S. ve Barbaroux, O. (1992). La Culture Des Algues marines dans Le monde. *IFREMER*, 614.
- Punch, K. (2011). *Sosyal Araştırmalara Giriş Nicel ve Nitel Yaklaşımlar*. (Z. Etöz, Dü., D. Bayrak, H. Arslan ve Z. Akyüz, Çev.) Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Sandıkçı, M. ve Özgen, Ü. (2013). Afyonkarahisar İlinin Termal Turizm Açısından SWOT Analizi ile Değerlendirilmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 51 - 79.
- Sav, D. (2016). Müşteri Beklentileri ve Memnuniyetinin Stratejik Planlama Açısından Değerlendirilmesi: Afyonkarahisar İlindeki Termal Turizm İşletmeleri Üzerinde Bir Araştırma. *T.C. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı - Doktora Tezi*, 78-100. İstanbul: İstanbul Ticaret Üniversitesi.
- Sharma, A., Rao, S. ve Pathi, S. N. (2015). Health tourism and its impact on economy. *Journal Of Humanities And Social Science*, 89-92.
- Smith, M. ve Puczko, L. (2013). *Health and Wellness Tourism, "Spectrum of Health Tourism"*. London and Newyork: Routhledge Taylor and Francis Group.
- Spa Termal Oteller Wordpress. (2010, Nisan 23). *spatermalotel.wordpress.com*. 05 02, 2022 tarihinde Spa Termal Oteller: <https://spatermalotel.wordpress.com/2010/04/23/talassoterapi/> adresinden alındı
- Su ve Çevre Teknolojileri. (2016, 09 05). *suvecevre.com*. 12 22, 2021 tarihinde Su ve Çevre Teknolojileri: https://www.suvecevre.com/yayin/617/genel-tanim-ve-terimler_18163.html#.YexxqP5BxPY adresinden alındı
- Sunal, B. (2016, 11 23). *makaleler.com*. 09 21, 2021 tarihinde www.makaleler.com: <https://www.makaleler.com/deniz-suyunun-faydalari> adresinden alındı
- Şencan, H. (2005). *Güvenilirlik ve Geçerlilik*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Şimşek, M. (2003). *Şifalı Sulara Yolculuk–Kaplıcalar–İçmeler*. İstanbul: İnkilâp Kitabevi.

- T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2007). Türkiye Turizm Stratejisi 2023. *Türkiye Turizm Stratejisi Eylem Planı 2007-2013*. Ankara: T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2021, Mayıs 26). *Kültür ve Turizm Bakanlığı*. Mayıs 26, 2021 tarihinde <https://yigm.ktb.gov.tr/>: <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-11482/talassoterapi---deniz-kurleri.html> adresinden alındı
- T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2021, Mayıs 23). *T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı*. Mayıs 23, 2021 tarihinde <https://yigm.ktb.gov.tr/>: <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-11475/genel-tanimlar.html> adresinden alındı
- T. C. Tarım ve Orman Bakanlığı. (2021, 10 07). *T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü*. 10 07, 2021 tarihinde mgm.gov.tr: <https://www.mgm.gov.tr/genel/meteorolojisozlugu.aspx?m=D&k=aa37> adresinden alındı
- T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2014). *Onuncu Kalkınma Planı*. T.C. Kalkınma Bakanlığı, Yaşlanma Özel İhtisas Komisyonu Raporu 2023. Ankara: T.C. Kalkınma Bakanlığı. https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/10/10_Yaslanma.pdf adresinden alındı
- Talassoterapi. (2021, Mayıs 23). *Talassoterapi*. Mayıs 23, 2021 tarihinde <http://talassoterapi.com>: <http://talassoterapi.com/tr/talassoterapi/analizler> adresinden alındı
- Taşlıgil, N. (1995). Manisanın Termal Turizm Potansiyeli. *Türk Coğrafya Dergisi*, 299 - 317.
- TDK. (2021, Mart 29). *sozluk.gov.tr*. Türk Dil Kurumu Sözlükleri: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- The Times of India. (2020, 11 09). *The Times of India*. The Times of India.com: <https://timesofindia.indiatimes.com/city/hyderabad/A-tonic-for-health-tourism/articleshow/259996.cms> adresinden alındı
- Tökü, Y. E. (2017). Turizm ve Türkiye'de Sağlık Turizmi: Bir Nitel Araştırma. *T.C.Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, 21-30. İstanbul: T.C.Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Treguer, Y. (2003). *La Thalassotherapie*. Paris: Le Cavalier Blue.
- Tunçsiper, B. ve Kaşlı, M. (2008). Termal Turizmin Ekonomik Etkileri: Gönen Örneği. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 120 - 135.
- Turan, G. (2007, 08 27). Su Yosunlarının Thalassoterapi'de Kullanımı. *Su Yosunlarının Thalassoterapi'de Kullanımı Doktora Tezi*. İzmir: Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Turizm Data Bank. (2019). *Turizm Data Bank*. Mart 19, 2021 tarihinde www.turizmdatbank.com: <https://www.turizmdatbank.com/turizm-istatistikleri/tur-ve-siniflarina-gore-yatak-sayilari-2019/> adresinden alındı

- Türkiye Sağlık Vakfı. (2010). *Dünyada ve Türkiye’de Sağlık Turizmi 2010. Durum Analiz Raporu ve Çözüm Önerileri*. Ankara: Efil Yayınevi.
- Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği. (2021, Mart 17). *Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği*. Mart 17, 2021 tarihinde www.skb.gov.tr: <http://www.skb.gov.tr/> adresinden alındı
- Tütüncü, Ö. ve Ergüven, M. H. (2014). *Termal ve SPA Hizmetleri*. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi.
- Uğurlu, K., Kutluk, A. B. ve Kayıkçı, M. Y. (2016). Sağlık Turizminde Yeni Bir Trend Talassoterapi. *Journal Of Emerging Economies And Policy*, 172-189.
- UNWTO. (2019, 04). *unwto.org*. 01 22, 2022 tarihinde World Tourism Organization: <https://www.e-unwto.org/doi/epdf/10.18111/9789284420858> adresinden alındı
- Ural, A. ve Kılıç, İ. (2021). *Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS İle Veri Analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Ülker, İ. (1988). *Türkiye’de Sağlık Turizmi ve Kaplıca Planlaması* (Cilt Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları ; 1006. Kültür Eserleri Dizisi ; 129.). Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- Üzümcü, T. P. ve Çimen, S. (2019). Kocaeli Sağlık Turizmine Yönelik Nitel Bir Çalışma. *Uluslararası Turizm, İşletme, Ekonomi Dergisi*, 3(2), 97 - 116.
- Visit Turkey for Health Care. (2021, Mart 19). *visitturkeyforhealthcare*. Mart 19, 2021 tarihinde [www.visitturkeyforhealthcare.com](http://visitturkeyforhealthcare.com): <http://visitturkeyforhealthcare.com/34-termal-bolgeler.html> adresinden alındı
- WHO. (2020, Mart 16). *World Health Istatistics*. who.int: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/324835/9789241565707-eng.pdf?sequence=9&isAllowed=y> adresinden alındı
- Woodman, J. (2020). *Patients Beyond Borders Everybody’s Guide to Affordable, World - Class Medical Travel*. New York: Calvander Communications.
- Yalçın, B. (2018). Deniz Suyunun Spa-Wellness Turizmi Kapsamında Kullanımı. 4. *Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu "Küresel Eğilimler - Yerel Etkiler"*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi. doi:10.18872/0.2018.109
- Yamanel, Ö. (2019). Termal Turizme Konu Otel İşletmelerinde Tutundurma Faaliyetlerinin Satın Alma Kararına Etkisi; Bolu Karacasu Kaplıcaları Örneği. *T. C. İstanbul Ticaret Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: T. C. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yavuz, G. (2021). Dünyada Sağlık Turizminin Potansiyeli Ve Sağlık Turizmi Uygulamaları. Ş. Karaca içinde, *Multidisipliner Yaklaşımla Sağlık Turizmi* (s. 19). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

- Yazıcı, H. (1997). Turizm Potansiyeli Yönünden Eskişehir Sakarı Ilıca Kaplıcaları. *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*(110), 19 - 31.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Aşamasındaki Yeri ve Önemi. *Eğitim ve Bilim*, 7-17.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (Güncelleştirilmiş ve Geliştirilmiş 5. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, S. (1997). Üçüncü Yaş Turizmi ve Bunun Türkiye Açısından Değerlendirilmesi. *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*(1-2), 77 - 81. 01 09, 2021 tarihinde <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1034374> adresinden alındı
- Yıllar Erkek, Z. ve Pasinlioğlu, T. (2016). Doğum Ağrısında Kullanılan Tamamlayıcı Tedavi Yöntemleri. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 71-77.
- Yirik, Ş., Ekinci, R. ve Baltacı, F. (2015). *Türkiye ve Dünyada Sağlık Turizmi (Medikal Turizm)*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Young, Y., Frick, K. D. ve Phelan, E. A. (2009). Can successful aging and chronic illness coexist in the same individual? A multidimensional concept of successful aging. *Journal of the American Medical Directors Association*, 87-92.
- Yuncu, E. N., Yurcu, G. ve Akinci, Z. (2020). THALASSOTHERAPY (SWOT ANALYSIS). *ResearchGate*, 58-72.
- Yüksel, Y. (2005). *Deniz Tabanı Hidrodinamiği ve Kıyı Morfolojisi (Planlama ve Tasarım)*. İstanbul: Arıkan basım yayım dağıtım.